

FORORD

Iht. K-sak 011/04 legger rådmannen frem et felles forslag til budsjett og økonomiplan for politisk behandling. For at det enkelte politiske utvalg skal kunne uttale seg om rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan sendes dokumentet på høring til følgende politiske utvalg:

- Felles brukerutvalg
- Planteknisk utvalg
- Administrasjonsutvalget
- Videre sendes dokumentet til Arbeidsmiljøutvalget.

Samtlige av nevnte utvalg kan gi uttalelse / avgi høring om dokumentet i forkant av formannskapetets behandling av budsjettet. Det er videre *formannskapet som innstiller til kommunestyret* i saken.

Kommunestyret fatter endelig politiske vedtak (på nettoramme). Detaljbudsjettene for den enkelte avdeling vil bli endelig utarbeidet etter kommunestyrets vedtak. Dvs. at Planteknisk utvalg får detaljbudsjettet til Miljøavdelingen til behandling i januar/februar 2012. Detaljbudsjettet blir i utgangspunktet periodisert for den enkelte måned.

Det er i rådmannens budsjettforslag samlet informasjon om enhetene – herunder budsjettforslagene og Kostra-data i drift og investering. Dette for at medlemmene i det enkelte utvalg – og brukere / ansatte - skal finne budsjettinformasjonen relatert til ”sine ansvarsområder” ett sted.

Rådmannen vil innledningsvis påpeke at det budsjettforslag som fremlegges ikke er slik en verden tjenestemessig eller økonomisk skulle ønsket. Økonomiplan er i balanse, men inntektene er strukket så langt en finner det forsvarlig. Det har vært nødvendig å foreslå reduksjoner – som helt klart vil ramme tjenesteproduksjonen. Dette gjøres kun for å bedre økonomien – og skape økonomisk balanse. Det har vært nødvendig å foreta betydelige endringer opp mot tidligere budsjetteringspraksis knyttet opp mot pensjon, premieavvik, utbytte fra livselskapene og skatt/rammetilskudd. Sistnevnte forhold fører til betydelige økonomiske utfordringer for det enkelte år. Dette er et forhold en har arbeidet aktivt for å endre i løpet av økonomiplanperioden.

I desember 2010 ble det vedtatt at bunnfradraget på eiendomsskatten knyttet opp mot hus og hytter skulle fjernes fra og med 2012. Dette ble innarbeidet i økonomiplanen for perioden 2011 – 2014 – og er videreført i dette forslag. I tillegg har rådmannen sett seg nødt til å foreslå øke eiendomsskatten for næringslivet samt økt promille for hus/boliger/hytter fra og med 2013. En kommer til å komme nærmere inn på dette forhold, men rådmannen påpeker at det er rådmannens plikt til å fremlegge et budsjett og en økonomiplan i balanse – samtidig som tjenestetilbudet skal være forsvarlig.

Nok ett år peker vi på at både vi og andre kommuner bruker regnskapsmessige transaksjoner, for å få et overskudd. Dette viser at sektoren er i ubalanse. Det er negativt at vi bruker premieavviket og at momsrefusjon på investeringer gir oss et kunstig høyt netto driftsresultat. På kort sikt vil dette gi oss et likviditetsmessig problem. På noe lengre sikt vil dette føre til at sektoren (og vi) ikke vil klare å finansiere driften godt nok. Videre vil tilskudd, pensjon, ressurskrevende tjenester og økte finansutgifter gi oss et for stort press på økonomien.

Innsparingsprosesser i både 2009, 2010 og 2011 har vist hvor vanskelig det har vært å rokke ved etablerte ordninger og å foreta justeringer som rammer tjenestetilbudet / ulike grupper. Til tross for dette har det vært nødvendig å foreslå reduksjoner – som fører til redusert tjenesteproduksjon. Samtidig er det viktig å påpeke at til tross for reduksjoner så vil det foregå en omfattende og god tjenesteproduksjon til innbyggerne og brukerne av Eigersund kommune!

Det er Eigersund kommune – ved Kommunestyret – som fatter endelig vedtak i forhold til budsjett / økonomiplan. Når budsjett og økonomiplan er vedtatt oversendes det til Fylkesmannen i Rogaland – som kan underkjenne budsjett/økonomiplan/budsjettvedtak hvis budsjettet det enkelte år ikke er i balanse og/eller at det ikke foreligger spesifikke nok inntekter, utgifter og/eller reduksjoner. Med budsjettet menes året 2012, mens økonomiplanen er for 2012 – 2015. Fremlagt økonomiplan viser hvor lite handlingsrom Eigersund kommune nå har. En viser til at med de reduksjoner som her blir foreslått er Eigersund kommune i sin sjette sparerunde på 7 år. Rådmannen vil si at de tidligere reduksjonene ikke har redusert tjenestetilbudet til innbyggerne ”nevneverdig”, mens de som nå blir foreslått vil redusere tjenesteproduksjonen. Årets budsjett viser videre tydelig at på gitte områder må vi øke utgifter, mens vi på andre områder må foreta kutt. Dette er et forhold som vi må forvente vil øke i årene som kommer – fremfor det motsatte.

Filer knyttet til dette dokument vil bli lagt ut på kommunens internettsider (www.eigersund.kommune.no) og kan hentes derfra. Ellers kan det tas kontakt med rådmann, Kommunalsjef økonomi eller Informasjonssjef for å få tilsendt filene. Rådmannen, Kommunalsjef økonomi og administrasjonen vil være behjelpelige mht. spørsmål, oppklaringer og eventuelt andre forhold knyttet opp mot budsjettet. Dette også knyttet til utarbeidelse av alternative løsninger/forslag. En viser dog til at administrasjonen er presset arbeidsmessig slik at omfattende utredninger knyttet opp mot flere saker/forhold kan bli utfordrende rent tidsmessig og ressursmessig.

Rådmannen viser til oversikten over kontaktpersoner – hvor telefonnummer og e-post adresser er satt opp.

Eigersund kommune har også i år hatt gleden av å samarbeide med den lokale tegneren/kunstneren Siw Grethe Bøhn-Pettersen, om de tegninger som en vil finne på forsiden og inni dokumentet.

Eigersund, 02.11.2011

Ketil Helgevold
Rådmann

Tore L. Oliversen
Kommunalsjef økonomi

Innholdsfortegnelse

FORORD	1
BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN.....	7
ØKONOMISKE MÅL FOR EIGERSUND KOMMUNE	7
BUDSJETTERT MINDREFORBRUK (OVERSKUDD) 2012 - 2015.....	8
REGNSKAPSMESSIG OG BUDSJETTMESSIG DRIFTSRESULTAT.....	8
Netto driftsresultat for det enkelte år.....	9
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, for det enkelte år	9
SAMLEDE ØKONOMISKE HOVEDTALL FOR EIGERSUND KOMMUNE	10
Samlede driftsinntekter i 2012.....	10
Samlede driftskostnader i 2012	11
Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden.....	11
DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2012	12
RÅDMANNENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK	12
RÅDMANNENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK	13
RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER.....	14
UTGANGSPUNKT FOR BUDSJETTBEHANDLINGEN	14
FORSLAG TIL STATSUDSETNING FOR 2012 – INFORMASJON OG KOMMENTARER	14
ØKONOMISK UTVIKLING FOR EIGERSUND KOMMUNE.....	18
PRESSET KOMMUNEØKONOMI	20
Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi.....	20
Spesielle forhold for Eigersund kommune som gir en presset kommuneøkonomi	22
FORUTSETNINGER I FREMLAGT BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	24
POSITIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER)	24
NEGATIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER)	24
KONSEKVENSER OG ALTERNATIV HVOR BUDSJETTFORUTSETNINGENE IKKE HOLDER	25
Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder.....	25
Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder.....	25
FORSLAG TIL KUTT I BUDSJETT / ØKONOMIPLAN 2012 – 2015	26
ALTERNATIVE FORSLAG TIL KUTT I DRIFTEN.....	26
FORSLAG TIL ØKTE INNTEKTER I BUDSJETT / ØKONOMIPLAN 2012 – 2015	27
FORHOLD SOM RÅDMANNEN VIL KOMME TILBAKE TIL I 2011 / 2012.....	28
ENDRINGER INNENFOR FORMANNSKAPETS ANSVAR.....	29
ANSVARsområde/Enheter for utvalget	29
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER.....	29
NØKKELDATA FOR KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER	29
Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter	29
Antall ansatte ved Kap. 7.....	30
Økonomiske hovedtall for Kap. 7	30
KOSTRA-TALL FOR KAP. 7	30
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 7 FOR PERIODEN 2012 – 2015.....	30
Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer (reduksjoner).....	31
Kommentarer knyttet til reduksjoner ved stillinger	31
Kommentarer knyttet opp mot driftsreduksjoner.....	32
Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnsporten.....	32
Kommentarer knyttet opp mot pensjonskostnader og AFP.....	33
Bruk av premiefond i livsselskapene	35
Bruk av premieavviket i livsselskapene	35
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED KAP. 7.....	36
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 8.....	36
NØKKELDATA FOR KAP. 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD	36

<i>Enheter ved Kap. 8</i>	36
<i>Antall ansatte ved Kap. 8</i>	36
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 8</i>	36
KOSTRA-TALL FOR KAP. 8	37
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 8 SKATT/ TILSKUDD I PERIODEN 2012 – 2015	37
<i>Kommentarer knyttet til spesielle inntekter</i>	37
Forventet skatteinngang i 2012 - 2015	37
Forventet rammetilskudd i 2012 - 2015	38
Skjønnsmidler for 2012 - 2015	38
Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet	39
Momsrefusjonsordning	40
Ressurskrevende tjenester innenfor HO	40
ENDRINGER I BETALINGSSATSER FOR TJENESTER VED KAP. 8	40
<i>Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt</i>	40
<i>Tidligere vedtak for 2012 – bunnfradraget knyttet mot eiendomsskatt tas ut</i>	41
<i>Nytt forslag til vedtak – økning i promillesatsen for næringslivsbygg fra og med 2012</i>	42
<i>Nytt forslag til vedtak – økning i promillesatsen for boliger/fritidsboliger fra og med 2013</i>	42
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 9	43
KOSTRA-TALL KNYTTET TIL KAP. 9	43
NØKKELDATA FOR KAP. 9 FINANSPOSTER	43
<i>Enheter ved Kap. 9</i>	43
<i>Antall ansatte ved Kap. 9</i>	43
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 9</i>	43
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 9 FINANSPOSTER 2012 – 2015	44
<i>Renteutgifter på lån</i>	44
<i>Avdrag på lån</i>	45
<i>Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden</i>	45
<i>Amortiseringstilskudd</i>	45
<i>Renteinntekter av bankinnskudd</i>	45
<i>Ordinært utbytte fra Dalane energi IKS og Lyse energi AS</i>	45
<i>Rente fra ansvarlig lån i Lyse energi</i>	46
<i>Finansbelastning nye maskiner ved Miljøavdelingen</i>	46
KOMMENTARER KNYTTET TIL SENTRALADMINISTRASJONEN	46
NØKKELTALL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	46
<i>Enheter ved Sentraladministrasjonen</i>	46
<i>Antall ansatte ved Sentraladministrasjonen</i>	46
<i>Økonomiske hovedtall for avdelingen</i>	46
<i>Økonomisk utvikling for avdelingen</i>	46
KOSTRA-TALL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	47
MÅL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN	48
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR SENTRALADMINISTRASJONEN 2012 – 2015	48
<i>Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen</i>	49
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:</i>	49
<i>Kommentarer knyttet opp mot læringer / læreplaner</i>	50
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	50
FORSLAG TIL INVESTERINGEN INNENFOR SENTRALADMINISTRASJONEN	51
<i>Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon</i>	51
<i>Forslag til investeringssmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen</i>	51
KOMMENTARER KNYTTET TIL KIRKEN	52
ØKONOMISK ANSVAR OVERFOR KIRKEN	52
KOSTRA-TALL FOR KIRKEN	52
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KIRKEN 2012 – 2015	52
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:</i>	52
FORSLAG TIL INVESTERINGEN INNENFOR KIRKEN	53
KOMMENTARER KNYTTET TIL LEVEKÅRSAVD. - HO	54
NØKKELDATA LEVEKÅRSAVDELINGEN - HO	54
<i>Enheter ved Levekårsavdelingen – HO</i>	54

Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – HO	54
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – HO	54
Økonomisk utvikling for avdelingen	55
KOSTRA-TALL FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN - HO	55
MÅL OG PRIORITERINGER FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – HO	56
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – HO 2012 – 2015	56
Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen HO	57
Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO	57
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	58
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – HO	58
Kommentarer til investeringene ved HO	58
Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved HO	58
KOMMENTARER KNYTTET TIL LEVEKÅRSAVDELINGEN – SKOLE OG OPPVEKST	59
NØKKELDATA FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – SKOLE OG OPPVEKST	59
Enheter ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst	59
Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst	60
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst	60
Økonomisk utvikling for avdelingen	60
KOSTRA-TALL FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – SKOLE OG OPPVEKST	61
MÅL OG PRIORITERINGER FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – SKOLE OG OPPVEKST	62
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – SO 2012 – 2015	62
Kommentarer til driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst	63
Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst	63
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN	64
Kommentarer knyttet til barnehagesatsene	64
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – SKOLE OG OPPVEKST	65
Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst	65
Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst	66
KOMMENTARER KNYTTET TIL LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	67
NØKKELDATA FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	67
Enheter ved Levekårsavdelingen – Kultur	67
Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – Kultur	67
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – Kultur	67
Økonomisk utvikling for avdelingen	67
KOSTRA-TALL FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	68
MÅL OG PRIORITERINGER FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	68
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	69
Forslag til driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen – Kultur	69
Forslag til driftsreduksjoner ved Levekårsavdelingen – Kultur	69
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR LEVEKÅRSAVDELINGEN – KULTUR	70
Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – Kultur	70
ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR	71
ANSVARsomRÅDE/ENHETER FOR UTVALGET	71
KOMMENTARER KNYTTET TIL MILJØAVDELINGEN	71
NØKKELDATA FOR MILJØAVDELINGEN	71
Enheter ved Miljøavdelingen	71
Antall ansatte ved Miljøavdelingen	71
Økonomiske hovedtall Miljøavdelingen	72
Økonomisk utvikling for avdelingen	72
KOSTRA-TALL FOR MILJØAVDELINGEN	73
MÅL OG PRIORITERINGER FOR MILJØAVDELINGEN	73
FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR MILJØAVDELINGEN 2012 – 2015	74
Kommentarer til driftsmessige endringer ved Miljøavdelingen	74
Driftsmessige reduksjoner ved Miljøavdelingen	74
Informasjon om forhold som burde vært lagt inn	74
Kasernert brannvakt	75
Forslag til reduksjoner og endringer innenfor vei og park	75

Andre forhold som kan bli vurdert redusert.....	76
ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN.....	76
<i>Endringer i leiebeløp for båtplassene som Eigersund kommune eier.....</i>	<i>76</i>
<i>Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp.....</i>	<i>76</i>
<i>Ingen endringer i Avløpsgebyr.....</i>	<i>77</i>
<i>Ingen endringer i Vanngebyr.....</i>	<i>77</i>
<i>Endringer i Feiegebyr.....</i>	<i>77</i>
<i>Endringer i Renovasjonsgebyr.....</i>	<i>77</i>
<i>Dato for fakturering av kommunale gebyr.....</i>	<i>77</i>
SAMLET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR 2012.....	77
FORVENTET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR PERIODEN 2004 - 2015	78
FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR MILJØAVDELINGEN.....	79
<i>Investeringer innenfor Miljøavdelingen – vann- og avløpssektoren</i>	<i>79</i>
<i>Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Miljøavdelingen VA-sektoren.....</i>	<i>79</i>
<i>Investeringer innenfor Miljøavdelingen – kommunal del.....</i>	<i>81</i>
<i>Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Miljøavdelingen.....</i>	<i>81</i>
<i>Utbygging Hestnes – Rundevoll: nytt boligfelt</i>	<i>81</i>
<i>Investeringer hvor Tomteutviklingsfondet nyttes</i>	<i>82</i>
<i>Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Miljøavdelingen.....</i>	<i>82</i>
LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON	82
FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER	83
<i>Informasjon om Start-lån.....</i>	<i>83</i>
<i>Informasjon om punktene ”bidrag fra driften”.....</i>	<i>84</i>
<i>Informasjon om bruk av lån i økonomirapporten</i>	<i>84</i>
GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE.....	84
<i>GJELDSUTVIKLINGEN I ØKONOMIPLANPERIODEN</i>	<i>84</i>
<i>MULIGE TILTAK FOR Å REDUSERE GJELDEN TIL EIGERSUND KOMMUNE.....</i>	<i>85</i>
AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET	86
PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER	86
<i>ANTALL ÅRSVERK I EIGERSUND KOMMUNE.....</i>	<i>86</i>
<i>Informasjon om stillingsmessige ressurser i organisasjonen pr 31.12.09.....</i>	<i>86</i>
<i>Antall årsverk pr 30.09.10 i Eigersund kommune</i>	<i>86</i>
<i>Antall årsverk pr 30.09.2011 i Eigersund kommune</i>	<i>87</i>
<i>ALDERSFORDELING – ANSATTE.....</i>	<i>88</i>
<i>SYKEFRAVÆR I EIGERSUND KOMMUNE - UTVIKLING</i>	<i>89</i>
<i>PERSONALFORVALTNING - HELSE, MILJØ OG SIKKERHET</i>	<i>90</i>
<i>PERSONALFORVALTNING - HELSE, MILJØ OG SIKKERHET</i>	<i>90</i>
VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG	91
VEDLEGG 1 - DRIFTMESSIGE FORHOLD SOM IKKE ER MED	91
VEDLEGG 2 – INVESTERINGER SOM IKKE ER MED	92
VEDLEGG 3 – ANDRE VEDLEGG.....	93

BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN

Økonomiske mål for Eigersund kommune

Iht. kommuneloven er det ikke tillatt å legge frem et kommunebudsjett (eller økonomiplan) som ikke er i balanse. Hvis et år ikke er i balanse må dette dekkes inn i økonomiplanperioden. Dvs. at det må være balanse i hele økonomiplanperioden. Rådmannens forslag legger opp til et lite overskudd (balanse) i perioden. Samlede inntekter for Eigersund kommune er i 2012 budsjettet til å utgjøre 1.018.428.000 kroner.

KS og Det teknisk beregningsutvalg (DTB) opererer med et netto driftsoverskudd for kommunene på 3% av driftsinntektene. Dette for å ha en sunn kommuneøkonomi. I forbindelse med budsjettet for 2010 vedtok kommunestyret følgende punkt (pkt. 28):

- *Det startes omgående Prosjekt "Organisasjonsgjennomgang" etablert med styringsgruppe nedsatt av formannskapet. Det skal jobbes med å etablere en mer kostnadseffektiv organisasjonsstruktur, med klar målsetting:*
 - *Fra og med budsjettet for 2012 skal KS og Teknisk beregningsutvalgs anbefalinger om netto driftsoverskudd på 3% av driftsinntektene følges, uten å balansere driftsbudsjettet med avsatte fondsmidler (med unntak av driftsfond) og økt eiendomsskatt.*

For Eigersund kommune ville dette i 2012 ha utgjort ca. 28 millioner kroner – hvor våre totale driftsinntekter er budsjettet til 936,8 millioner kroner (i tillegg kommer finansinntektene som er budsjettet til 42,6 millioner kroner og avskrivninger). Netto driftsoverskudd i 2012 er budsjettet til 4.013.000 kroner. En vil ikke nå målet til KS og Det teknisk beregningsutvalg om et netto driftsoverskudd på 3% av driftsinntektene for Eigersund kommune i perioden 2012 – 2015. Vi vil derfor ikke nå kommunestyrets vedtak fra 2010 – uten at tjenestetilbudet ble redusert ytterligere.

Det er videre vedtatt (og nå lovfestet) at momsrefusjon knyttet opp mot investeringer skal brukes som egenkapital på investeringene. Dette er et forhold Eigersund kommune har fulgt i flere år. For økonomiplanperioden inntektsfører vi 80% i 2012 og 100% utover i driftsbudsjettene – iht. regnskapsforskriften.

I den fasen Eigersund kommune nå befinner seg i rent økonomisk har rådmannen følgende hovedprioriteringer – og hovedmål. Dette er kort oppsummert følgende:

- *Arbeide etter kommuneplanens / økonomiplanens vedtatte prosjekt.*
- *Forvalter og utnytte våre verdier til beste for våre innbyggere.*
- *Skape økonomisk balanse.*
- *Sikre en forsvarlig tjenesteproduksjon.*
- *Ivareta krav fra andre statlige aktører.*

Lett folkelig kan en si at vår "visjon" handler om å gi valuta for pengene i form av solide og kvalitativt gode tjenester og positiv samfunnsutvikling. Slik vår økonomiske situasjon er, vil rådmannen påpeke at det å skape økonomisk balanse i denne økonomiplanperioden blir det aller viktigste. Basert på dette er det gitte investeringsprosjekt og driftstiltak som er skjøvet ut av perioden eller satt på vent – i tillegg til at det foreslås driftsmessige reduksjoner. Samtidig er det behov for å øke driftutgiftene på ulike forhold. Dette er forhold som rådmannen vil komme tilbake til i dette dokument. Rådmannen vil samtidig påpeke de økonomiske prognosene for fremtiden trekker i denne retning: Vi må være innstilt på stadige omstilling,

hvor vi vil få reduksjoner innenfor gitte områder og økninger innenfor andre områder. Dette er forhold som vi må tilpasse oss til. Rådmannen peker på at det er disse forhold som også har skjedd i årene som har vært, men at dette nå kommer til å bli mer markert.

Budsjettert mindreforbruk (overskudd) 2012 - 2015

I rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan fremkommer følgende resultat for de siste årene – samt for kommende økonomiplanperiode 2012 - 2015:

2002:	Underskudd på 19.605.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2003:	Underskudd på 6.901.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2004:	I balanse etter dekning av akkumulert underskudd. Eigersund kommune fikk et udisponert overskudd på 11.708.000 kroner i 2004. Dette ble benyttet til å dekke tidligere underskudd. I 2004 dekket vi totalt 23,4 millioner kroner i tidligere underskudd på 26,5 mill.kr.
2005:	Et samlet mindreforbruk på 11.590.985 kroner, hvorav et udisponert mindreforbruk (overskudd) på 4.144.419 kroner. Det ble det satt av 7.446.566 kroner på Driftsfondet. Netto driftsresultat var 36.382.163 kr.
2006:	Udisponert mindreforbruk var 11.673.356 kr. Netto driftsresultat var 35.003.021 kr.
2007:	Udisponert mindreforbruk var 7.949.622 kr. Netto driftsresultat var 28.531.211 kr.
2008:	Udisponert mindreforbruk var 52.835 kr. Netto driftsresultat var 26.088.340 kr.
2009:	Regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på 22.395 kr
2010:	Regnskapsmessig balanse – dvs. overskudd på 0 kr.
2011:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 12.000 kr
2012:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 13.000 kr
2013:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 7.000 kr
2014:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 97.000 kr
2015:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 7.000 kr

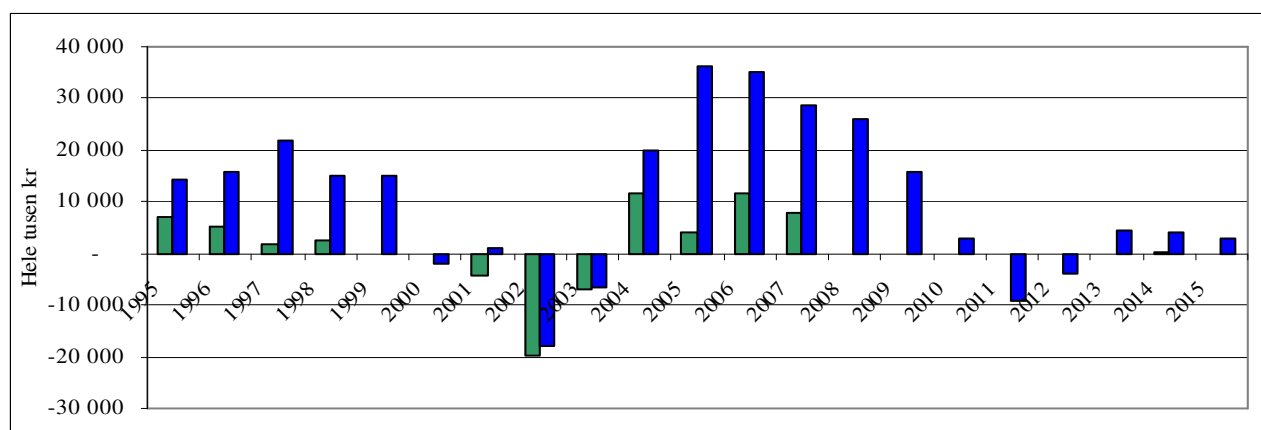
Totalt for økonomiplanen 2012 – 2015 har rådmannens fremlagte forslag et samlet mindreforbruk (driftsoverskudd) på 124.000 kroner. Midlene er budsjettert avsatt på Driftsfondet. En påpeker at dette baserer seg på gitte forutsetninger (herunder reduksjoner) og beregnet overskudd er for lite – både for det enkelte år og for perioden totalt sett. Budsjetterte overskudd gir ikke den økonomiske trygghet og stabilitet som tjenesteproduksjonen trenger.

Regnskapsmessig og budsjettmessig driftsresultat

I det kommunale regnskapet har vi både **brutto driftsresultat** (før finansposter), **netto driftsresultat** (etter finansposter, men før interne avsetninger til fond og bruk av fond) samt **regnskapsmessig mer / mindre forbruk**. Sistnevnte forhold er etter at samtlige avsetninger eller bruk av fond er foretatt. Regnskapsmessig mer / mindre forbruk er sluttlinjen (hvor et eventuelt underskudd kommer frem – eller et udisponert overskudd).

For å kunne sammenlikne de siste år best har vi i tabellen valgt å benytte:

- Netto driftsresultat (markert med blå stolpe). Avhengig av bruk av fond viser den negative tall for perioden. Dette henger sammen med bruk av fondsmidler – for eksempel i 2008 hvor overføringer fra 2007 gir negative tall.
- Regnskapsmessig mer / mindre forbruk, dvs. etter budsjettert avsetning til driftsfond eller budsjettert bruk av driftsfond (markert med grønn stolpe).

Netto driftsresultat for det enkelte år

- Netto driftsresultat for 1995: 14.235.000 kr
- Netto driftsresultat for 1996: 15.849.000 kr
- Netto driftsresultat for 1997: 21.900.000 kr
- Netto driftsresultat for 1998: 15.148.000 kr
- Netto driftsresultat for 1999: 14.973.000 kr
- Netto driftsresultat for 2000: -2.022.000 kr (underskudd)
- Netto driftsresultat for 2001: 907.000 kr
- Netto driftsresultat for 2002: -18.009.000 kr (underskudd)
- Netto driftsresultat for 2003: -6.464.000 kr (underskudd)
- Netto driftsresultat for 2004: 20.056.000 kr (budsjettert til 7.742.600 kr)
- Netto driftsresultat for 2005: 36.383.000 kr (budsjettert til 13.241.600 kr)
- Netto driftsresultat for 2006: 35.003.000 kr (budsjettert til 4.921.110 kr)
- Netto driftsresultat for 2007: 28.531.211 kr (budsjettert til 11.335.400 kr)
- Netto driftsresultat for 2008: 26.088.340 kr
- Netto driftsresultat for 2009: 15.961.357 kr
- Netto driftsresultat for 2010: 2.889.772 kr
- **Budsjettert netto driftsresultat for 2011: -9.084.600 kroner (underskudd – bruk av fond)**
- **Budsjettert netto driftsresultat for 2012: -4.013.000 kr (underskudd – bruk av fond)**
- **Budsjettert netto driftsresultat for 2013: 4.331.000 kr**
- **Budsjettert netto driftsresultat for 2014: 4.071.000 kr**
- **Budsjettert netto driftsresultat for 2015: 2.931.000 kr**

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, for det enkelte år

- Regnskapsmessig mindreforbruk i 1995: 6.981.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 1996: 5.312.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 1997: 1.861.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 1998: 2.615.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 1999: 47.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2000: 0 kr (Vi hadde mindre avsetning til driftsfond enn budsjettert. Merforbruket ble dekket ved bruk av driftsfond)
- Regnskapsmessig merforbruk i 2001: -4.225.000 kr (Underskudd. Merforbruket ble dekket ved bruk av driftsfond.)
- Regnskapsmessig merforbruk i 2002: -19.605.000 kr (underskudd)
- Regnskapsmessig merforbruk i 2003: -6.901.000 kr (underskudd)
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2004: 11.706.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2005: 4.144.000 kr

- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2006: 11.673.000 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2007: 7.949.622 kr
- Regnskapsmessig mindreforbruk i 2008: 52.836 kr
- Regnskapsmessig merforbruk i 2009: -22.395 kr (underskudd)
- Regnskapsmessig mindre-/merforbruk 2010: 0 kr
- **Budsjettert avsetning til Driftfond i 2011: 12.000 kr**
- Budsjettert avsetning til Driftfond i 2012: 13.000 kr
- Budsjettert avsetning til Driftfond i 2013: 7.000 kr
- Budsjettert avsetning til Driftfond i 2014: 97.000 kr
- Budsjettert avsetning til Driftfond i 2015: 7.000 kr

I 2002 og 2003 var de akkumulerte underskuddene samlet på 26,5 millioner kroner. Disse underskudd hadde vi ikke driftsfond til å dekke. Underskuddet ble dekket inn i løpet av 2004 og 2005. Opprinnelig plan var å dekke inn akkumulert underskudd på fire år.

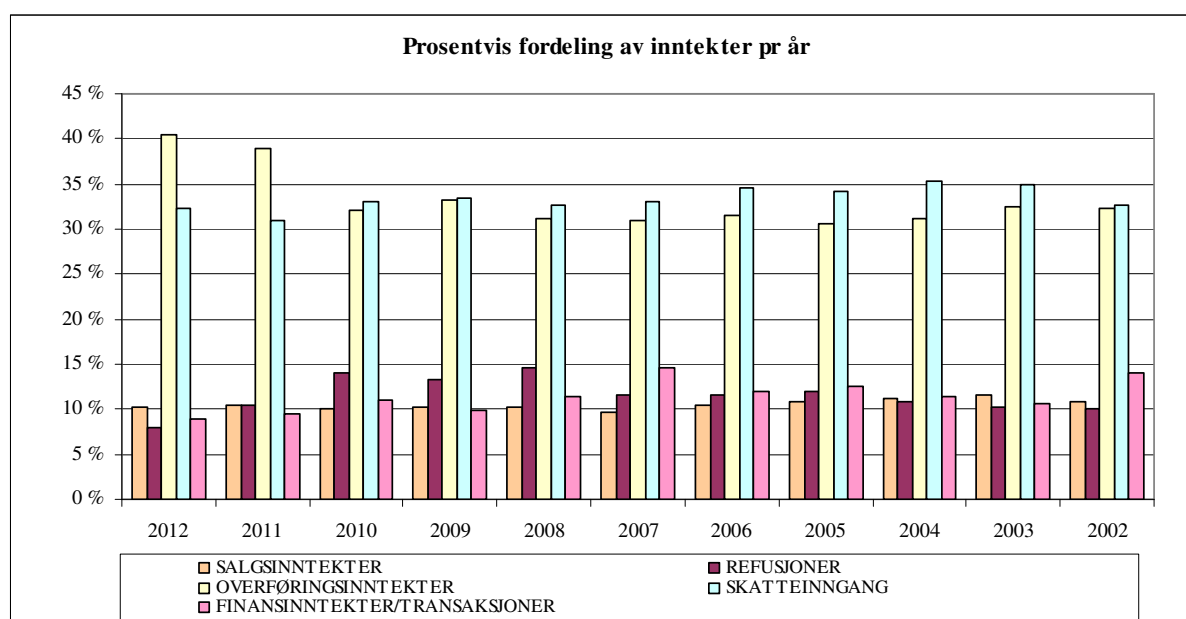
Tabellen og oversiktene viser store svingninger. Det er derfor viktig at Eigersund kommune setter av penger på ulike fond når økonomien tillater det, noe som vi klarte i 2005-2009 (en årsak til avsetningene henger sammen med økte inntekter i løpet av året og økte overføringer fra staten fra 2005). Disse midlene (som ble avsatt) er disponert i perioden 2010 – 2011. Ved at midler er avsatt på fond kan en lettere utjevne svingninger i økonomien og på den måten gi et forutsigbart tjenestenivå. Dvs. at det er ikke fondsmidler disponibelt i kommende økonomiplanperiode til å ta svingninger eller utsette kutt/driftstilpasninger. En klarer ikke i denne økonomiplan å avsatte midler til fond.

Samlede økonomiske hovedtall for Eigersund kommune

Eigersund kommune har følgende hovedtall i fremlagt forslag til budsjett:

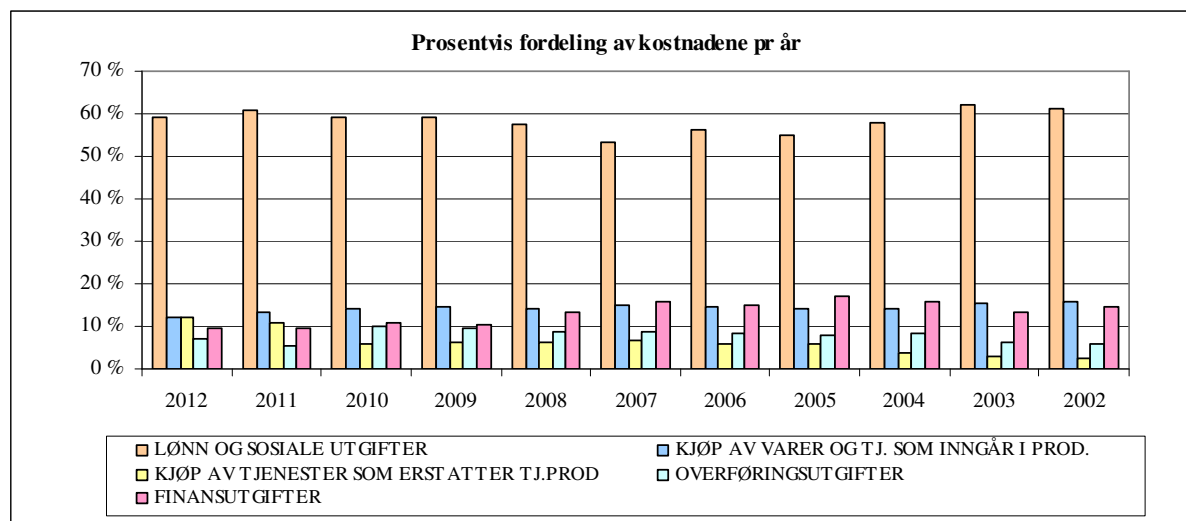
Samlede driftsinntekter i 2012

Samlede driftsinntekter for Eigersund kommune i 2012 er budsjettert til å være 936,8 millioner kroner (i tillegg kommer finansinntektene som er budsjettert til 42,6 millioner kroner og avskrivninger). Samlede inntekter for Eigersund kommune for budsjettåret 2012 er dermed budsjettert til å være totalt 1.018.428.000 kroner.

Samlede driftskostnader i 2012

Samlede driftkostnader for Eigersund kommune i 2012 er budsjettet til å være 967.651.000 kroner. I tillegg kommer budsjetterte finanskostnader på 54.790.000 kroner. Dvs. totalt 1.022.441.000 kroner.

En viser her til budsjettdokumentet – **Ark - Oversikt drift**. En viser samtidig til dette i tillegg til overnevnte tall fortas avsetninger og interne finanstransaksjoner av netto driftsresultat. Når det gjelder differansen mellom inntekter og utgifter henger dette med på avsetning til bundne fond (660.000 kr), bruk av fond (11.665.000 kr) budsjettet overskudd som avsettes på driftsfond (13.000 kr) og overføring til investeringsregnskapet av momsrefusjon (7.000.000 kr).

Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden

Samlede investeringer for Eigersund kommune i perioden 2012 – 2015 er for det enkelte år:

- 2012 – 183.645.000 kroner (inkludert 100 millioner kr til Hestnes-utbyggingen)
- 2013 – 51.625.000 kroner
- 2014 – 36.875.000 kroner
- 2015 – 66.175.000 kroner
- Samlede investeringer for perioden 2012 – 2015 er på 338.320.000 kroner.
- I dette ligger tildeling av Start-lån (lån som Eigersund kommune videreformidler / låner ut til andre) som er totalt på 40 millioner kroner for perioden. Iht. regnskapsforskriftene skal disse føres i investeringsbudsjettet.
- En vil komme tilbake til en nærmere beskrivelse av investeringsbudsjettet.

DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2012

Hvem	Hva	Tidspunkt
Regjeringen	Fremleggelse av forslag til statsbudsjett 2012.	06.10.2011
Rådmannen	Presentasjon av rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2012 – 2015.	02.11.2011
Arbeidsmiljøutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	07.11.11
Administrasjonsutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	08.11.11
Felles brukerutvalg	Avgi høring til Formannskapets behandling.	16.11.11
Planteknisk utvalg	Avgi høring til Formannskapets behandling.	22.11.11
Formannskapet	Behandle budsjett og øk.plan 2012 – 2015.	23.11.11
Formannskapet	Innstille til kommunestyret (ved behov)	30.11.11
”Allmennheten”	Budsjettet ligger ute til offentlig ettersyn.	05.12.11 – 19.12.11
Kommunestyret	Vedta budsjett og øk.plan 2012 – 2015.	19.12.11
Stortinget	Vedta statsbudsjett.	Desember 2011

RÅDMANNENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK

- Rådmannens forslag til drifts- og investeringsbudsjett for Eigersund kommune for 2012 vedtas.
- Inntektsskatten for 2012 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
- Formuesskatten til kommunen for 2012 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
- Marginavsetning av innbetalt skattebeløp settes til 9%.
- Budsjetttrammene for 2012 for Eigersund kommune fastsettes som bindende for virksomheten og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
- Eigersund kommune går vekk fra differensiering mht. barnehagesatser - og hvor alle betaler maksimalsats. Dvs. at inntektsgraderingen fjernes.
- Fra 01.01.2012 settes renovasjonsgebyret til
 - 2.500 kroner for boliger.
 - 1.500 kroner for hytter/fritidsboliger.
 - 2.200 kroner for septiktanktømming (standard tank)
 - Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.
- Rådmannen får fullmakt til å foreta følgende stillingsøkninger:
 - Bemanning ved grunnskolene knyttet til nytt skoleår fra 01.08.2012.
 - Bemanningen ved barnehagene knyttet til nytt barnehageår fra 01.08.2012.
 - Stillinger knyttet til budsjettmessige endringer vedrørende tiltak.
 - Endringer som følge av prosjekt og prosjektmidler innenfor tjenesteproduksjon.
 - En 100% stilling innenfor Vann- og avløpssektoren som finansieres via investeringsprosjekt.
- For 2012 legges det opp til en samlet låneramme på 171.300.000 kroner (inklusive Start-lån). Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i paragraf 50. Avdragstid på nye lån settes til maksimalt 40 år.
- Eigersund kommune betaler avdrag etter minimumsavdragsprinsippet iht. Kommunelovens §50 pkt 7a.
- Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån / økt trekkrettighet på bankkonto innenfor en kredittramme begrenset oppad til 50 millioner kroner. Likviditetslån / økt trekkrettighet må være innfridd innen årets utgang.
- Det tas opp kommunale etableringslån (Start-lån) til videre utlån på 10.000.000 kroner. Nedbetalingstid for Eigersund kommune settes lik Husbankens vilkår
- Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår innenfor nevnte lånerammer.

14. 100% av mindreutgiftene i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2013 – forutsatt driftsoverskudd.
15. Det enkelte hovedutvalg gis fullmakt til å disponere respektive avdelingens poster som eventuelt er reservert til tilleggsbevilgninger samt å foreta flyttinger innenfor egen ramme.
16. Formannskapet skal snarest underrettes dersom det viser seg at bevilgende midler ikke vil bli tilstrekkelig, eller de oppførte inntektsanslag vil svikte.
17. Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnpotten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
18. Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
19. Rådmannen får fullmakt til å se IKT-prosjektene under ett.
20. Rådmann får fullmakt til å justere husleiene (utleie) ved kommunale eiendommer til gjengs leie fortløpende.
21. Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over eventuelt justert budsjett settes av på "Skattereguleringsfondet".
22. Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på "Finansfondet". I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
23. Et positivt premieavvik – ut over budsjett - settes av på "Premieavviksfondet". Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av "premieavviksfondet" og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.
24. Ved tilførsel av mer midler avsettes disse til driftsfondet eller investeringsfond.
25. For eiendomsskatt 2012 vedtas følgende:
 - a. Eiendomsskatten for 2012 utskrives med 2‰ av takstgrunnlaget på bolig- og fritidseiendommer.
 - b. Eiendomsskatten for 2012 utskrives med 7‰ av takstgrunnlaget på andre eiendommer (næring).
 - c. Det gis ikke bunnfradrag på bolig/fritidsbolig.
 - d. Med bolig menes her en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygget som helårs privatbolig for en eller flere personer, og har egen adkomst til rommet / rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En leilighet er en bolig med minst ett rom og kjøkken. En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet. Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybler.
 - e. Med fritidsbolig menes en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygget som fritidsbolig for en eller flere personer og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig.

RÅDMANNENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK

1. Rådmannens forslag til Økonomiplan 2012 - 2015 vedtas og drifts- og investeringsrammer legges til grunn ved kommunens budsjettarbeid og øvrige planleggingsvirksomhet.
2. For eiendomsskatten 2013 legges det opp til følgende:
 - a. Eiendomsskatten for 2013 utskrives med 4‰ av takstgrunnlaget på bolig- og fritidseiendommer.
 - b. Eiendomsskatten for 2013 utskrives med 7‰ av takstgrunnlaget på andre eiendommer (næring).
 - c. Det gis ikke bunnfradrag på bolig/fritidsbolig.
3. Neste rullering av økonomiplan finner sted høsten 2013.

RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER

Utgangspunkt for budsjettbehandlingen

Utgangspunktet for budsjettet for 2012 er justert budsjett for 2011 (dvs. det budsjett vi har etter kommunestyrets vedtak i økonomirapporten for perioden januar – juli 2011, som ble behandlet av Kommunestyret 03.10.2011). Med justert budsjett mener vi budsjettet for 2011 som kommunestyret vedtok i desember 2010– korrigert med de endringer som fremkommer i forbindelse med økonomirapporter i 2011 (hvor det ligger vedtak fra kommunestyret) og en sak om økonomiske driftstilpasninger.

Det som preger utgangspunktet for budsjettbehandlingen for 2012 er den usikkerheten som alltid ligger i fremtiden.

Forslag til statsbudsjett for 2012 – informasjon og kommentarer

Den 6. oktober 2011 la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2012. Statsbudsjettet viser at også Norge har økonomiske utfordringer, men på en annen måte enn andre europeiske land. Sett opp mot de endringer som har blitt foretatt i for eksempel Storbritannia, Island, Irland og de baltiske statene viser regjeringen at det legges inn mer midler (penger) på samtlige områder. Samtidig skal en være klar over at Norge faktisk har gjennomført større pensjonsendringer (for gitte alderstrinn) enn for eksempel det som ble gjennomført i Frankrike (og det en forsøker i Hellas). Slik sett har Norge foretatt betydelige kostnadsgrep - i forkant av en eventuell krise. Samtidig så må en nok konkludere med at Norge er i en særstilling – noe som har en stor betydning for oss. Det er grunn til å påpeke at krisen i Europa er nok verre enn det de fleste er klar over og at dette kommer til å påvirke kommunene bla. knyttet opp mot økning av pensjonsutgifter og på sikt høyere lånerente.

Statsbudsjettet tar også opp de utfordringer som ligger for spesielt industrien som ikke er oljerelatert. Vi har en situasjon hvor lønnsutgiftene øker betydelig samtidig som den norske kronen styrker seg. Dette fører til store utfordringer for spesielt industrien. Vi har her sett flere eksempler på at det er for dyrt å produsere ulike produkter i Norge. Konsekvensene av dette kan bli omfattende fremover, og hvor dette fører til en annen situasjon enn dagens.

Totalt sett beregner staten at kommunesektoren har et samlet driftsbudsjett på formidable 374 milliarder kroner i 2012. Dette utgjør 18% av brutto nasjonalprodukt til Fastlands-Norge. Det pekes på at kommunesektoren har fått et økonomisk løft fra 2005 til 2012 på totalt 49 milliarder kroner (hvorav ca. halvparten har kommet som vekst innenfor områder ”uten binding”/frie inntekter). I tillegg kommer lønns- og priskompensasjon for det enkelte år (anslått til 3,25% for 2012 – hvor lønnsveksten er beregnet til 4%). I disse tall ligger det også inne at regjeringen legger opp til en reell vekst i inntektene med 5 milliarder kroner (3,75 milliarder kroner er vekst i frie inntekter). I tillegg overføres 5,6 milliarder kroner fra sykehusene til kommunene i forbindelse med Samhandlingsreformen.

Lånegjelden som kommunene betjener utgjør nå 310 milliarder kroner iht. KS.

Basert på det som vi ser i andre europeiske land er både Norge og kommunene i en helt annen situasjon, men samtidig så er det grunn til å peke på at forventningene om økt tjenesteproduksjon er tilstede i Norge på en helt annen måte enn i andre land (hvor en nå vet at tjenesteproduksjonen kommer til å bli redusert). Dette skaper utfordringer for bla. Eigersund kommune.

Til tross for sterk inntektsvekst i perioden har den høye aktivitetsveksten siden 2005, kombinert med sterkere kostnadsvekst enn forventet og tap på finansielle plasseringer, ført til at mange kommuner i 2010 hadde et svakt netto driftsresultat på 2,3% (eks. Oslo som hadde et nettodriftsresultat på 1,1%).. Dette er påpekt via ulike offentlige rapporter, forslag til statsbudsjett og i tilbakemeldingene fra kommunene (herunder KS). Videre ser vi at flere av de kommuner som har lagt frem sine forslag til budsjett for kommende år varsler reduksjoner innenfor ulike sektorer og økning av egne inntekter, (herunder forslag om innføring av eiendomsskatt). Basert på nevnte forhold er det rett å si at kommunene er underfinansiert og sliter økonomisk. Årsaken til at ikke flere kommuner er i ROBEK-registeret og har en viss form for balanse (positivt netto driftsbudsjett) ligger bl.a. i følgende regnskapsmessige føringer:

- Premieavviket fremkommer som en driftsinntekt.
- Mottatt momsrefusjon for investeringer fremkommer som en driftsinntekt.
- Hvis vi korrigerer for nevnte forhold (hvor bl.a. mottatt momsrefusjon skal føres over til investeringsregnskapet), vil den økonomiske situasjonen se helt annerledes ut.

Det er helt klart at kommunesektoren har hatt et betydelig økt aktivitetsnivå siden 2005 – noe som er positivt mht. tjenestetilbudet overfor den enkelte kommunes innbyggere. Bl.a. ble det satt et nasjonalt mål om at de kommunale omsorgstjenestene skulle øke med 10.000 nye årsverk innen utgangen av 2009 (med utgangspunkt i 2004). Dette er nådd. Prisen for dette har vært ca. 6,6 milliarder kroner knyttet opp mot bemanning. I regjeringens ”Omsorgsplanen 2015” ble det anslått et behov for 12.000 nye årsverk i perioden 2008 – 2015 innefor pleie og omsorgstjenesten (som iht. Kostra-tallene vil koste totalt sett 8 milliarder kroner). Dette er en i ferd med å nå, men en må være klar over at en stor del av denne veksten har kommet innenfor området ”ressurskrevende tjenester”. Videre er det en kjent sak at det er bevilget betydelig mer midler til ressurskrevende tjenester overfor brukere innenfor helse- og omsorg, skoler og barnehager.

Det er fakta at overføringene til kommunene har økt betydelig siden 2005. Hvis disse overføringene ikke hadde kommet hadde dette ført til betydelige endringer innenfor tjenesteproduksjonen.

Det som nå er problemstillingen er hvorfor kommunene sliter økonomisk? Hvorfor må kommuner (også Eigersund kommune) foreta driftsmessige reduksjoner – samtidig som vi har fått betydelig mer penger? Videre kan en stille spørsmål om hvorfor vi ikke har råd til å realisere ett nytt tilbud innenfor eldreomsorgen? Dette er spørsmål som vi vil kommentere og viser flere steder i budsjettokumentet, men hovedforklaringene til kommunenes økonomiske problemer vises i andre statlige dokument. I den forbindelse viser vi spesielt til de rapporter som ”Det tekniske beregningsutvalget” legger frem to ganger hver år. Det som her blir påpekt er følgende forhold:

- Endringer i befolkningsstrukturen (demografisk utvikling) vil koste kommunene 2,9 milliarder kroner ekstra i 2012 (i forhold til 2011).
- Pensjonsutgiftene vil koste kommunene 850 millioner kroner ekstra i 2012 (i forhold til 2011).
- Flere brukere innenfor flere områder – herunder økt behov for ressurskrevende tjenester (innenfor flere områder).
- Behov for tjenester til enkeltbrukere – hvor utgiftene knyttet opp mot tjenestene øker.
- Økte utgifter knyttet opp mot barnevern.
- Økte utgifter knyttet opp mot flere barn i barnehage (som vil slå ulikt ut).

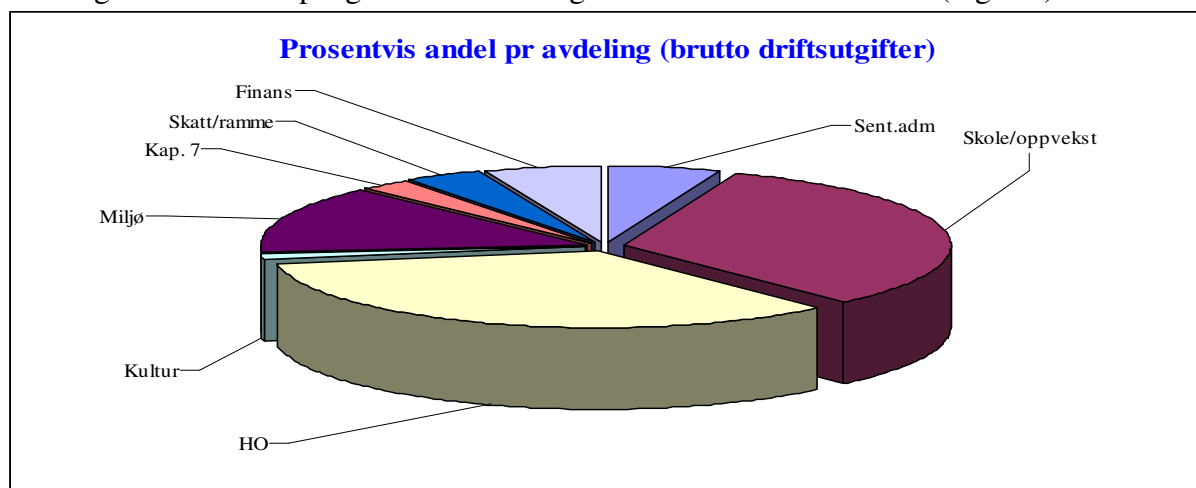
- Økende gjeldsgrad.
- Lønnsoppgjørene har vært dyrere enn det som er kompensert.

Dette er forhold som vi finner igjen i Eigersund kommune. Kort fortalt betyr dette at den veksten vi har hatt i våre reelle inntekter har gått med til å dekke økte utgifter knyttet opp mot tjenesteproduksjonen og forholdene som er nevnt ovenfor – og hvor det da ikke blir penger igjen til nye sjukeheimplasser iht. Omsorgsplan. I statsbudsjettet viser en til inntektsveksten til kommunene, men det som er vel så interessant er kostnadsveksten. Vi er nå i en situasjon hvor utgiftene øker mer enn det som blir tilført og hvor dette vil få konsekvenser for bla. tjenesteproduksjonen i Eigersund kommune. Her ligger noe av utfordringene rent kommunikasjonsmessig. Staten er (og har alltid vært opptatt) av inntektssiden til kommunene. Det staten styrer er hvor mye penger kommunene skal få i inntekt – og hvor inntektssystemet brukes til å fordele pengene etter gitte kriterier i befolkningen. Kostnadssiden er kommunene sitt problem. Dette fører til en ubalanse.

Vi viser videre til at som følge av Samhandlingsreformen har kriteriene i inntektssystemet blitt endret siden mai 2011. Kontrollregninger viser at vi taper 3,5 millioner kroner i år på endringen siden mai. Hvis vi summerer opp gitte forhold mener vi at Eigersund kommune på ulike vis ”taper” 13 millioner kroner via forhold som er endret i inntektssystemet (da er forhold knyttet opp mot private grunnskoler ikke tatt med). I tillegg kommer det at vi bruker ca. 11,5 millioner kroner mer på barnehagesektoren enn det som ble lagt inn i overgangen i 2011 (merk at dette har ulike moment herunder at vi brukte egne frie midler på barnehagesektoren også før 2011). Inntektssystemet har mange positive sider og er et verktøy som andre land kan misunne oss, men disse endringene som har skjedd gradvis har vært økonomisk negative for Eigersund kommune. Vi har avgitt høringer på dette tidligere, og vi har i år tatt dette opp med Fylkesmann i Rogaland. I etterkant av at budsjettet er lagt frem kommer vi til å ta dette videre opp med Fylkesmann i Rogaland.

Økonomisk fordeling av budsjettmidler

Figuren nedenfor viser hvordan budsjettmidlene er disponert mellom avdelingene. Med brutto driftsutgifter menes de pengene som avdelingene har som brukes til drift (utgifter).

For 2012 er brutto driftsutgifter fordelt på følgende måte mellom avdelingene:

Avdeling	Budsjett 2012	Prosentvis andel
SENTRALADMINISTRASJONEN	57 064	5,48 %
SKOLE- OG OPPVEKST	340 618	32,73 %
HELSE & OMSORG	353 525	33,97 %
KULTUR	16 062	1,54 %
MILJØAVDELING	147 259	14,15 %
DIV. FELLESUTGIFTER	25 047	2,41 %
SKATTER, RAMMETILSKUDD M.V.	39 000	3,75 %
RENTER, AVDRAG, FINANSKOSTNADER	62 090	5,97 %
TOTALT	1 040 665	100,00 %

En viser til at budsjett 2012 her viser brutto driftsutgifter i hele tusen kroner. Videre er det gitte ansvar som har betydelige inntekstposter (som ikke fremkommer i denne tabellen).

Hvis vi derimot ser på netto driftsutgifter for den enkelte avdeling viser vi til følgende tabell:

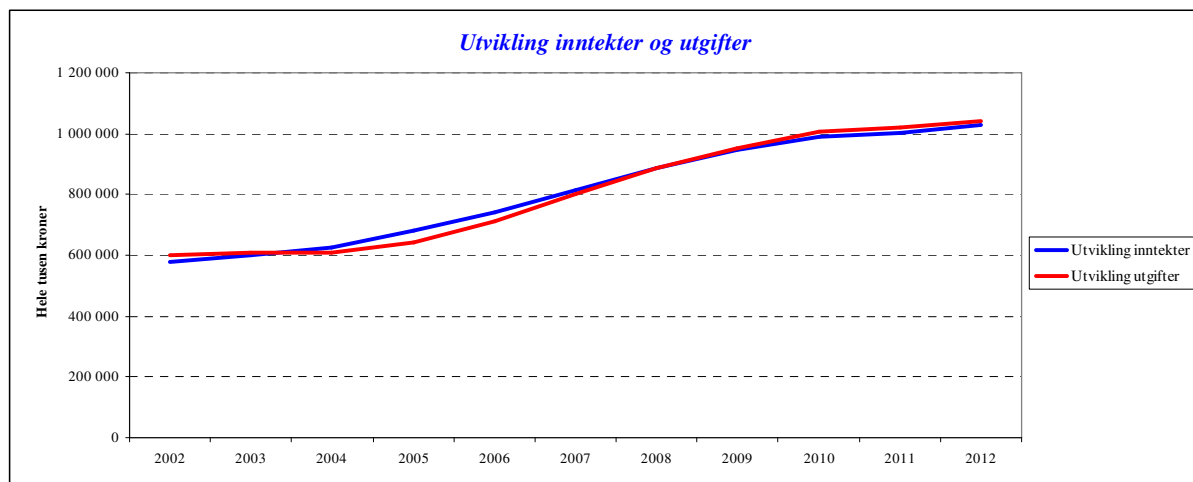
Avdeling	Budsjett 2012
1 SENTRALADMINISTRASJONEN	51 491
2 SKOLE- OG OPPVEKST	301 553
3 HELSE & OMSORG	309 085
5 KULTUR	11 595
6 MILJØAVDELING	65 816
7 DIV. FELLESUTGIFTER	13 147
8 SKATTER, RAMMETILSKUDD M.V.	-786 550
9 RENTER, AVDRAG, FINANSKOSTNADER M.V.	33 850
Udisponert overskudd	-13

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

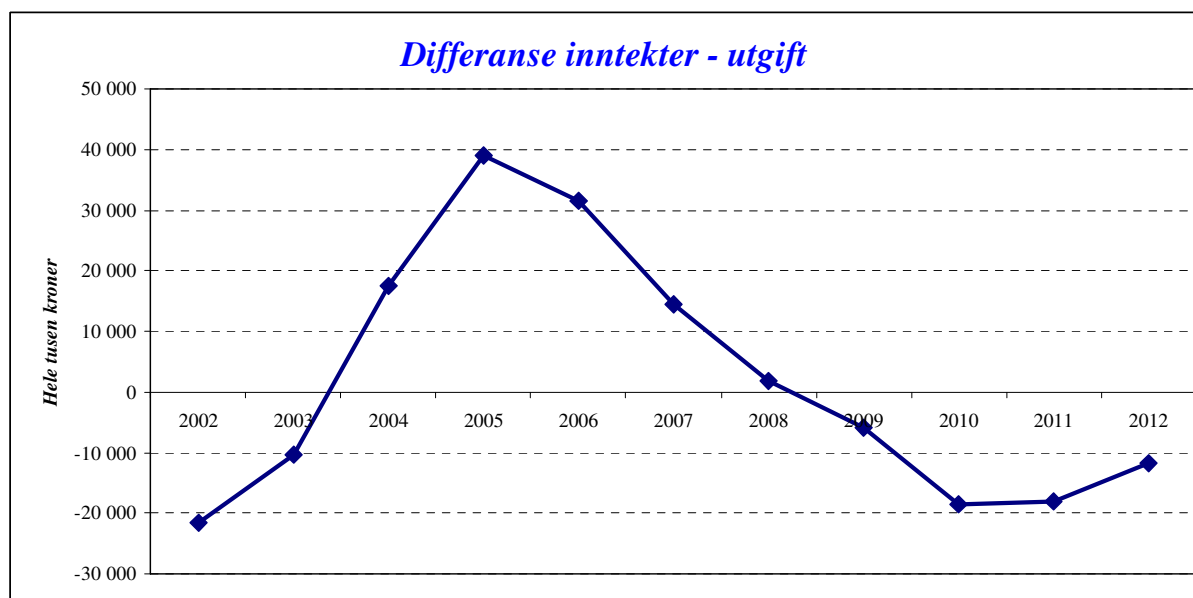
Netto driftsutgifter (netto driftsramme) danner den økonomiske rammen til avdelingene. Det er kommunestyret som vedtar hvilken nettoramme den enkelte avdeling skal ha. Netto driftsramme fremkommer ved at en trekker fra inntektene som avdelingene har selv (for eksempel brukerbetaling) fra brutto driftsutgifter (alle utgiftene avdelingen har).

Økonomisk utvikling for Eigersund kommune

Vi ser i fremlagt forslag til økonomiplan for perioden 2012 - 2015 at utgiftene øker, flere av inntektene strekkes samtidig som statlige overføringer ikke er store nok til å dekke lønnsøkning og forventet vekst. Det er helt klart at kommunene – også Eigersund kommune – har hatt en betydelig inntektsvekst i løpet av noen få år, noe følgende figur viser:

Hvis vi tar utgangspunkt i 2002 hadde vi samlede inntekter på 577,5 millioner kroner. Vi har da trukket fra bruk av frie fond. I 2004 hadde vi i forbindelse med årsregnskapet samlede inntekter på 625,6 millioner kroner. For budsjett 2012 anslår vi samlede inntekter til å utgjøre 1.028,8 millioner kroner. Dette er en formidabel vekst, men som tabellen viser har utgiftene økt tilsvarende – og mer til. Her ligger en av de økonomiske utfordringene for oss. Vi har sett på differansen mellom inntekter og utgifter – og satt dette inn i følgende figur:

Ved følgende figur må følgende bemerkes:

- I 2002 og 2003 hadde vi underskudd.
- I perioden 2004 frem til 2008 hadde vi overskudd i driften.

- Fra og med 2009 har vi hatt underskudd i driften – som har blitt balansert ved bruk av fondsmidler (som da ble avsatt i perioden 2004 – 2008). Fondsmidlene er langt på vei bruk opp.
- For budsjettåret 2012 har vi gjort ulike grep for å redusere bruken av fond. Fra 2013 klarer vi å balansere driften uten å bruke av fondsmidler. Dvs. at det er igangsatt tiltak som gir positiv og helt nødvendig effekt/utvikling.
- I inntektene fra 2002 ligger premieavviket. Fra og med 2003 og frem 2007 utgjorde dette en betydelig regnskapsmessig inntekt. Fra 2002 har Eigersund kommune (både politisk og administrativt) påpekt at dette med premieavvik har betydelige negative konsekvenser og hvor regningen blir skjøvet på i tid – noe som igjen fører til at kommunene sitter på en ”pensjonsbombe”.

Det er viktig å peke på at få endringer kan få store økonomiske konsekvenser. Noen av disse forholdene kan vi styre selv, andre vil være styrt av staten (reformer, rammetilskudd og regelendringer) eller gjennom samfunnsutviklingen generelt (skatteinngang, befolkningsutvikling, ressurskrevende tjenester og økte lønnskostnader). Årets budsjett viser dette tydelig.

Videre i budsjettet vil dere finne tabeller som viser utviklingstrekk ved avdelingene. Disse tabellene viser en vekst i avdelingene. Det påpekes at dette ikke tilsier at de økonomiske rammene er romslige. Grafene viser kun økonomisk utvikling. Videre må en legge til grunn at en stor andel av veksten er knyttet opp mot lønnsøkning, økt antall ansatte og nye tjenestetilbud. Videre vil det være betydelige forskjeller internt i en avdeling. For eksempel har Byggesakskontoret økt bemanningen mens Seksjon for Vei har fått redusert bemanning i samme periode. Interne forhold og omrokkeringer vil en ikke se – derfor må en ikke trekke konklusjoner før en vet hva som ligger bak endringene.

Samtidig viser Kostra-tallene fra 2010 og endringer i inntektssystemet at Eigersund kommune har driftsmessige utfordringer i forhold til andre kommuner. Tabellen nedenfor viser Kostra-tallene innenfor gitte hovedfunksjoner – som bla. har konsekvenser for inntektssystemet og kostnadene våre.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Andel av befolkningen 20-66 år som pendler ut av bostedskommune (%)	21,4	51,4	36,6	27,0	17,2	28,3
Innflytting per 1000 innbyggere	42,9	63,3	57,5	58,6	40,4	58,6
Utflytting per 1000 innbyggere	35,4	51,2	40,1	43,7	33,4	50,0
Andel arbeidsledige 25-66 år (%)	2,0	1,3	1,6	2,7	2,5	2,1
Andel arbeidsledige 16-24 år (%)	1,9	1,5	1,7	3,0	2,1	2,1
Andel 67-79 år - % av total befolkningen	8,3	6,9	6,7	8,4	10,4	8,5
Andel 80 år og over i % av totalbef.	4,2	3,1	3,5	4,8	5,1	4,5
Andel 1-5 år - % av total befolkningen	6,6	7,5	7,8	6,9	5,0	6,2
Andel 6-15 år - % av total befolkningen	13,7	14,3	15,1	13,3	11,6	12,5
Andel 16-18 år - % av total befolkningen	4,6	4,4	4,6	4,2	4,1	3,9
Andel 19-24 år - % av total befolkningen	7,9	8,7	8,8	8,0	7,2	7,8
Andel 25-66 år - % av total befolkningen	53,3	53,4	51,8	53,2	55,6	55,3
Korr brutto driftsutgifter i kr/innbygger	52.295	44.436	48.470	45.962	54.883	47.217

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Noen kommentarer knyttet til tabellen:

- Rent befolkningsmessig har vi ikke store forskjeller i forhold til andre sammenlignbare kommuner – eller landet. Dette fremkommer også tydelig i inntektssystemet – og som gir oss økonomiske utfordringer.
- Vi har en noe høyere sammensetning av personer over 67 år og oppover enn sammenlignbare kommuner, men vi ligger under gjennomsnittet i landet.
- Det som er mest interessant i tabellen er at korrigerte brutto driftsutgifter ligger høyere for Eigersund kommune enn andre kommuner – dette også selv om vi korrigerer for vertskommunetilskuddet (ca. 3.900 kr/innbygger). Dette er ikke ”overraskende nytt” – men snarere en bekreftelse av det som vi tidligere har vist til i ulike saker/sammenhenger. Nå går en gjennom gitte Kostra-tall under den enkelte avdeling, men en viser til at grunnen til at utgiftene ligger totalt sett over et snitt henger sammen med at vi innenfor gitte områder ligger betydelig høyere enn gjennomsnittet. Dette er knyttet opp mot bla. følgende:
 - Barnevern
 - Ressurskrevende tjenester overfor barn og unge i barnehage og skole.
 - Ressurskrevende tjenester over brukere i pleie/omsorg. Vi har her enkeltbrukere som koster over 9 millioner kroner i rene driftsutgifter – i tillegg kommer utgifter knyttet til bolig.
 - Brannberedskap.
 - Høy gjeldsgrad.

Presset kommuneøkonomi

I løpet av 2011 har vi behandlet ulike økonomirapporter. I løpet av 2011 har vi korrigert mindre enn det som har vært vanlig tidligere år. Økonomirapportene viser at økonomien er presset og hvor det også er interne forhold som gjør den økonomiske situasjonen vanskelig. Sistnevnte forhold er bla. knyttet opp mot vedtatte generelle reduksjoner, for høyt satt skatt/rammetilskudd og forhold knyttet opp mot pensjonsområdet. I løpet av 2011 har vi innværende budsjett ryddet opp, men dette har også betydelige konsekvenser for budsjettet for 2012 – noe som fører utfordringer. Det er derfor viktig å tenke på at det som blir foreslått og vedtatt har konsekvenser for de år som kommer – vi vil ikke ha mulighet til å foreta endringer i løpet av året (slik vi har klart tidligere år).

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset – og som fører til økonomisk press kommende år.

Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi

- Forventninger og krav om økt tjenesteproduksjon.
- Behov for økt tjenesteproduksjon knyttet opp mot demografi og økt behov innenfor flere områder.
- Flere beregninger (både fra KS, SSB og andre aktører) viser at behovet er høyere enn dagens økonomiske rammer tilsier. Dette bl.a. som følge av et betydelig økonomisk etterslep (både med akkumulerte underskudd og vedlikeholdskostnader) samt realisering og forventninger av nye reformer / tiltak. Kort sagt kan en si at forventningene i både Stortinget og befolkningen til den kommunale tjenesteproduksjonen er høyere enn den muligheten som de kommunale inntektene kan generere.
- Lønnsveksten har vært høyere enn det kommunesektoren har blitt kompensert med via inntektssystemet. Lønnsveksten har vært stor, men også nødvendig for å kunne rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft – høy aktivitet og sterk lønnsvekst i

privat sektor har bidratt til økt lønnsvekst i offentlig sektor. Rådmannen tror at vi innenfor flere områder kommer til å få en situasjon hvor vi har færre ansatte, men hvor lønningene stiger.

- Finanskostnadene har steget totalt sett, bla. som følge av økt lånegjeld. (Det ligger ikke inne en faktor knyttet opp mot kompensasjon for økte finanskostnader i inntektssystemet for kommunene).
- Med økningen i inntektene fra staten ligger det også statlige forventninger / krav om økt tjenesteproduksjon i form av bl.a. 10.000 nye årsverk innenfor pleie- og omsorgssektoren samt økt antall timer i grunnskolen. Det ligger videre forventninger om en ytterligere økning av tjenesteproduksjon til 2015. Denne veksten er det vanskelig å se for seg kan skje uten statlig fullfinansiering.
- Økte pensjonskostnader. Økningen i fellesordningen har på kort tid gått fra 13% til 22,2% av pensjonsgrunnlaget – og vil øke. Når rentene er lave og pensjonsgrunnlaget (lønn) i tillegg har steget som følge av økt lønn og flere ansatte er veksten i pensjonskostnadene betydelig. Endringer i pensjonen blir **IKKE** kompensert i de økonomiske overføringene vi mottar fra staten. En kan stille spørsmål om hvorfor et så viktig parameter ikke er med i beregningene og finner få andre forklaringer enn den økonomiske størrelsen på samlede pensjonsutgifter. Økt lønn og redusert rente før en dobbel effekt for kundene (kommunene).
- Regnskapsmessig føring av pensjonsutgiftene
 - Fra og med 2002 skal pensjonsutgiftene føres på en spesiell måte.
 - Følgene er at pensjonsutgiftene skyves regnskapsmessig ut i tid, men skal dekkes inn i løpet av en periode (som nå er endret til 10 år).
 - Denne akkumulerte gjelden er nå på 23 milliarder kroner og er beregnet til å utgjøre 30 milliarder kroner ved utgangen av 2012. For Eigersund kommune sin del vil dette utgjøre 100 millioner kroner.
 - Dette blir nå beskrevet som en ”pensjonsbombe” og er nå i fokus i media.
 - Eigersund kommune gav en meget skarp og negativ høringsuttalelse på denne endringen av regelverket i 2002. Vi hadde endog møter med forslagsstiller i forkant og forsøkte å vise til hva som kunne bli konsekvensene. Siden 2002 har vi omtalt premieavviket som ”Monopolpengene” og sagt at dette vil få store økonomiske konsekvenser for en hel sektor – av en størrelse som ingen kunne si omfanget av.
 - Det er trist og beklagelig å se at vi – og noen få andre kommuner - dessverre har fått rett. Ordningen kommer nå til å koste kommunene betydelige summer.
- Nye reformer og utvidelse av eksisterende reformer. Staten og KS diskuterer hvor stor underfinansieringen på reformene har vært. Rådmannens vurdering er at det er tale om en betydelig underfinansiering.
- Endringer knyttet opp mot momsrefusjon – hvor midler blir flyttet fra drift til investering (og som finansieres av sektoren selv). Dette er et forhold tilbake til Bondevik-regjeringen og som er innarbeidet og nå vanskelig å reversere.
- Den eksisterende tjenesteproduksjonen blir dyrere (flere eldre samtidig som eksisterende brukere har behov for økt tjenestetilbud). Det har også skjedd en urovekkende utvikling i forhold til behovet for ressurskrevende tjenester i barnehage- og skolesektoren samt barnevernet (i helse- og omsorgssektoren er det et refusjonssystem fra staten inntil en fyller 67 år når utgiftene med enkeltbrukere blir høy, mens det ikke er et slikt system i barnehage- og skolesektoren / barnevernet eller for personer over 67 år, noe rådmannen mener er et klart paradoks – og som har blitt påpekt overfor sentrale myndigheter flere ganger).
- En forventning – både lokalt og nasjonalt – om økende kommunal tjenesteproduksjon – som ikke blir fullfinansiert.

- Økende byggekostnader – som i neste omgang gir økte finanskostnader. På dette forhold har vi ikke merket en finanskrise og/eller problem for byggenæringen og prisene har økt kraftig i forhold til en forventning i 2008 - 2009 om reduserte byggekostnader.
- Raskere utskriving av pasienter fra helseforetakene / sykehusene.
- Endring i befolkningssammensetningen som gjør driften dyrere – og som nødvendigvis ikke er kompensert godt nok.
- Deler av den økonomiske veksten som kommunene har hatt i årene 2005 - 2011 har kommet gjennom året i form av økt skatteinntang – som ikke er videreført i året / årene som kommer av staten. Dvs. at vi i løpet av året – gjennom økonomirapporter – har kunnet tilføre midler til avdelingene, men hvor finansieringen året etter blir en utfordring.

Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi konkluderer i en av sine rapporter bla. med at dagens netto driftsresultat for kommunesektoren er nå så lavt at kommunene ikke kan holde oppe dagens tjenestetilbud (på sikt). Dette er alvorlige signaler for sektoren. En ser en sektor, som har forventninger og krav til opprettholdelse av eksisterende og økt tjenesteproduksjon - som er større enn de midler som er tilført. Dette er forhold som regjeringen/staten tar opp i sine dokument. Den tid staten har overført en reell vekst på 49 milliarder kroner ekstra til sektoren siden 2005 så forstår en at det har vært en betydelig vekst. Uten denne økningen hadde sektoren kollapset. Rent budsjettmessig har dette vært en utfordring for staten sin side. Nå er situasjonen slik at kommunene alltid klager på de statlige overføringene – og glemmer den betydelige veksten vi har hatt. Problemet er at sektoren trenger betydelig mer midler for å realisere de planer og behov som finnes knyttet opp mot tjenesteproduksjon. Hvis staten skulle finansiert det behovet som ligger (for å unngå kutt og realisere ett nytt sykehjem) snakker vi om en samlet vekst på formidable 14,5 milliarder kroner til kommunene - hvorav 42 millioner kroner ville vært Eigersund kommune sin andel.

Samtidig må det påpekes av den økonomiske situasjonen for kommunene er bedre i dag enn det en hadde ved utgangen av 2004 (det første året som vises i oversikten). Den økonomiske situasjonen er forskjellig i ulike kommuner. Nå er det slik at enkelte kommuner har lagt frem sine forslag til budsjett for 2012 – og det som de viser er en presset kommuneøkonomi og hvor en må foreta kutt.

Spesielle forhold for Eigersund kommune som gir en presset kommuneøkonomi

Rådmannen ønsker å vise til at en i de siste årene har påpekt i forslag til budsjett at vi har en stram kommuneøkonomi og at det har vært en utfordring å få balanse i budsjettforslaget. En viser videre til at de siste års regnskap viser en nedadgående trend innenfor resultat/økonomi. I fremlagt forslag til budsjett og økonomiplan for 2012 – 2015 ser en at denne utviklingen fortsetter. Nedenfor vises det til noen av årsakene til en generelt presset kommuneøkonomi / årsaker for Eigersund kommune:

- Vi mener at lønnsveksten for Eigersund kommune har vært høyere enn de sentrale anslagene (KS og staten). Dette er et forhold som en arbeider med, men hvor sektoren totalt sett får økonomiske problemer når ulike oversikter viser at lønnsveksten er høyere enn kompensasjonen. Dette henger også sammen med at lønnsoppgjørene har gitt størst vekst i grupper ansatte som det er mange ansatte i hos oss. I budsjettet viser vi at i 2015 har lønnsutgiftene økt med 80 millioner kroner, samtidig som 15 millioner kroner av dette

ikke blir kompensert via inntektssystemet. Dette fører til ytterligere behov for kutt – eller at vekst i frie inntekter nyttes til inndekning.

- Endringer og forhold i inntektssystemet som fører til at Eigersund kommune taper 13 millioner kroner på – i tillegg til de reduksjonene som ligger forbundet med private grunnskoler (trekk på netto 9,3 millioner kroner).
- Behovet for ressurskrevende tjenester har økt – også de som i helse- og omsorgssektoren ligger rett under innslagspunktet for den statlige refusjonsordningen.
- Ekspansive investeringsbudsjett.
- Høyt trekk i rammetilskuddet som følge av at vi har mange elever i private grunnskoler. Slik ordningen er lagt opp i dag belønnes kommuner som ikke har elever i private grunnskoler, mens Eigersund kommune er i en særstilling og blir via inntektssystemet straffet. Dette er forhold som vi gjentatte ganger har tatt opp, sist i 2010.
- Stor lånegjeld - som gir økte finanskostnader.
- Flere barn og elever som har behov for økte tjenesterressurser (dvs. unge brukere som ikke omfattes av ordningen med statlig refusjon).
- Barnevernstiltak (herunder behov for økt bemanning).
- Nedtrapping av vertskommuneordningen – hvor ca. 18 millioner kroner går til dekning av andre utgifter enn tjenester innenfor gruppen (i tillegg kommer drift av bygg – som da trekker dette beløpet noe ned).
- Det gjenstår å trekke inn 1.415.000 kroner i vertskommunereduksjonene innenfor HO fra 2010 og 2011. Årsakene til dette henger sammen med bla. bemanningsmessige forhold.
- Økte overføringer til private barnehager.
- Økning av budsjetttrammene (inntekter og utgifter) for å finne rom til viktige tjenestetilbud i den politiske budsjettbehandlingsprosessen.
- Den formidable veksten vi har hatt knyttet opp mot økte inntekter har i sin helhet gått med til å dekke ressurskrevende tjenester.
- Vi har brukt avsatte fondsmidler i for stor grad. Vi har dermed skjøvet økonomiske utfordringer og viktige beslutninger foran oss.

Rådmannen ønsker å påpeke at dagens tjenestenivå er godt i Eigersund kommune. Dog så viser rådmannen til at det er meldt inn forhold som en ikke har funnet rom for å finansiere – i tillegg til at det foreslås reduksjoner. Dette både innenfor driftstiltak og investeringer. Flere av disse tiltakene / stillingene hadde gitt et bedre tjenestetilbud for innbyggerne.

Vi peker videre på at flere indikatorer – i dette budsjettforslag – viser negative trekk i økonomien til Eigersund kommune. Vi ser at kompensasjonen i inntektssystemet ikke dekker løpende lønnsutgifter samtidig som vertskommunetilskuddet trappes ned. Bare med disse to forhold ser en behov for driftsmessige reduksjoner på 30 millioner kroner for Eigersund kommune. Alternativt til driftsreduksjoner er at staten gir kommunene økte frie midler tilsvarende 12,5 milliarder kroner – innen 2012. I tillegg ligger det betydelige usikkerhetsmomenter knyttet opp mot pensjon - samtidig som vi vet at gitt tjenesteproduksjon kommer til å øke og hvor det er vanskelig å holde tilbake/igjen.

Konklusjonen blir dermed at vi i årene som kommer må være innstilt på betydelige omprioriteringer – i form at vi tilfører mer penger til gitte områder og reduserer andre steder. I tillegg må en være innstilt på det blir årlige runder med reduksjoner (forslag til reduksjoner fra rådmannens side). I denne fasen er det viktig å foreta de rette prioriteringer til beste for flest mulig av innbyggerne. Årsaken til at dette blir sagt er at både vi og sektoren har en økonomisk utfordring i å balansere inntekter og utgifter.

Forutsetninger i fremlagt budsjett og økonomiplan

I rådmannens forslag til budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015 ligger følgende forutsetninger til grunn:

- Avdragsbetaling etter minimumsavdragsprinsipp etter Kommunelovens §50 pkt 7a.
- En viss form for kompensasjon for økt prisstigning.
- Statens anslag for skatt og rammetilskudd innarbeides. En har korrigert skatteinngangen opp – basert på økt antall ansatte ved Aker Solutions i 2012.
- Anslag på pensjonskostnader i perioden er basert på informasjon fra livselskapene – dette gjelder også AFP-ordningen.
- Innfasing av midler knyttet til Samhandlingsreformen i 2012.
- Stramme økonomiske rammer ved avdelingene – som må holdes.
- Bunnfradraget fjernes knyttet til eiendomsskatten.
- Økt eiendomsskatt på næring (og boliger fra 2013).
- Nytt bo- og servicesenter realiseres ikke på nåværende tidspunkt.
- Omfordelinger innenfor investeringsbudsjettene.
- Begge de to siste forholdene vil rådmannen komme tilbake til i egne saker.

Positive indikatorer (mulige scenarier)

- I første omgang er lav og stabil rente positivt.
- Økt skatteinngang for landet. Får indirekte positiv effekt for Eigersund kommune (som har økt skatteinngangen som følge av lokal aktivitet).
- Fokuset på manglende sykehjemsplasser kan føre til økte overføringer til kommunene. En viser til at sentrale politikere tidligere har tatt til orde for økte overføringer – herunder øremerkede midler. En ser at så ikke har skjedd til nå. Basert på det er det grunn til å ikke være for optimistisk på at noe slik vil skje. En viser til at staten mener (med rette rent kronemessig) at de har overført betydelig midler til sektoren.

Negative indikatorer (mulige scenarier)

- Fare for økende rente.
- Negativ skatteutvikling.
- Økte energikostnader – priser som i større grad gjenspeiler det Europeiske prisnivået.
- Bemanningsreduksjoner i forbindelse med en antatt naturlig bortgang av vertskommunebeboerne. Av erfaringer vet vi at dette kan variere, samtidig som bemanningsreduksjonene kan bli kompliserte grunnet at andre brukere blir mer ressurskrevende samtidig som flytting av brukere må skje ved frivillighet.
- Ny gjennomgang viser at ca. 18 millioner kroner knyttet opp mot Vertskommunetilskuddet ikke disponeres til denne gruppen. Dvs. at når vertskommuneordningen avvikles (ved naturlig avgang) må vi bemanne ned andre steder. Årsaken til dette er at det har blitt foretatt reduksjoner i tilbud knyttet opp mot vertskommuneordningen og hvor midlene har blitt brukt innenfor andre områder (ved at en da har sluppet å foreta reduksjoner andre steder). Dette viser samtidig at vi driver rasjonelt, og hvor vertskommuneordningen er meget god for Eigersund kommune.
- Lønnsoppgjøret kan bli dyrere enn det som er lagt inn i budsjettet.
- Økte pensjonskostnader som følge av lønnsutvikling, reguleringsberegninger, avkastning i selskapene, endringer i tekniske pensjonsberegninger, endringer i rentegarantien, høyere grunnlag og lavere avkastning i selskapene. Pensjonskostnadene er en av de største utfordringene for kommunene – og hvor vi i

liten grad kan styre utviklingen – og hvor staten heller ikke gir noen form for kompensasjon. Pensjon er en betydelig usikkerhetsfaktor i budsjettet.

- Reduserte statlige overføringer i årene som kommer.
- Fortsatt økningen innenfor barnevernet.
- Fortsatt økning (nye tilfeller) vedrørende ressurskrevende tjenester innenfor barnhage, skole og pleie/omsorg.

En viser videre til at det vil skje endringer i løpet av året (negative og positive) – ofte med flere millioner kroner.

Konsekvenser og alternativ hvor budsjettforutsetningene ikke holder

Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Hvis budsjettforutsetningene ikke holder må vi forvente økonomisk underskudd (dvs. regnskapsmessig merforbruk). I foreslått økonomiplan er det ikke buffere som kan begrense et merforbruk. Konsekvensene av økonomisk merforbruk (underskudd) blir ytterligere reduksjon av tjenestetilbudet. Dette må skje gjennom en driftsmessig tilpassning hvor en ser på reduksjoner og konsekvenser ved varige nedlegging av driftstiltak og tilskudd. Det er et faktum at dette vil gi redusert og dårligere tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Rådmannen viser samtidig til at eiendomsskatten nå blir foreslått brukt – dvs. at vi bruker de inntektskildene som er mulige.

Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Rådmannen viser til at det foreligger følgende alternativer som er anbefalt / kan vurderes:

1. Igangsette en økonomiske kutt i tjenesteproduksjon.
2. Selge eierandeler, eiendommer eller bygg.
 - a. Må gjelde aktiva som kan avhendes i et marked (mottatt salgssum brukes til ekstraordinær nedbetaling av gjeld).
 - b. Dette bør omfatte de forhold som kan avhendes og hvor det er et marked.
 - c. En viser til at slike prosesser vil ta tid – og i gitte sammenhenger være komplisert.
3. Ett alternativ til punkt 2 er betydelig høyere avkastning av våre verdier i Lyse energi og Dalane energi. Avkastningen i form av utbytte er lavt – sett i forhold til de eierverdier vi besitter.
4. Kun gjennomføre investeringer hvis det kan skje uten låneopptak (dette med unntak av vann- og avløpssektoren hvor låneopptak er pålagt ved investering og som teoretisk sett skal være selvfinansierende).

Kommuneøkonomien har det siste 10-året vært preget av til dels store svingninger, og selv om det i framlagt budsjett/økonomiplan 2012 – 2015 er i teknisk balanse i økonomien, må rådmannen igjen advare - på det sterkeste - mot å bruke mer penger enn det som det er lagt opp til i framlagt budsjett og økonomiplan. Rådmannen viser videre til at en bruker regnskapsmessige transaksjoner for å finansiere driften i 2012 – dette ved at vi bruker premieavviket til å dekke driftsutgifter. Sistnevnte forhold vil over tid føre til press på likviditeten. Rådmannen vil videre advare mot å legge inn besparelser som en skal komme tilbake til. Slike generelle besparelser har vi hatt negative erfaringer med tidligere år. Hvis det skal foretas reduksjoner bør/må disse synliggjøres.

Rådmannen viser til at investeringene det er lagt opp til i økonomiplanen fortløpende må vurderes og noen eventuelt stoppes dersom den økonomiske situasjonen skulle utvikle seg i negativ retning.

Forslag til kutt i budsjett / økonomiplan 2012 – 2015

I rådmannen forslag til budsjett og økonomiplan ligger følgende forslag til reduksjoner i driftsbudsjettet:

- Avvikling av tilskuddet til Dalanerådet/Næringssjefen i Dalane.
- Avvikling av tilskuddet til iPark Dalane.
- Avvikling av tilskuddet til Vinterlandbruksskolen.
- Avvikling av tilskuddet til Fyrlyssenteret.
- Økt tilskudd til Visit Dalane er ikke lagt inn.
- Bakkebø gård er avviklet høsten 2011.
- Tilskudd til Magma Geopark videreføres ikke i 2012 og utover (ref. egen sak).
- Vertskommunereduksjon.
- Midler til AFP-ordningen reduseres.
- Midler knyttet opp mot mottak av flyktninger reduseres. Dette henger sammen med at rådmannen foreslår at Eigersund kommune ikke tar imot flyktninger i 2012.
- Helårsvirkning knyttet opp mot reduksjoner som er foretatt i 2011. En viser her spesielt til:
 - Avviklingen av Helleland ungdomsskole (870.000 kr).
 - Avvikling av Ungdomskontakten (930.000 kr).
 - Stillingsreduksjon og endringer ved Voksenopplæringen (595.000 kr).
 - Stillingsreduksjon ved PP-tjenesten (330.000 kr).
 - Stillingsreduksjon ved Sentraladministrasjon.
 - Reduksjon politisk struktur (tidligere vedtatt i egen sak).
- Reduksjon i sosialhjelpsutbetaling (1 million kroner).
- Stenge ett bofellesskap på Lundeåne bo- og servicesenter.
- Avvikling av tiltak ved Levekårsavdelingen HO (naturlig avgang).

I investeringsbudsjettet trekker en spesielt frem at det ikke er funnet økonomisk rom for videre sykehjemsutbygging.

Ellers viser en til kommentarer under den enkelte avdeling og i vedlegg (som viser hvilke forhold som ikke er lagt inn).

Alternative forslag til kutt i driften

I forbindelse med driftsreduksjoner for 2011 har rådmannen vurdert flere forhold. Ved nye kutt vil rådmannen gått videre på en allerede utarbeidet liste. De alternative kutt som foreligger er (med oppgitt helårsvirkning):

1. Stenge 3B ved Lagård sjukeheim – 4,5 millioner kroner.
2. Avvikle drift ved Kulturhuset, herunder kinoen. På denne måten ville en sluppet en dyr ombygging samtidig som driftsutgiftene ved Miljøavdelingen (ca. 500.000 kroner) og Kultur (ca. 700.000 kroner) ville blitt redusert.
3. Kasernert brannvakt – 900.000 kroner.
4. Avvikle Pingvinen fritidsklubb. Før husleie-avtalen kan avvikles vil netto utgifter være 596.000 kroner. Husleien utgjør 300.000 kroner.

5. Stenge en eller flere av våre tre svømmehaller. Tidligere gjennomganger viser at dette får betydelige følger for lovpålagte tiltak og/eller tiltak innenfor rehabilitering. Basert på at tilbud knyttet opp mot idrettshaller og svømmehaller blir en viktig faktor knyttet opp mot forebygging og rehabilitering relatert til Samhandlingsreformen vil slike reduksjoner for konsekvenser også mot reformen. Beløp vil være avhengig av hvilken reduksjon som blir foreslått/iverksatt.
6. Flytte ungdomsskoletrinnet fra Hellvik skole til Lagård ungdomsskole. Besparelsen på dette vil ligge på ca. 700.000 kroner. Dette er et forhold som er vurdert, men ikke foreslått av den grunn at det vil om få år være behov for flere grupperom for enkelt elever ved Lagård ungdomsskole. Du kan da få en situasjon hvor det ikke er plass nok til de ulike tilbudene innenfor skoleundervisningen.
7. Biblioteket. En viser til at selv om tjenesten er lovpålagt kan omfanget reduseres, men da snakker vi om ett helt annet tilbud enn dagens ordning. Beløp vil være avhengig av hvilken reduksjon som blir foreslått/iverksatt.
8. Si opp kommunens medlemskap i KS. Dette fordrer flere forhold og en utmelding må eventuelt utredes nærmere – herunder hva som eventuelt er mulig.
9. Ett annet forhold som er vurdert er reduksjoner i tilskudd til lag og foreninger. Dette blir ikke forslått da rådmann peker på at dette er viktige oppgaver som på mange vis hadde blitt dyrere hvis Eigersund kommune måtte gitt ulike tilbud. Dvs. rådmann mener vi får mye igjen for disse tilskudd. Videre peker rådmann på at dette er forebyggende arbeid – i tillegg til at det på flere av tilskuddene ligger driftsavtaler til grunn (herunder dekning av investeringer som er foretatt). Dog så varsler rådmannen en gjennomgang av tilskuddene som Eigersund kommune gir til ulike lag og foreninger. Det er gitte tilskudd som ligger ved Miljøavdelingen og andre som ligger i Levekårsavdelingen – Kultur. Videre må en diskutere om ikke gitte tilskudd bør avvikes og midlene omprioriteres til andre forhold. Det vil bli fremmet egen sak på dette i løpet av 2012.
10. Reduksjon i investeringer – som i neste omgang fører til reduserte finansutgifter.
11. Salg av eierandeler i Lyse energi og / eller Dalane energi. Det er betydelige ”utfordringer” knyttet mot et salg – og hvor Eigersund kommune har forsøkt dette tidligere (uten å lykkes). En tidligere runde ble vi stoppet av de andre eierne i selskapet. I ettertid har lovendringer gjort dette mer komplisert og hvor et slikt salg vil kreve en betydelig utredning. Samtidig så er det grunn til å peke på at de utbyttene vi mottar fra energiselskapene ikke samsvarer med de verdier vi antar vi besitter. I dag får vi ett utbytte som utgjør 1% - 3% av de verdier som er ”våre” i nevnte selskap. Vi har budsjettert med et utbytte/rente ansvarlig lån på totalt 20.450.000 kroner. Ved å realisert et salg – og nyttet salgssummen til å nedbetale gjeld – ville vi kunne nedbetale gjeld tilsvarende 600 millioner kroner. Dette ville gitt en besparelse på finanskostnadene våre med 47 millioner kroner. Dvs. at vi hadde frigjort 26,5 millioner kroner.

Forslag til økte inntekter i budsjett / økonomiplan 2012 – 2015

Rådmann foreslår at bunnfradraget fjernes på annen fast eiendom fra 2012. Dette gir en budsjettert økt inntekt på 7,4 millioner kroner. Videre foreslår rådmann at promillesatsen for eiendomsskatt for næring økes med 1 promille – som utgjør en inntektsøkning på 1,75 millioner kroner.

Forhold som rådmannen vil komme tilbake til i 2011 / 2012

Rådmannen viser også til at det er forhold som en ikke legger frem i budsjettforslaget. Dette er forhold som må utredes nærmere før politisk behandling. Rådmannen viser bl.a. her til:

- Evaluering av integreringsarbeidet Eigersund kommune gjør overfor flyktninger.
- Mottak av flyktninger i 2012 (rådmannen foreslår at spørsmålet utsettes til evaluering av flyktningemottaket er evaluert – og hvor dette er innarbeidet i budsjettet).
- Samarbeid barnevern / barnevernsvakt for Dalane-kommunene (samarbeid med de andre Dalanekommunene).
- Det vil komme flere saker knyttet opp mot utbyggingen av boligområdet Hestnes - Rundevoll (viser til at det har vært saker på dette forhold i dag – og at rådmannen arbeider i tråd med siste vedtak).
- Ny kirkegård – herunder alternativ.
- Iht. tidligere vedtak skal en i 2011 fremlegge sak/evaluering om Magma Geopark (sak tidligere utsatt).
- Sak om hva driftsbygningene ved Bakkebø gård skal brukes til. Gjelder spesielt driftsbygget på Slettebø.
- Skriftlig notat på avviklingen av Bakkebø gård (hvor nå gårdsdriften er avviklet). I forbindelse med årsregnskapet for 2011 vil regnskap for gårdsdriften 2011 bli fremlagt (herunder avviklingen).
- Det vil bli lagt frem sak knyttet opp mot Tuå boligfelt på Hellvik og inndekning av medgåtte utgifter for 2011. Dette kan da få følger/endringer for 2012.
- Anleggs- og byggeregnskap innenfor prosjekt for vann- og avløpssektoren. Dette har ikke blitt fremlagt før, men en vil nå fremlegge dette. Nytt renseanlegg på Eigerøy vil komme som en egen sak knyttet opp mot dette.
- Parkeringsplasser på Mydland. Dette er en sak som har pågått i flere år – uten en løsning. Rådmann har hatt nye forhandlingsrunder med bla. Sirdal kommune og mener at en omforent løsning snart kan legges frem.
- Organisasjonsgjennomgangen av Eigersund kommune.
 - Rådmannen ønsker dog alt nå å påpeke at en ikke må forvente eller legge til grunn betydelige innsparinger knyttet opp mot en slik gjennomgang.
 - Endringer skjer daglig og Eigersund kommune har vært gjennom ulike reduksjonsrunder hvor effekter har blitt tatt ut.
 - Innenfor flere områder er lederspennet for stort. Dette innebærer at det er for mange ansatte som rapporterer til en leder. I private selskap ville en slik ledelse hatt en betydelig større stab knyttet til seg. Videre vil nye krav kreve enda mer av våre ledere – noe som vi må snarere stykke opp enheter fremfor å slå sammen for store enheter til enda større enheter.
 - Rådmannen viser til at det er liten saksbehandlerkapasitet i stab.
 - Rådmannens ledergruppen i Eigersund kommune består av totalt 5 personer. Tilsvarende kommuner har som hovedregel langt flere.

ENDRINGER INNENFOR FORMANNSKAPETS ANSVAR

Formannskapet ledes politisk av ordfører Leif Erik Egaas (H). En viser videre til politisk endring mht. struktur og ansvarsområder.

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Formannskapet har et overordnet (politisk) økonomisk ansvar for Eigersund kommune. Videre ligger følgende avdelinger/enheter under Formannskapet:

- Sentraladministrasjonen – herunder overføringene til Kirken
- Kap. 7 Fellesområde for Eigersund kommune
- Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd
- Kap. 9 Finansposter
- Levekårsavdelingen – skole og oppvekst
- Levekårsavdelingen – kultur
- Levekårsavdelingen – Helse og omsorg (HO)

Kommentarer knyttet til Kap. 7 Fellesområdet/Fellesutgifter

Nøkkeldata for Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Vi fører her:

- Kostnader forbundet med personalforsikringer for alle ansatte i Eigersund kommune.
- AFP-kostnader
- Lønnsporten avsettes (og fordeles gjennom året – etter lønnsforhandlinger – til avdelingene).
- Økte kostnader knyttet opp mot pensjon.
- Bruk av tidligere års andel av overskudd fra livselskapene (Vital og KLP).

Antall ansatte ved Kap. 7

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 7

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	25.047	20.957	15.874
- Inntekter/tilskudd	-11.900	-28.205	-28.797
Netto ramme	13.147	-7.248	-12.923

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. Forskjellen mellom de ulike år henger sammen med bruk av fondsmidler.

Kostra-tall for Kap. 7

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan gi ulike utslag.
- Det kan foreligge feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.
- For Kap. 7 er det få sammenlignbare forhold. En trekker dog frem følgende:

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Pensjonsforpliktelse i kr/innbygger	61.994	48.544	55.880	58.432	63.097	60.378

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Forklaringen på hvorfor Eigersund kommune ligger høyere enn andre kommuner knyttet opp mot pensjon henger bla. sammen med følgende forhold:

- Vertskommuneordningen – gir her tjenester for 55 millioner kroner som er utenom rammetilskuddet og som fører til at vi har flere ansatte enn kommuner med samme folketall.
- Vi overtok ansvaret for institusjonen på Bakkebø – herunder ansatte med da opptjente pensjonsrettigheter.
- Vi er en bykommune som har hatt pensjonsordning lengre enn mange andre kommuner. På den måten har vi opparbeidet en stor pensjonsordning.
- Vi har flere ansatte enn andre kommuner knyttet opp mot ressurskrevende tjenester.
- Ett forhold som kan spille inn er stabiliteten til arbeidsstyrken. Ved gjennomgang beholder tidligere ansatte fripoliser som vi som tidligere arbeidsgiver må betjene.
- Antall pensjonister og uførepensjonister.
- For de to siste forholdene regner vi med at dette er forskjellig, men at vi ikke kan si med sikkerhet at vi har et avvik knyttet opp mot andre kommuner. Dette er forhold som vi vil se nærmere på fremover i dialog med andre kommuner.

Forslag til økonomiplan for Kap. 7 for perioden 2012 – 2015

I forbindelse med justert budsjett for 2011 har kommunestyret vedtatt tiltak, kompensasjoner og endringer ved den enkelte avdeling. Dette også for perioden etter 2011. Dette er å betrakte

som en vedtatt økonomiplan for perioden 2011 – 2014. For å synliggjøre endringer i rådmannens budsjettforslag – og forslag til økonomiplan – gjengis rådmannens endringer med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	-7 248	-7 248	-7 248	-7 248
Fratrekk engangsforhold 2011	30 250	30 250	30 250	30 250
Varige rameendringer:				
Rammeendring overtid	500	500	500	500
Rammeendring sykefravær	750	750	750	750
Forsikringspremie - endring	285	280	280	280
Rammeendring - kostnader tj. prod.	-200	-200	-200	-200
Rammeendring - Stillinger	-1 640	-1 640	-1 640	-1 640
Rammeendring - Stillinger	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Rammeendring - Stillinger	4 660	4 660	4 660	4 660
Avsetning lønnsrett	15 090	15 090	15 090	15 090
Endring pensjonskostnader (AFP)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Bruk av Premieavviksfondet (eget fond EK)	-11 500			
Bruk av Premiefondet i livsselskapene	0	0	0	0
Bruk av årets premieavvik	-19 300	-20 000	-20 000	-20 000
Amortisert premieavvik - kostnad	5 000	6 000	6 000	6 000
Samlet ramme avd.	13 147	24 942	24 942	24 942

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer (reduksjoner)

I forbindelse med budsjettet for 2011 ble det vedtatt at følgende reduksjoner skulle legges inn i budsjettet for 2011 og med helårsvirkning 2012:

- Rammeendring overtid – 500.000 kr
- Rammeendringer sykefravær – 750.000 kr
- Rammeendring kostnader i tjenesteproduksjon - 5.500.000 kr
- Rammeendring stillinger – 5.500.000 kr

Rådmannen viser her til økonomirapporten for januar – mars 2011 og avklaringsmøte med de politiske parti som hadde vedtak knyttet opp mot budsjett 2011 og økonomiplan 2012 – 2014, samt daværende ordfører. Konsekvensene av nevnte forhold var at reduksjonene ved art 11 ble redusert med 4,7 millioner kroner fra 2012.

I forbindelse med økonomirapporten for januar – mars 2011 ble reduksjonene knyttet opp mot overtid og sykefravær tatt ut fra 2012.

Rådmannen peker på at slike reduksjoner ikke bør legges inn for fremtiden. Konsekvensene av dette er at vi nå har brukt av frie nye midler til å reversere vedtatte reduksjoner (som ikke har latt seg gjennomføre).

Kommentarer knyttet til reduksjoner ved stillinger

For 2012 ligger det inne stillingsreduksjoner knyttet opp mot budsjettvedtaket for 2011 tilsvarende 4.660.000 kroner. I løpet av 2011 har det blitt gjennomført stillingsreduksjoner innenfor flere områder (for eksempel Helleland skole og ungdomskontakten). Dog så fikk rådmannen politiske signaler knyttet opp mot de reduksjoner som ble vurdert gjennomført. Ut

fra dette ble reduksjonene skjøvet til budsjettforslaget for 2012. I forslag til budsjett ligger det inne forslag til reduksjoner – derfor må disse midlene på Kap. 7 tas ut.

Kommentarer knyttet opp mot driftsreduksjoner

Fra tidligere budsjettvedtak ligger det inne samlede reduksjoner på 305.000 kroner. Dette er reduksjoner som rådmannen vil innarbeide i forbindelse med Organsiasjonsgjennomgangen.

Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnpotten

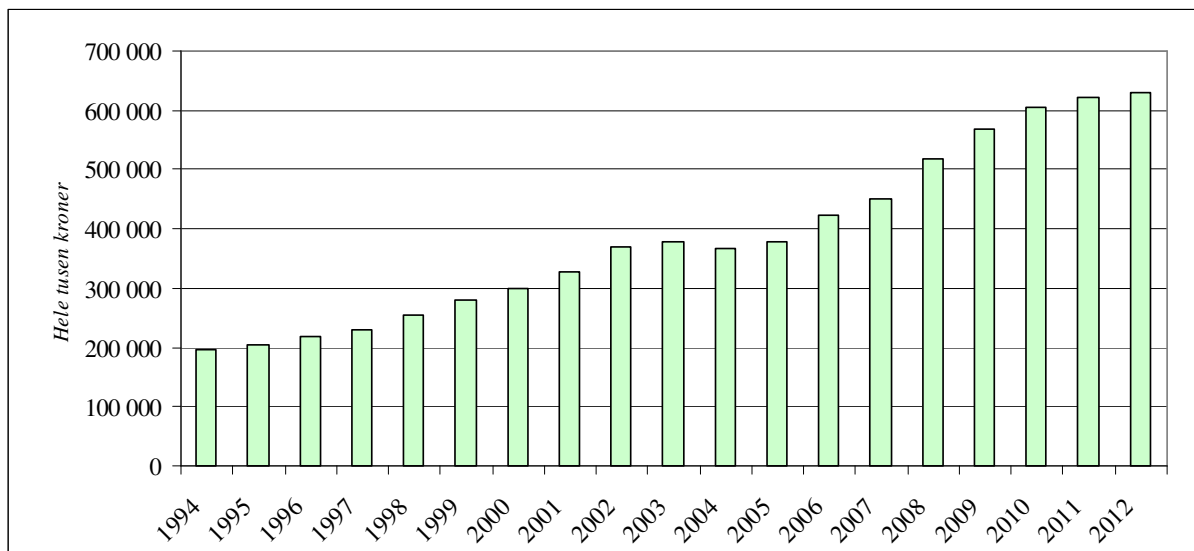
Lønnsmidlene som er foreslått avsatt på lønnpotten skal dekke:

- Lokale lønnsforhandlinger – som gjennomføres i 2012 med helårsvirkning i 2013 (fordelingen av midlene mellom avdelingene er ikke kjent i skrivende stund).
- Lønnsforhandlinger for Kirken i både 2011 og 2012.
- Variable tillegg som kommer som en følge av lønnsoppgjøret.
- Lokale lønnsforhandlinger i kap. 3 og 5 for både 2011 og 2012.

En peker på at lønnsmidlene som avdelingene har fått kompensert gjelder de økonomiske konsekvensene etter det sentrale lønnsoppgjøret 2011 samt helårsvirkningen av dette.

Videre viser en til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2012 hvor forventet lønnsvekst i 2012 er forventet å bli 4%. Dette er høyt. Vi har tatt høyde for en skissert lønnsvekst, men peker på at tidligere års erfaringer viser at lønnsoppgjørene kan slå ulikt ut. Derfor er det knyttet usikkerhet til lønnpotten.

I utgangspunktet burde vi kunnet satt av helårsvirkningen av lønnsoppgjøret i 2012 i budsjettåret 2013. Dette er det dog ikke økonomisk rom for. Tabellen nedenfor viser utviklingen innenfor lønn og sosiale utgifter for Eigersund kommune.

I forbindelse med budsjettet har vi også foretatt beregninger knyttet opp mot fremtidig lønnsvekst med dagens bemanning. Vi har da anslått lønnsvekst frem mot 2015. Med en lønnsvekst på 4% (i hovedoppgjør) og 3% (i mellomoppgjør) viser beregningene at samlet lønnsvekst i 2015 vil da være 80 millioner kroner. Det som er bekymringsfullt er når vi foretar beregninger knyttet opp mot full lønnskompensasjon via inntektssystemet (til

kommunene) så vil Eigersund kommune mangle 15 millioner kroner i 2015 til dekning av økte lønnsutgifter (dette til tross for at vi har tatt hensyn til vertskommuneordningen). Nå kan det være at dette endrer seg basert på hvordan veksten for kommunene kommer knyttet opp skatt og rammetilskudd, men uansett så har vi en betydelig utfordring. Vi har tatt dette muntlig opp med Fylkesmann i Rogaland og kommer til å arbeide mer med dette – herunder skriftliggjøring overfor staten. En peker på at beregningene er avhengige av flere forhold – som naturligvis kan endre seg. Dog så betyr dette veldig isolert sett at vi har for høy tjenesteproduksjon i forhold til det som inntektssystemet kompenserer. Sagt med andre ord så har vi for mange ansatte. Ut fra disse forhold vil årene som kommer også være preget av behov for driftsreduksjoner knyttet opp mot antall ansatte / tjenesteproduksjon.

Kommentarer knyttet opp mot pensjonskostnader og AFP

AFP er redusert – basert på signaler fra livsselskap og reell innbetaling i 2010 og 2011.

Vi ser nå at en større andel ansatte har mulighet til å ta ut AFP-ordningen helt eller delvis. Vi ser at flere velger å benytte seg av ordningen, samtidig som lønnsnivået på de som bruker ordningen stiger. Resultatene av dette er at utgiftene knyttet opp mot AFP-ordningen vil svinge betydelig og hvor utgiftene lett kan øke mer enn det som er avsatt i budsjettet.

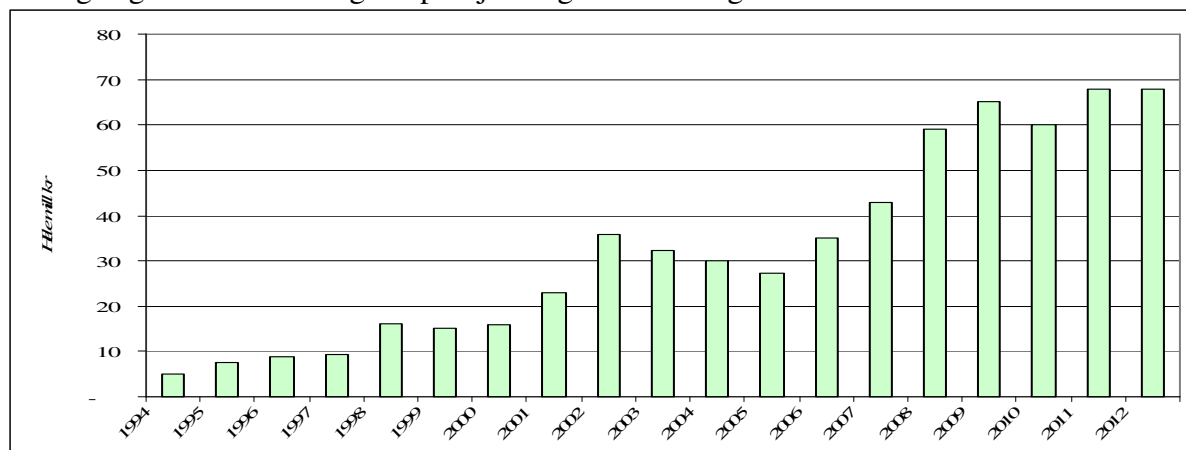
Pensjonskostnadene er budsjettetert på nivå med 2011 og iht. den informasjon vi har fått fra livsselskapene. I dag nyttes følgende selskap:

- Vital – kommunalt ansatte
- SPK – pedagogisk personell (lærere). Dette iht. HTA.
- KLP – sykepleiere. Dette iht. HTA

Vi har hatt ulike runder og beregninger knyttet opp mot pensjon. Det er helt klart at små endringer i gitte forutsetninger knyttet opp mot beregning av pensjonsansvaret vil få betydelige konsekvenser for oss. I media har det den siste tiden blitt vist til ulike kommuner som forventer en enorm vekst i pensjonsutgiftene (for eksempel Gjøvik kommune som snakker om en økning på 50% - KLP-kunde). I våre gjennomganger har vi ikke lagt til grunn en slik betydelig endring – ei heller har vi fått meldinger fra livsselskapene som tyder på det. Forholdet er videre tatt opp med leverandørene våre. Vi peker dog på at KRD kommer til å fastsette nye kriterier på nyåret knyttet opp mot pensjonsberegningene for 2012. Videre vil lønnsoppgjør og vedtak i for eksempel Finanstilsynet ha konsekvenser.

Samtidig er det grunn til å peke på forskjellene som ligger i KLP-systemet og Vital-systemet. Vi er kunde i Vital, mens i KLP er en både eier og kunde. Som eier kan det være at en må skyte inn egenkapital. Fra media har vi i skrivende stund lest at DNB har overført 3 milliarder kroner til Vital – som følge av ett ”dårlig” 3. kvartal i 2011 (Vital har solgt aksjer for 15,5 mrd kr og vektet aksjeandelen fra 22% til 12%). Hvis eierne i KLP må gjøre det samme betyr dette en betydelig regning til kommunene.

Vedlagt figur viser utviklingen i pensjonsutgiftene for Eigersund kommune:

Tabellen viser en stigning fra 1996 opp mot 2002. Videre at vi har en økning fra 2005 til 2009. For å forklare disse forholdene må vi se på ulike tidsperioder og forhold:

- **Felles faktor for økningene generelt:**
 - I løpet av perioden har vi fått økt antall ansatte.
 - Kommunen er tilført nye oppgaver – som igjen har ført til flere ansatte.
 - Tjenestetilbudet har økt (noe som gir økte lønnskostnader).
 - Lønnsøkning gir høyere pensjonskostnad (pensjonen utgjør en prosentvis andel).
- **For perioden 1994 til 2000:**
 - Livselskapene (for vår del var dette knyttet til KLP) hadde store overskudd.
 - Tidligere års overskudd ble benyttet til å redusere pensjonspremiene.
 - Livselskapene hadde lave premiesatser.
- **Perioden 2000 til 2002:**
 - Livselskapene tapte betydelige summer. Dette knyttet opp mot både pengeplasseringer på ulike børser og at premiesatsene hadde vært for lave.
 - Konsekvensene var at premiesatsene økte samtidig som vi fikk betydelige ekstraordinære faktura/tilleggsfaktura (knyttet opp mot at selskapene ikke tjente penger).
- **Perioden 2003 til 2005**
 - Livselskapene begynte å tjene penger igjen. Kommunene fikk tilbakeført en andel av selskapene sine overskudd (som ble brukt til å redusere pensjonspremiene).
 - Eigersund kommune gjennomførte Sparepakke 1 og 2 (som førte til stillingsreduksjoner tilsvarende 58 årsverk – fra 2003)
 - Det har i 2002 og 2003 vært nye regnskapsregler knyttet til beregning av pensjonskostnader i løpet av et år.
 - I fra 2004 gikk vi over til Vital med ordførerordningen, kommunal pensjonsordning og AFP. Sykepleierne ble igjen i KLP, mens lærerne ble igjen i SPK (begge iht. tariffavtale). Vital hadde lavere pensjonspremie enn KLP.
- **Perioden 2005 til 2012:**
 - Frem til 2006 (dvs. tom 2005) førte vi pensjonsfakturane etter nettometoden (foretok reduisering av faktura med mottatt andel av selskapets overskudd), mens vi fra og med 2006 gikk over til bruttoføring. Summen for kommunen blir den samme, men innenfor pensjonskostnadene betyr dette endringer.

- Nedgang i 2010 – som følge av reduksjoner og endringer i pensjonsinnkrevningen. Dette får endringer innenfor både utgifter og inntekter i årene som kommer.

Bruk av premiefond i livselskapene

Kundene (her Eigersund kommune) skal ha en andel av livselskapene sitt overskudd – som utbetales påfølgende år. Dette beløp settes av på premiefondet i det enkelte selskap.

Rådmannen peker på at bruk av pensjonsfond i livselskapene fører til økt premieavvik (en regnskapsteknisk beregning). Ut fra dette kan vi ikke fortsette med tidligere budsjettpraksis hvor vi budsjetterte med både bruk av premiefond og fullt uttak av premieavviket.

Beregninger viser at hvis vi bruker av premiefondet så reduseres premieavviket tilsvarende (noe som er positivt sett med våre øyne).

Nå har ikke livselskapene rapportert om finansutviklingen deres, men vi må forvente at avkastningen blir redusert. Av ulike årsaker ser en at livselskapene kjøper aksjer når prisen stiger og selger når prisen går ned. Dette henger bla. sammen med avkastningskrav (iht. selskapene). Dog så fører dette lett til en situasjon hvor en "kjøper dyrt og selger billig". I neste omgang kan konsekvensene bli økte utgifter for oss. Markedet har flatet ut i 2011 og ut fra det er det ikke sikkert at vi får en andel av fjorårets overskudd. For perioden har rådmannen nå tatt vekk denne inntektskilden. Samtidig peker vi på at Vital (som er hovedselskapet vårt) har levert best avkastning iht. pensjonsevalueringen i 2011.

Rådmannen viser videre til den omfattende endringen vi har hatt knyttet opp mot pensjonsordningen med premieavvik vs. premiefond i økonomirapporter i 2011. Dette viser viktigheten av å ikke øke inntektene innenfor denne ordning.

For 2012 var denne inntektposten (i økonomiplan for 2011 – 2014) budsjettert til å være 10 millioner kroner og 11 millioner kroner for de årene som kom etterpå.

Bruk av premieavviket i livselskapene

Premieavviket er en regnskapsteknisk føring. Føringsen beregnes etter egne regler som ble bestemt i 2002 og i korte trekk skal beregningene ta hensyn til hva vi egentlig skulle ha belastet regnskapet med i pensjon under gitte forutsetninger. Utgangspunktet var i 2002 at pensjonsutgiftene skulle regnskapsmessig reduseres. Dette gir oss en spesiell regnskapsmessig føring av pensjon – hvor vi vil få en regnskapsmessig inntekt i gitte år. Videre skal det som vi i år 0 fører som inntekt kostnadsføres de påfølgende 10 år (endring i 2011).

I fremlagt forslag til økonomiplan blir premieavviket inntektsført med netto 19,3 millioner kroner i 2012 (etter beregninger foretatt av egne fagfolk i livselskapene). For de andre årene inntektsfører Eigersund kommune netto 14 millioner kroner hvert år (dvs. samme beløp i både 2013, 2014 og 2015). Dette vil føre til et betydelig likviditetsmessig press.

En viser til at tidligere gjennomganger og rapporter viser at de fleste kommunene bruker premieavviket budsjettmessig som en inntekt – noe som foreslås for Eigersund kommune i kommende økonomiplanperiode. Det vil være vanskelig å redusere denne "inntekten" i fremtiden. Bruken av premieavviket viser at vi er i en vanskelig økonomisk situasjon – hvor alle inntektskilder nyttes. Konsekvensene av dette er at vi skyver en regnskapsmessig kostnad på ca. 75 millioner kroner (men som øker) foran oss – og hvor inntektene som finansiere denne er disponert. Dette vil gi et betydelig økonomisk press på Kommune-Norge i fremtiden,

og Eigersund kommune spesielt da vi har hatt et høyere premieavvik enn kommuner på samme størrelse.

Det viktigste vi har gjort knyttet opp mot premieavviket i budsjettforslaget for 2012 er at forventet andel av fjorårets overskudd er tatt ut. ***Dette er et betydelig løft og kan være et viktig moment i de årene som kommer.*** Hvis livselskapene leverer overskudd – hvor vi får en rettmessig andel – betyr dette at Eigersund kommune kan snu seg rundt og redusere bruken av premieavviket tilsvarende. Hvis vi lykkes med dette vil dette ha positivt betydning for likviditet og regnskapsmessig effekt i hele økonomiplanperioden. Det er derfor viktig å videreføre dette forhold.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved Kap. 7

Brukerbetalingene er her knyttet opp mot de ansatte sin egenandel på pensjonsforsikringen. Denne er regulert av Hovedtariffavtalen og er satt til 2%. En påpeker at selv om brutto proSENTSATS har økt betydelig står de ansatte sin andel (2%) fast. Da dette er et forhold som er regulert gjennom hovedtariffavtalen (HTA) kan ikke Eigersund kommune foreslå eller gjennomføre egne forhold knyttet opp mot dette forhold.

Ansatte betaler også en egenandel knyttet opp mot lovpålagte personforsikringer.

Kommentarer knyttet til Kap. 8

Nøkkeldata for Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd

Enheter ved Kap. 8

Området inneholder følgende:

- Skatt på inntekt og formue (kommunens andel)
- Eiendomsskatt
- Statlige rammeoverføringer
- Momsrefusjon
- Vertskommunetilskuddet
- Statstilskudd knyttet opp mot flyktninger
- Ulike statlige tilskudd (bla. rentefrie skolelån og tilskudd for omsorgsboliger / sykehjemsplasser).

Antall ansatte ved Kap. 8

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 8

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	39.000	39.000	42.306
- Inntekter/tilskudd	-825.550	-777.275	-673.783
Netto ramme	-786.550	-738.275	-631.477

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I nettorammen ligger bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet. Årsaken til at netto rammen avviker fra tabellen nedenfor henger sammen med overføringen til investeringsregnskapet det enkelte året (momsrefusjonen som føres over til investeringsbud). Endringen fra 2010 til 2011 henger bla. sammen med barnehagetilskuddet og endringer i skatt/ramme.

Kostra-tall for Kap. 8

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan gi ulike utslag.
- Det kan foreligge feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Frie inntekter i kr pr innbygger	32.377	31.295	31.025	32.943	35.712	35.856
Skatt i % av brutto driftsinntekter	36,0	42,5	37,2	34,3	30,6	39,7
Statlig rammeoverføring i % av brutto innt	17,1	13,3	17,2	24,4	26,9	19,1
Eiendomsskatt i % av brutto driftsinntekt	1,8	-	-	-	3,2	2,4
Andre statlige tilskudd til driftsformål i %	18,8	10,2	10,5	12,3	6,7	8,2

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Forslag til økonomiplan for Kap. 8 Skatt/ tilskudd i perioden 2012 – 2015

Drift - endringer	2011	2012	2013	2014	2015
Skatteinnngang	-314 300	-335 500	-332 800	-332 800	-332 800
Rammetilskudd	-265 900	-287 900	-289 600	-289 600	-289 600
Skjønnsmidler fra fylkesmannen	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ressurskrevende tjenester HO	-23 020	-22 000	-20 520	-20 520	-20 520
Rente-tilskudd omsorg	-3 990	-3 850	-3 750	-3 700	-3 650
Vertskommunetilskudd	-55 370	-55 500	-54 400	-53 300	-52 300
Statstilskudd flyktninger	-13 900	-11 000	-12 000	-12 000	-12 000
Eiendomsskatt	-16 000	-25 150	-36 680	-36 800	-36 930
Momskompensasjon - drift	-16 000	-16 200	-16 200	-16 200	-16 200
Investerings tilskudd GR97	-600	-600	-550	-500	-500
Refusjon rentefrie skolelån	-2 020	-1 800	-1 750	-1 700	-1 650
Kalk. rent./avd.	-16 600	-16 650	-19 100	-21 100	-23 000
Sum frie disponible inntekter	-729 700	-778 150	-789 350	-790 220	-791 150

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tabelloversikten ligger IKKE bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

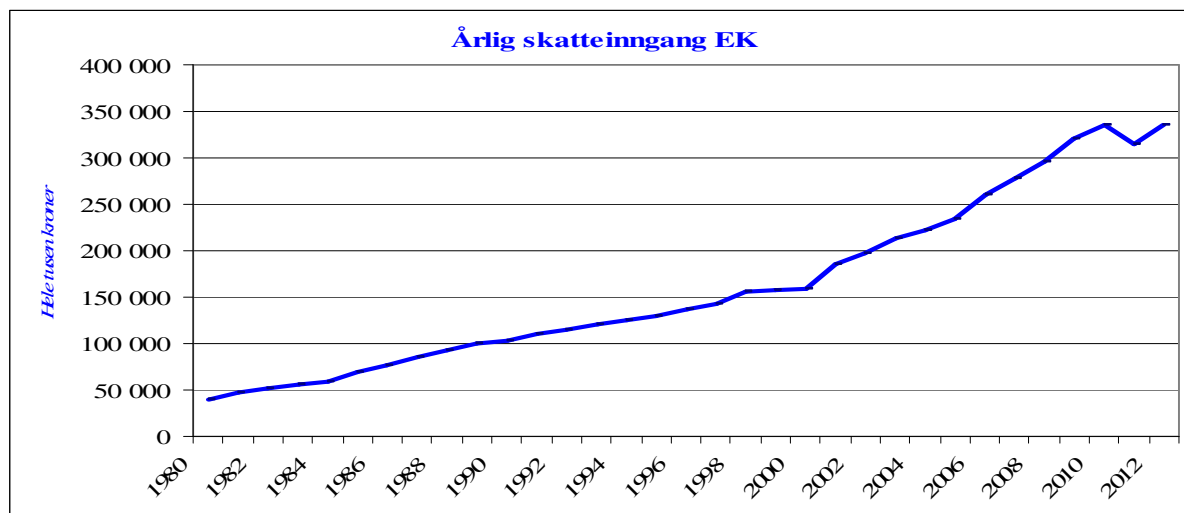
Kommentarer knyttet til spesielle inntekter

Forventet skatteinnngang i 2012 - 2015

I rådmannens budsjettforslag for 2011 ble skatteanslaget satt for høyt. I løpet av 2011 har vi i ulike økonomirapporter klart å redusere anslaget for 2011. Dog så lå det da inne et høyt anslag for 2012 – som gjør at vi brukte av fremtidige inntekter. Dette er forhold som en har måtte innarbeide i budsjettforslaget for 2012 – som også har konsekvenser for 2011. Basert på statsbudsjettet og faktisk inngått skatt i 2011 legges det til grunn økt skatteinnngang i 2012. Videre legger rådmannen seg på statens anslag (vekst) for 2012 med unntak av at rådmannen legger til grunn økt aktivitet ved Aker Solutions. I løpet av 2012 vil bemanningen øke – med

innleid arbeidskraft. Hvor arbeidskraften kommer fra er avgjørende, men rådmannen øker skatteanslaget med 1,7 millioner kroner knyttet opp mot dette (basert på beregninger). En viser videre til at som følge av løpende inntektsutjevning bør ikke skatt og rammetilskudd økes ytterligere. Dette da skatteøkningen allerede er beregnet inn og vi har strukket skatteanslaget så langt det er forsvarlig på nåværende tidspunkt.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i skatteinngangen for Eigersund kommune:

En må i denne sammenheng være klar over at skatteinngangen styres av ulike forhold. Lønnsutvikling og antall skatteyttere er to vesentlige forhold. En annen viktig faktor er kommunens andel av innkomet skatt (styres via skattøre). Endringer i skattøre er en vesentlig forklaringen på redusert skatteinngang i 2011 vs. 2010.

En viser ellers til at staten oppjusterer skatteanslaget for 2011. Dette har vi tatt hensyn til i forbindelse med beregning av skatteinngang 2012 – og vil komme tilbake til dette forhold i egen sak vedrørende 2011.

Forventet rammetilskudd i 2012 - 2015

Rammetilskuddet er et tilskudd som kommunene får fra staten – basert på et større antall kriterier og flere overgangsordninger. Fra og med 2011 er tidligere øremerkede midler knyttet til ulike tjenester overført til rammetilskuddet (herunder barnehagetilskudd og Samhandlingsreformen). I den forbindelse har det fra statens side vært behov for å foreta en endring i kriteriene i inntektssystemet. I denne sammenheng er nye kriterier lagt til, mens andre kriterier har blitt tatt ut eller justert ned (for eksempel mennesker med psykisk utviklingshemming). Sistnevnte er et forhold som vi tidligere har gitt tre negative høringer på (bla. knyttet opp mot Borgeutvalgets og Sørheimsutvalgets forslag til endringer i inntektssystemet). Vi har tidligere avgitt større høringer knyttet opp mot rammetilskuddet.

En viser til egne kommentarer knyttet til statsbudsjettet.

Skjønnsmidler for 2012 - 2015

For 2012 har vi fått totalt 2 millioner kroner i skjønnsmidler. Skjønnsmidlene blir tildelt av Fylkesmann i Rogaland som en del av rammetilskuddet. Dette er frie driftsmidler. Årsaken til at vi får skjønnsmidler henger sammen med en totalvurdering og hvor bla. kompensasjon

knyttet opp mot betaling av plasser ved Uninor har blitt vektlagt. Videre informasjon har vi ikke mottatt fra Fylkesmann i Rogaland.

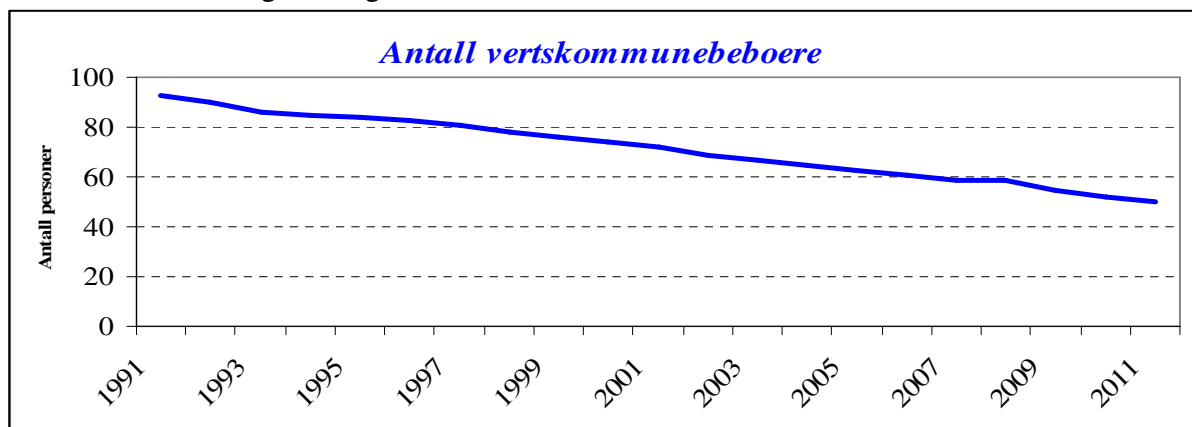
Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet

Vertskommunetilskuddet er et tilskudd som 33 kommuner mottar som følge av at de hadde spesielt store institusjoner for mennesker med psykisk utviklingshemming i 1991.

Vertskommunetilskuddet har nå blitt lagt inn som et eget tilskudd for disse kommunene. I forslag til statsbudsjett videreføres nedtrappingsordning (som har blitt endret flere ganger). Videre ligger det inne at vertskommunetilskuddet skal være et eget tilskudd så lenge det fortsatt lever vertskommunebeboere. En viser videre til at nedtrappingsordningen er god for vertskommunene. I rådmannens budsjettforslag legges det til grunn nedtrapping av ordningen ved HO (ved naturlig bortgang) og en reduksjon av tilskuddet i perioden.

Den første utfordringen vår er knyttet opp mot at det pr. 2011 er 1.415.000 kroner som er udekket. Dvs. det er budsjettert med reduksjoner – som ikke har kunnet realiseres da brukere har blitt flyttet til områder hvor bemanningen ikke kan reduseres (ved naturlig bortgang). Dette er et forhold en følger, men som danner et ”vanskelig utgangspunkt” for 2012.

Antall brukere som omfattes av ordningen, har (som følge av naturlig bortgang) blitt redusert siden 1991 – noe følgende figur viser:

Opprinnelig var 93 personer omfattet av ordningen. I september 2011 omfattet ordningen 50 personer. En viser til at det foreligger ulike beregninger knyttet opp mot vertskommunetilskuddet og hvor ordningen på sikt skal avvikles.

For 2012 er Vertskommunetilskuddet budsjettert til 55,5 millioner kroner. Utgangspunktet er at dette tilskuddet skal gå til tjenester for de personer/bruker som omfattes av ordningen. I forbindelse med budsjettet for neste år har vi hatt en ny gjennomgang av hvor mye midler vi bruker til tjenester overfor denne gruppen. Beregningene viser at tjenestene til disse personer ligger *ca. 18 millioner kroner lavere enn tilskuddets størrelse*. Av disse er det gitte midler som går til drift av bygg, men konklusjonen er entydig: Vi bruker deler av vertskommunetilskuddet til andre formål enn det tilskuddet har som målgruppe (som en fri inntekt). En påpeker at vertskommunetilskuddet er frie midler som kan disponeres slik kommunen vil, men vi vil få en betydelig økonomisk utfordring i nær fremtid knyttet opp mot dette forhold. Etter hvert som vertskommunebeboere faller fra foretas en reduksjon i vertskommunetilskuddet. Samtidig foretar vi en reduksjon i tjenestetilbudet (dvs. at vi reduserer utgiftene). Vår utfordring er at når det ikke er gjenværende vertskommunebeboere igjen i ordningen forsvinner hele tilskuddet – inkludert de omtalte 18 millioner kroner. Dvs. at på sikt må vi redusere driften med 18 millioner kroner – eller øke inntektene tilsvarende.

Årsaken til dette misforholdet er at vi har foretatt ulike reduksjoner knyttet opp mot vertskommuneordningen og brukt disse midlene i ulike ”sparepakker”. Dette er et forhold som er påpekt siden 1996, men hvor en har fremmet administrative (og ett politisk) forslag på denne form for omprioritering. Som en har påpekt før så må vertskommunereduksjonene KUN gå mot vertskommuneordningen. Vi må sørge for å unngå å gjøre tilsvarende feil i årene som kommer.

Det er videre viktig å støtte det arbeidet LVSH gjør knyttet opp mot pensjonsutgifter som vil ligge i kommunene etter at ordningen opphører. Vi har videre tatt opp at dette også vil gjelde en del bygningsmasse i kommunene.

Momsrefusjonsordning

Fra og med 01.01.04 ble det innført en generell momsrefusjonsordning. Utgangspunkt for denne var at all moms som kommunene betalte skulle bli refundert. Da ordningen skulle være et ”nullsum-spill” for staten ble kommunene trukket for et beregnet beløp i rammetilskuddet. Iht. kommunalt vedtak (og nye forskrifter) nyttes momsrefusjon på investeringer som egenkapital i det enkelte prosjekt.

Ressurskrevende tjenester innenfor HO

Tilskuddet er knyttet opp mot gitte helse- og omsorgstjenester som koster mer enn 935.000 kroner pr bruker. Ut over dette får vi dekket 80% - mens 20% av overskytende beløp må vi dekke som egenandel. Budsjettposten er basert på en gjennomgang av aktuelle brukere. I grunnlag for budsjettet har vi 18 brukere som omfattes av ordningen. Brutto utgifter knyttet opp mot tjenesteproduksjon (ikke bygg) for disse personer er 50,3 millioner kroner (dvs. en gjennomsnittsutgift på ca. 2,8 millioner kroner). Den dyreste brukeren er budsjettet til å koste 9,4 millioner kroner. Samlet refusjon knyttet opp mot denne ordningen er budsjettet til å utgjøre 22 millioner kroner. Dvs. at selv om refusjonsordningen er god (før var det ingen ordning) så har vi en kommunal andel på 28,3 millioner kroner (i tillegg til utgifter som ikke er med i grunnlaget – for eksempel bygg).

Som informasjon har vi også andre brukere som koster betydelige beløp, men som ikke er omfattet av ordningen. Dette er tjenester innenfor barnevern, skole og barnehager.

Endringer i betalingssatser for tjenester ved Kap. 8

Her må en skille mellom forhold som er satt av staten – for eksempel skattenivå og rammetilskudd – og *forhold som den enkelte kommune selv kan bestemme*. Den ordningen som kommunen selv kan fastsette innenfor Kap. 8 er nivå på eiendomsskatt. Dette kan skje med skattepromille og/eller bunnfradrag.

Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt

I møte 12.12.2007, 15.12.2008, 14.12.2009 og 20.12.2010 fattet Kommunestyret (K-sak 125/07, K-sak 078/08, K-sak 098/09 og K-sak 085/10) følgende vedtak knyttet opp mot eiendomsskatt:

1. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 6‰ av takstgrunnlaget på næringseiendommer.*
2. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 2‰ av takstgrunnlaget på ”annen fast eiendom” og med et bunnfradrag på 600.000 kroner pr bolig/fritidsbolig.*
3. *Bunnfradrag tilordnes boliger og fritidsboliger.*

4. *Med bolig menes her en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som helårs privatbolig for en eller flere personer, og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En leilighet er en bolig med minst ett rom og kjøkken. En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet. Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybler.*
5. *Med fritidsbolig menes en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som fritidsbolig for en eller flere personer og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig.*

Vedtaket ble fattet i forbindelse med at ny taksering har funnet sted av eiendommer i hele Eigersund kommune og for budsjettårene 2008, 2009, 2010 og 2011.

Tidligere vedtak for 2012 – bunnfradraget knyttet mot eiendomsskatt tas ut

I møte 20.12.2010 fattet Kommunestyret (K-sak 085/10) vedtak at fra og med budsjettåret 2012 skulle bunnfradraget for boliger og fritidsboliger fjernes. Økt inntekt (7,4 millioner kroner) ble disponert i økonomiplanen – og er videreført av rådmannen. Dvs. så lå denne inntekten inne i budsjettgrunnlaget når rådmannen begynte med budsjettarbeidet i år.

Ved fjerning av bunnfradraget vil 1.618 boliger/fritidsboliger komme inn i ordningen. Dette er eiendommer som ikke betaler eiendomsskatt i 2011. Rådmannen viser til at ett av de forhold som ble kritisert og tatt opp knyttet opp mot ny eiendomsskatt fra 2008 var nettopp at gitte boliger/fritidsboliger ikke betalte eiendomsskatt.

En viser her til §13.1 i Eiendomsskatteloven:

Første året det vert utskrive eigedomsskatt i ein kommune, må skatten ikkje vera større enn kr 2 av kvart kr 1.000 av takstverdet. Seinare kan skatten ikkje i noko år aukast med meir enn kr 2 for kvart kr 1.000. Skatten kan likevel aukast med kr 3 for kvart kr 1.000 for huslause grunneigedomar. Skatten kan aukast med kr 3 for kvart kr 1.000 for eigedomar som nemnde i § 12 bokstav a same år som kommunen innfører botnfrådrag i eigedomsskatten. Skattøyret kan ikkje aukast same år som botnfrådrag fell bort. Derimot kan eigedomsskatten setjast ned til dei nemnde minstegrensene frå eit år til det neste utan omsyn til kor høg skattesatsen er frå før.

Det gjøres oppmerksom på følgende forhold:

- Eiendomsskatten er en fri inntekt (dvs. at kommunen kan disponere inntekten til de driftstiltak (den tjenesteproduksjonen) en ønsker).
- Det er ikke lov til å fjerne bunnfradrag og sette opp promillesatsen samme år (for samme gruppe). Eiendomsskatteloven §13.1.
- Eiendomsskatten kan ligge mellom 2 og 7 promille.
- Eiendomsskatten kan ikke økes med mer enn 2 promille hvert år.
- Eiendomsskatten kan settes ned til de nevnte minstegrensene fra ett år til det neste – uansett hvor høyt skattesatsen var fra før.
- Det er lov til å ha en promillesats på ”verk og bruk” og en annen på ”annen fast eiendom”. Dette er det kommunestyret som fastsetter.
- Det planlegges bygging av vindmøller i Eigersund kommune. Hver enkelt mølle vil gi en eiendomsskatt på 100 – 200.000 kroner. Rådmannen mener det er viktig å ha et system for eiendomsskatt slik at en ikke går glipp av disse mulige inntektene i tiden som kommer – muligens i slutten av økonomiplanperioden.
- For å følge anbefalinger fra KS er ordlyden i forslag til vedtak endret.

- *Det er også viktig å påpeke at kommunestyret, vil stå fritt til å vurdere eiendomsskatten på nytt ved budsjettbehandlingen for 2013.*

Nytt forslag til vedtak – økning i promillesatsen for næringslivsbygg fra og med 2012

I rådmannens forslag til økonomiplan for 2012 – 2015 foreslår rådmann at promillesatsen for næring/verk og bruk økes fra 6‰ til 7‰ (som utgjør en samlet økning på 1,75 millioner kroner i 2012). Denne økningen videreføres i perioden.

Det er avklart med både KS Advokatene og Finansdepartementet at en slik økning ikke vil være i konflikt med Eiendomsskattelovens §13.1

Rådmannen er klar over at det foreligger en politisk avtale på å ikke øke eiendomsskatten i kommunestyreperioden. Dog så påhviler det rådmannen et ansvar å fremlegge et budsjett i balanse og da må en vurdere samtlige inntektsmuligheter. Rådmannen viser videre til at det i løpet av 2009, 2010 og 2011 har vært runder med å foreta driftstilpasninger / kostnadsreduksjoner. Det har som kjent vært vanskelig å foreta reduksjoner som rammer ulike tiltak / grupper / tjenestetilbudet.

Nytt forslag til vedtak – økning i promillesatsen for boliger/fritidsboliger fra og med 2013

For å balansere økonomien i 2013 foreslår rådmannen videre at promillesatsen for boliger/fritidsboliger (herunder eiendommer som kan omfattes av begrepene) økes fra 2‰ til 4‰ fra og med 2013. Dette fører til at inntekten knyttet opp mot eiendomsskatt økes med 11,5 millioner kroner.

Rådmannen er klar over at det foreligger en politisk avtale på å ikke øke eiendomsskatten i kommunestyreperioden. Dog så påhviler det rådmannen et ansvar å fremlegge en økonomiplan i balanse og da må en vurdere samtlige inntektsmuligheter. Samtidig viser rådmannen til at konsekvensene av tidligere budsjettering knyttet opp mot skatt, premieavvik, andel av overskudd fra livselskap og kutt er at dette må dekkes inn. For 2012 balanserer rådmannen dette med bruk av Premieavviksfondet, men fondet er ikke stort nok til å klare dette i 2013.

Konsekvensene av denne økningen – samt endringen i 2012 – gjør at ”vanlige” boliger i Eigersund kommune vil kunne få en samlet eiendomsskatt på 7.500 kroner i 2013. Dette begynner da å bli et betydelig beløp for innbyggerne (eiere av boliger). Rådmannen viser til eget kapittel at gebyrene knyttet opp mot vann, avløp og feier endres ikke (dvs. 0% økning), men samlet sett blir kommunale gebyr økt. Ved en slik økning vil rådmann gå over til fakturering 6 ganger i året – fremfor dagens 3 ganger.

Rådmann kommer frem mot budsjettet for 2013 til å vurdere alternative løsninger. Dette vil da omfatte eventuelle endringer i inntektssiden (skatt, rammetilskudd eller andre forhold) eller reduksjoner. Rådmannen viser til eget avsnitt om hvilke alternative reduksjoner som foreligger – og etter en total vurdering foreslår rådmannen økt eiendomsskatt vs. redusert tjenestetilbud i en størrelsesorden av 11,5 millioner kroner.

Rådmannen har også vurdert dette opp mot ”avviket” knyttet opp mot vertskommunetilskuddet på 18 millioner kroner – som også på sikt må dekkes.

Kommentarer knyttet til Kap. 9

Kostra-tall knyttet til Kap. 9

Kostra er forkortelse for **K**ommune **S**tat **R**apportering og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten. Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det foreligger feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Gjeld i % av brutto driftsinntekter	175,7	169,1	138,4	207,9	206,9	177,3
Bruk av lån i inv. % av brutto dr.inntekt	74,1	72,5	35,2	100,1	86,8	71,9
Tilskudd, refusjoner, salg, i % av b. inv	34,2	7,6	30,6	29,5	15,2	17,9
Overføring fra drift - % av investeringer	16,9	14,3	16,1	3,1	2,5	7,7
Netto lånegjeld kr/innbygger	33.178	32.614	11.453	51.273	59.258	3.2534

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, MK = Mandal kommune, KK = Kragerø kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Nøkkeldata for Kap. 9 Finansposter

Enheter ved Kap. 9

Kap. 9 omfatter følgende forhold:

- Renteinntekter/-kostnader
- Avdrag på lån
- Amortiseringstilskudd
- Konesjonskraft
- Bruk og avsetning av fond
- Overføringene fra drift til investeringsbudsjettet foregår regnskapsmessig via Kap. 9.

Antall ansatte ved Kap. 9

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 9

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	62.090	57.537	62.570
- Inntekter/tilskudd	-28.240	-30.875	-45.868
Netto ramme	33.850	26.662	16.701

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. Årsaken til at nettorammen avviker fra tabellen nedenfor henger sammen med regnskapsmessig føring på gitte poster, overføring til investeringsbudsjettet og bruk av fond avviker med tabelloppsettet. Endringene mellom de ulike år henger sammen i økte finansutgifter og bruk av fond.

Forslag til økonomiplan for Kap. 9 Finansposter 2012 – 2015

Drift - endringer	2011	2012	2013	2014	2015
Renteutgifter på lån	23 750	29 690	31 800	32 480	33 450
Avdrag på lån	27 400	24 550	24 450	25 850	26 650
Dekn. finanskostn. maskiner	-800	-500	-	-	-
Amortiseringstilskudd 1 og 2	-1 220	-1 220	-1 220	-1 220	-1 220
Netto renteutg på forvaltningslån	400	500	500	500	500
Renter av innskudd fond	-200	-350	-200	-200	-200
Andre statlige tilskudd/utbytte	-50	-20	-20	-20	-20
Renter ved for sen betaling	-155	-50	-50	-50	-50
Renteinntekter av bankinnskudd	-2 500	-3 100	-3 000	-2 900	-2 800
Konsesjonskraft	-1 150	-950	-1 150	-1 150	-1 150
Utbytte Dalane Energi	-3 100	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000
Utbytte Lyse Energi AS	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Rente Lyse Energi AS	-4 100	-3 950	-3 800	-3 650	-3 500
Finansbelastning VA-prosjekt	-800	-	-	-	-
Finansbelastning prosjekt	-800	-1 500	-1 500	-800	-1 100
Netto finansposter	26 675	26 600	29 810	32 840	34 560

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tabelloversikten ligger IKKE bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

Renteutgifter på lån

På rentesiden legges det vekt på følgende forhold:

- En markedsrente på 3,5% i 2012, 4,0% i resten av perioden. Prognosen er basert på den markedsrapporten Norges Bank gav ut etter sitt rentemøte i oktober og i tilbakemeldinger fra markedet.
- En utfordring i markedet nå er at det er vanskelig å få tak i penger. Dvs. at bankene langt på vei må betale mer for innlån enn det de pr i dag tar i utlån. En logisk følge av dette er at markedsrenten kommer til å stige og at den stiger mer enn prognosene tilsier. Dette kan lett føre til en situasjon som fører til betydelig høyere utgifter enn det som vi har lagt inn i økonomiplan.
- Hvis renten skulle stige med 1,0% ut over det som ligger i rådmannens forslag til økonomiplan tilsier dette følgende økning pr år (på flytende lån):
 - a. For 2012 – 2,4 millioner kroner.
 - b. For 2013 – 2,7 millioner kroner.
 - c. For 2014 – 3,4 millioner kroner.
 - d. For 2015 – 4,1 millioner kroner.
 - e. En påpeker at i denne beregninger har vi lagt til grunn utgiftssiden. Ved en renteøkning vil gitte inntekstposter også kunne økes.
- Kommunen har løpende lån (lån som er tatt opp). På flere av disse er det gjort rentebindinger.
- På eksisterende lån er årlig gjennomsnittlig rente beregnet til rentebinding.
- Informasjon om rentebindinger (på eksisterende lån):
 - a. Pr 01.01.2010 var 54,1% av lånene våre fast rente.
 - b. Pr 31.12.2010 hadde 55,0% av lånene våre fast rente.
 - c. Pr. 31.12.2011 har 73% av lånene våre fast rente.
 - d. En påpeker at dette gjelder eksisterende lån og lån som tas opp med flytende rente. En vurderer fortløpende rentebindinger. I løpet av oktober har vi bundet flere lån og forlenget rentebinding på lån som går ut i november.

- Låneopptaket for 2011 er ikke gjort, men vil bli fremforhandlet i november/desember og med utbetaling i 2012.
- Hvis vi tar utgangspunkt i rentebilinger og renteanslag ligger gjennomsnittlig rente på eksisterende lån slik (herunder rentebindinger):
 - a. For 2011 – 3,54%
 - b. For 2012 – 3,58%
 - c. For 2013 – 3,48%
 - d. For 2014 – 3,74%
 - e. For 2015 – 3,91%

Det legges videre til grunn at nye låneopptak må tas opp medio det enkelte år. Dette av likviditetsmessige forhold. Nye lån blir tatt opp med flytende rente – og hvor det kan bli satt flere utbetalingsstidspunkt (av både likviditetsmessige årsaker og iht. nytt regelverk).

I oppsatt budsjett er det ingen ”rentebuffer”.

Avdrag på lån

Nye lån opptas med 30 års nedbetalingstid for kommunale lån og 40 års nedbetalingstid for lån knyttet opp mot vann- og avløpssektoren.

For allerede løpende lån er gjennomsnittlig gjenstående nedbetalingstid følgende:

- 2009 – 24,5 år
- 2010 – 24,0 år
- 2011 – 22,4 år
- 2012 – 21,7 år
- 2013 – 21,0 år
- 2014 – 20,4 år
- 2015 – 19,4 år

Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden

I fremlagt budsjettforslag har det vært nødvendig å bruke *Kommunelovens § 50 Låneopptak punkt 7a*. Denne paragraf går på at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved sist årsskifte. Dette blir beregnet ved en egen beregningsmodell. I den sammenheng blir det beregnet et minimumsavdrag som kommunen må betale.

Amortiseringstilskudd

Dette er et tilskudd som Eigersund kommune skal ha fra Helse Vest / Helse Stavanger knyttet opp mot byggingen og daværende finansieringsordning for sjukeheim / sjukehus.

Renteinntekter av bankinnskudd

Beregnet etter forventet likviditet, forventet rente og basert på ny bankavtale.

Ordinært utbytte fra Dalane energi IKS og Lyse energi AS

I økonomiplanperioden har rådmannen lagt til grunn det utbytte som er skissert fra selskapene og som baserer seg på gjennomsnittlig utbytte de siste årene.

Det må kunne forventes minst denne avkastningen fra selskapet. Basert på den markedsverdi selskapene har – er avkastningen for lav.

Rente fra ansvarlig lån i Lyse energi

Lyse energi betjener to ansvarlige lån. Vår andel av ett av de ansvarlige lånene ble tilbakebetalt i 2004. For det ansvarlige lånet vi har igjen i Lyse energi betjenes lånet med markedsrenten (3 mnd Nibor) +2%. Fra og med 2009 blir lånet nedbetalt med årlige avdrag. Forholdene er lagt til grunn ved beregningen.

Finansbelastning nye maskiner ved Miljøavdelingen

Finansbelastning er kostnader som belastes investeringer i nye maskiner som ble foretatt i Miljøavdelingen i 2008 – og nedbetales i perioden.

Kommentarer knyttet til Sentraladministrasjonen

Nøkkeltall for Sentraladministrasjonen

Enheter ved Sentraladministrasjonen

Avdelingen består av følgende administrative enheter/kontor:

- Rådmannskontoret
- Plankontoret
- Felles funksjoner (Politisk sekretariat, arkiv, intern postombringing, IKT)
- Seksjon Personal
- Seksjon Økonomi
 - Lønningskontoret
 - Skattekontoret
 - Regnskapskontoret
 - Økonomikonsulenter
- Landbrukskontoret
- En viser til at de økonomiske forholdene knyttet til politiske råd og utvalg samt ordfører / varaordfører ligger i avdelingen.

Antall ansatte ved Sentraladministrasjonen

Ved avdelingen er det pr. 30.09.11 totalt 41,24 faste årsverk ved avdelingene. Dette er en nedgang på 2,5 årsverk fra 2010 – selv om det er opprettet en 100%-hjemmel som interkommunal arbeidsgiverkontrollør ved Skattekontoret (ikke besatt). Videre er det totalt 15,51 årsverk/hjemler som lærlinger ved avdelingen. Avlønningen (og hjemmelen) som lærlinger har ligger ved Sentraladministrasjonen, mens lærlingene arbeider ved samtlige avdelinger i Eigersund kommune.

Økonomiske hovedtall for avdelingen

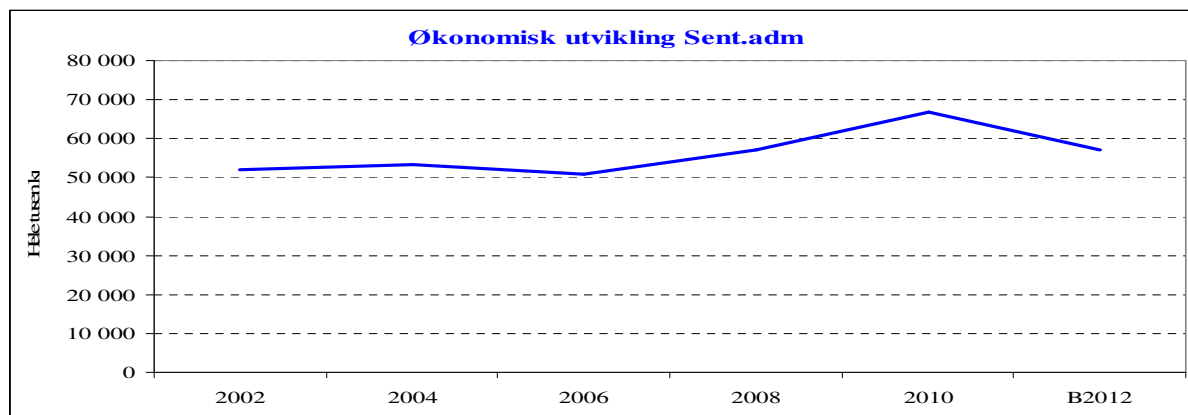
Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	57.064	63.981	66.690
- Inntekter/tilskudd	-5.573	-10.761	-11.155
Netto ramme	51.491	53.220	55.535

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Økonomisk utvikling for avdelingen

Tabellen nedenfor viser den økonomiske endringen i avdelingen fra 2002 frem til budsjettet for 2012. For å vise reel vekst så bruker en i denne sammenheng brutto driftsutgifter. Dette

henger sammen med synliggjøring av midler til tjenesteproduksjon samt å fange opp endringer mht reformer og hvordan midlene har blitt fordelt.

Økningen i perioden henger sammen med flere forhold. Foruten lønnsvekst (som følge av lønnsoppgjør) henger også veksten sammen med følgende forhold:

- Økte tilskudd til eksterne.
- Nye tilskudd til eksterne aktører.
- Erstatninger knyttet opp mot tidligere barnevernstiltak ble lagt til avdelingen.
- Endringer knyttet opp mot ulike kontingenter overfor KS (to ordninger)
- Samling av fellesposter. Dvs. at midler er flyttet fra avdelingene til Sentraladministrasjonen. Dette vil for eksempel gjelde kursmidler, stillingsannonser og linjeleie for hele organisasjonen.
- I oversikten ligger også overføringer til kirken.

Kostra-tall for Sentraladministrasjonen

Kostra er forkortelse for **K**ommune **S**tat **R**apportering og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det foreligger feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Netto driftsutg. adm i % av netto driftsutg	4,4	7,7	7,8	8,5	9,0	7,6
Lønn adm/styring i % av totale lønnsutg.	2,6	5,7	6,1	7,4	6,0	6,5
Netto driftsutg. til adm pr innbygger (kr)	1036	1949	2233	2516	2473	2255
Landbrukseiendommer (enheter)	521	419	744	647	341	-
Jordbruksbedrifter med husdyr (enheter)	205	280	462	68	17	-
Netto driftsutg. Til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr innb / kr	173	265	94	91	232	63

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, MK = Mandal kommune, KK = Kragerø kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Det foreligger ikke konkrete gebyrsatser innenfor Sentraladministrasjonen som vi kan sammenligne i Kostra-rapporteringen.

Mål for Sentraladministrasjonen

1. I gjeldende personalpolitisk plan står følgende mål som er politisk vedtatt:
 - a. I Eigersund kommune vil en arbeide for:
 - i. en helhetlig personalpolitikk som gir gode arbeidsvilkår for medarbeidere i alle faser av arbeidslivet
 - ii. en synlig, rettferdig og forutsigbar personalpolitikk som er kjent for alle medarbeidere
 - iii. at våre medarbeidere skal være stolt av og snakke positivt om arbeidsplassen sin
 - iv. at medarbeidere har en stillingsstørrelse de er fornøyde med
 - v. at vi gjennom personalpolitikken skal fremstå som en attraktiv arbeidsgiver
 - vi. at medarbeidere føler seg verdsatt
2. I kvalitetskommuneprosjektet er det vedtatt at en skal arbeide for en nærværprosent på 94 % eller høyere.
3. Tilstrebe likestilling og mangfold blant våre ansatte.
4. Vi skal holde våre innbyggere løpende orientert om hva som skjer i kommunen.
5. Vi skal utnytte de mulighetene som ligger i elektroniske medier til beste for våre ansatte og derigjennom våre innbyggere.
6. Vi skal jobbe for å gjøre deler av vårt tjenestespekter til selvbetjeningsløsninger gjennom elektroniske nettløsninger.
7. Gjennomføre organisasjonsgjennomgang. Rådmannen informerer her om at følgende forhold vil ha spesielt fokus: Samordne ungdomsarbeide enda bedre (herunder Ungdomskontakt), næringsarbeide, bruk av ressurskrevende tjenester og splitting av Levekårsavdelingen.

Forslag til økonomiplan for Sentraladministrasjonen 2012 – 2015

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett/økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	47 257	47 257	47 257	47 257
Fratrekk engangsforhold 2011	-1 205	-1 205	-1 205	-1 205
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	130	130	130	130
Kontrollutvalget	300	400	400	300
Norsk Pasientskadeordning	350	350	350	350
Tilskudd iPark Dalane	-150	-300	-300	-300
Beredskapsarbeide - diverse utg	100	100	100	100
Tilskudd til Vinerlandbruksskolen		-44	-44	-44
Tilskudd til Dalanerådet/Næringssjefen	-150	-865	-865	-865
Korr i tilskudd lagt inn av KS	300	300	300	300
F3 - Tilskudd iPark/Dalanerådet	-300	-300	-300	-300
Endringer rådmann/ordfører	-505	-505	-505	-505
Områderegulering Eie - ny bydel med mer	-200	-200	-200	-200
Revidering kommuneplan	-100	-100	-100	-100
DTP2010 - Landbrukskontoret	75	75	75	75

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Bortforpaktning Bakkebø gård	-75	-75	-75	-75
Reduksjon adm. - endr pol. struktur	-75	-75	-75	-75
Reduksjon politisk struktur	-464	-464	-464	-464
Økt ramme Kontrollutvalget	-150	-150	-150	-150
Generell rammereduksjon (1041)	65	65	65	65
Flytte stilling mellom Miljø og Sent.adm	175	175	175	175
PK11 - 50%.st Personalkontoret lønn	-45	-45	-45	-45
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Storingsvalg		500		
Tilskudd iPark Dalane	300	300	300	300
Kommunevalg				700
Samlet ramme avd.	45 633	45 324	44 824	45 424

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen

- Rådmannen foreslår følgende reduksjoner:
 - Tilskuddet til iPark Dalane trappes ned fra og med 2012.
 - Tilskuddet til Dalanerådet / Næringssjefen trappes ned fra og med 2012. En må i denne perioden forsøke å få til en effekt fra 2012.
 - Tilskuddet til Vinterlandbruksskolen avvikes fra og med 2013.
 - En viser til at for de to første forhold er det flere forhold som må gjennomføres og at avviklingen vil være en prosess.
 - En viser videre til at det er vedtatt at tilskuddet til Dalanerådet / Næringssjefen skulle reduseres fra 2011. Dette er det en pågående diskusjon med som ikke er avsluttet.
 - Enhver reduksjon vil ha konsekvenser. Rådmannen viser samtidig til at han vil vurdere næringsarbeidet i forbindelse med organisasjonsgjennomgangen og vil komme tilbake til dette forhold.
 - En kommenterer videre at føringene i tabellen knyttet opp mot reduksjonene må være slik – som en følge av at midlene ligger inne på ulike måter fra tidligere. Videre viser en til at det i forbindelse med budsjettet for 2011 ble vedtatt at Dalanerådet / iPark Dalane skulle ha en ytterligere reduksjon på 300.000 fra 2012. Det å redusere litt på begge er en ikke farbar løsning.
- Rådmannen viser videre til følgende forhold:
 - Det er ikke funnet rom for å øke tilskuddet til Visit Dalane.
 - Tilskuddet til Magma Geopark er ikke videreført. Rådmannen viser her til egen sak som ble utsatt og som nå fremmes på nytt.
- En viser til at Kontrollutvalget har utarbeidet et budsjettforslag som gir høyere økonomisk ramme enn det som ligger i kommunestyrets vedtak vedrørende driftstilpasninger. Kontrollutvalget ønsker mer midler til flere forvaltningsrapporter. En viser her til eget vedlegg.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:

- Det settes av midler til gjennomføring av valg.
- Avdelingen blir kompensert for økte driftsutgifter knyttet opp mot vedlikeholdsavtaler og driftsavtaler Eigersund kommune (dvs. alle avdelinger) har på ulike IKT-systemer.

- Rådmann foreslår ikke reduksjoner i tilskuddene til Dalane Bluesfestival (35.000 kr), Egersund Visefestival (75.000 kroner) eller Julebyen (150.000 kroner). Dette da dette er tilbud som gir en betydelig markedsføringseffekt for både kommune og næringsliv og er de forhold som har klart å markedsføre Egersund på en meget positiv måte. Videre er dette viktige kulturtilbud til et stort antall innbyggere – og tilreisende.
- Tilskuddene til Dalane Bluesfestival (35.000 kr) og Egersund Visefestival (75.000 kroner) gis av midler som kommer inn på Næringsfondet (110.000 kroner årlig). Det er sendt spørsmål til Kommunalsjef Levekår og Kulturadministrasjonen om midlene skal omfordeles mellom partene. Etter tilbakemeldingen har rådmannen videreført fordelingen av midlene.
- Det er foretatt stillingsreduksjoner ved avdelingen i løpet av 2011.

Kommentarer knyttet opp mot lærlinger / læreplasser

Eigersund kommune har totalt 26 læreplasser – fordelt på 13 pr år. I dag benyttes disse læreplassene innen flere fagområder: helsefagarbeider, barne/ ungdomsarbeiderfag, IKT, kontor og innen vei/utemiljø. En stor utfordring i årene fremover er å sikre nyrekruttering til helsefagarbeiderstillinger. Her vil læreplasser være ett avgjørende virkemiddel for å øke andelen av unge som vil ta denne utdannelsen. Eigersund og Sokndal kommune har gått sammen for å starte en rekrutteringspatrolje for helsefagarbeidere. Rekrutteringspatroljen skal ut å besøke ungdom på ungdomsskoler og Dalane videregående skole i løpet av vinteren. Vi mener at dette er en god måte å gjøre ungdom kjent med de muligheter som ligger knyttet til en utdanning innen helse/ omsorg. Ut over dette er personalseksjonen ute på den videregående skolen og treffer aktuelle søkere direkte i forkant av søknadsfristen. Det blir også arrangert yrkesmesse ved Dalane videregående skole for elevene som går der. Dette gir mange anledninger for å komme i dialog med de unge.

Søkermassen til læreplasser for helsefagarbeidere er ikke stor. Hovedgrunnen til dette er at mange søker videre på påbygg fremfor å gå ut i lære. Dette vil en kunne få igjen for ved at flere tar en høyere utdanning innen helse/ omsorgsfag. Rogaland fylkeskommune har redusert på plasser på påbygg, så det skal i teorien være med på å øke søkergrunnlaget til læreplasser.

Eigersund kommune har en målsetning om å ha 10 læreplasser for helsefag hvert år. I dag ligger antall læreplasser på mellom 3 – 5 lærlinger. Det er god søknad til læreplasser innen barn/ ungdom. Ut over dette tas det inn lærlinger innen kontorlag (2 stykker totalt), IKT (1) og vei/ utemiljø (1).

En vil komme tilbake med en mer utfyllende sak når en kommer dit hen at en tar i bruk alle læreplassene og det vil være behov for å øke antall læreplasser. Eigersund kommune har en høy andel av læreplasser i kommunen, og har hatt mye hederlig omtale av yrket som helsefagarbeider ved at en av våre lærlinger er blant verdens beste.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

Det foreslås ingen endringer i brukerbetalingene ved avdelingen.

Forslag til investeringer innenfor Sentraladministrasjonen

Rådmannen foreslår følgende investeringsbudsjett for avdelingen, og hvor rådmannens endringer i forhold til justert økonomiplan er merket med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Nye PC'er/servere	111005	150	250	250	250
IKT-skolene utskifting eksisterende utstyr	111020	200	200	200	200
Oppgradering software	111018	100	200	200	200
Nettverk	111009	150	250	250	250
Oppgradering av IKT-utstyr – HO	111030	100	250	250	250
Oppgradering av felles utstyr/servere	111041	300	300	300	300
IP-telefoni	1117	250	150	150	150
IKT-sikkerhet	111038	100	100	100	100
Elektroniske skjema/Bank-ID	111002	75	100	100	100
Nytt IKT-utstyr skolene (økt tetthet)	111020	750	750	750	750
Integrasjon mellom ulike system	111021	200	200	200	200
IKT-utstyr barnehagene	111022				200
FEIDE	111023	100			
Data til folkevalgte (egen sak)	111045				400
Oppgradering HSPRO (e-melding)	111025	190			
Oppgradering E-post/kalenderløsning	111026	400			
Oppgradering Sak-/arkivløsning	111027	300	500		
Notus Portal	111028		250		
Selvbetjeningsautomat Biblioteket	111029		100		
PC-er til elever med spesielle behov	111040	150	150	150	150
Bilfond	1105		500		
Samlet ramme avd.		3 515	4 250	2 900	3 500

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon

En peker på at alle IKT-investeringer for Eigersund kommune er sentralisert til Sentraladministrasjonen. Rådmannen viser til at innenfor IKT skjer utviklingen fort. Det kan derfor være behov for å foreta endringer mellom prosjektene. Rådmannen ber derfor om at en kan se IKT-prosjektene under ett for å få en så kostnadseffektiv bruk av midlene som mulig.

Rådmannen peker videre på at effekten av nye system har Eigersund kommune allerede trukket ut.

Rådmann foreslår videre at det settes av 500.000 kroner til kjøp av mindre biler – hovedsakelig innenfor HO – i 2013. Dette i forhold til å leie biler som vi gjør i dag.

Forslag til investeringssmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen

Beløpene på forslagene på investeringsprosjektene er noe redusert/endret. Ellers viser en til oversikt over forhold/investeringer som det ikke har vært rom for å foreslå.

Kommentarer knyttet til Kirken

Økonomisk ansvar overfor kirken

Deler av kirkens budsjett skjer ved overføringer fra kommunene. Det er den enkelte kommune som fastsetter størrelsen på rammeoverføringen. Disponeringen av kirkens samlede økonomiske budsjett vedtas av menighetsrådene. Rammeoverføringen til kirken skjer på et eget ansvarsområde ved Sentraladministrasjonen. Kirkelig fellestråd har behandlet budsjett og økonomiplan. Saksutredning og vedtak er lagt med som eget vedlegg.

Kostra-tall for Kirken

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det foreligger feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Netto driftsutgifter til kirken og kirkegård kr/innbygger	447	409	485	424	595	471
Sysselsatte i kirken pr 1000 innbygger	1,77	1,03	1,07	1,0	1,59	1,14
Medlemmer av DnK i % av ant. innb	77,2	68,4	84,3	80,0	78,8	78,0
Døpte i % av antall fødte	74,2	62,3	80,9	82,5	76,8	66,9
Kirkelige gravferder i % av antall døde	76,5	92,2	106,4	91,9	84,7	92,3
Konfirmerte i % av 15-åringer	70,2	54,9	84,4	71,8	71,8	65,3

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Forslag til økonomiplan for Kirken 2012 – 2015

Rådmannens forslag til endringer – i forhold til justert økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	5 963	5 963	5 963	5 963
Fratrekk engangsforhold 2011	-205	-205	-205	-205
Underskuddsdekning kirken akkumulert	100			
Samlet ramme avd.	5 858	5 758	5 758	5 758

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:

De forhold som ligger eksisterende økonomiplan videreføres. Krav om kompensasjon knyttet opp mot lønnsoppgjøret 2011 er ikke mottatt/behandlet. Dette vil føre til endringer i den økonomiske rammen.

Forslag til investeringer innenfor Kirken

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Ny gravlund	1585	0	5.000	5.000	5.000
Samlet ramme avd.		0	5.000	5.000	5.000

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

I kommuneplanen er det sagt at ny kirkegård kan ligge i Rundevoll-området eller Grøne Bråden området. En må muligens regne med ekspropriasjon av områder. Det er ønskelig at det skal settes opp et kirkebygg på den nye grav- og urnelunden. Vi har mottatt en rapport som viser utbyggingskostnadene ved selve gravplassen, men etter rådmannens vurdering mangler det flere forhold i det totale regnestykke. Ut fra dette blir utgiftene knyttet til ny gravplass høyere enn det som ligger i rapporten.

Slik Eigersund kommune sin økonomiske situasjon er har egentlig en ikke økonomi (råd) til å bygge ny kirkegård, men innen 2019 må en ha tilgang til flere graver. Rådmannen har vurdert økt bruk av Helleland kirkegård (herunder vurderinger om utvidelse). Dog så vil dette være følelsemessig betont samtidig som området på Helleland er flomutsatt iht. flomkart og på den måten vil nok dette ikke kunne bli ny hovedkirkegård. Ett annet alternativ som en burde ha sett på var en gjennomgang av festeavgiftene ved dagens kirkegård. Ved at festeavgiftene settes opp, kan det være at flere graver frigjøres.

Rådmannen skal fremme egen sak på ny kirkegård. Som følge av at sak ikke er fremmet og det er flere forhold knyttet opp mot planlegging så vil en ikke kunne komme i gang med ulikt arbeide i 2012. Rådmannen skyver derfor avsatte midler i 2012. En viser videre til at det er kontakt og møter med grunneiere i Rundevoll/Hestnes-området med tanke på innløsning av grunn.

En viser videre til at når det gjelder investeringer knyttet opp mot Kirken blir det fremmet en egen sak om dette i 2011 – som følge av endringer knyttet opp mot rentekompensasjon på gitte investeringer innenfor kirkens område.

KOMMENTARER KNYTTET TIL LEVEKÅRSAVD. - HO

Nøkkeldata Levekårsavdelingen - HO

Enheter ved Levekårsavdelingen – HO

Levekårsavdelingen – HO omfatter bla.:

- Helsetjenester (legevaktsentral, kommunalt legesenter, driftstilskudd leger)
- Fysio-/Ergoterapitjeneste
- Tre større bo- og servicesenter / Sjukeheimsenheter
- Hjemmebaserte tjenester (via integrerte soner)
- Psykisk helsetjeneste
- Avlastningsboliger
- NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.).
- Tiltak overfor rus.

Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – HO

Ved Levekårsavdelingen – HO var det pr. 30.09.11 totalt 426,48 årsverk (pr. 30.09.09 hadde avdelingen totalt 429,62 årsverk og pr. 30.09.10 hadde avdelingen 432,58 årsverk). En viser til at økningen er knyttet opp mot ressurskrevende tjenester (herunder oppbemanning ved Aust-Agder/IBO). Grunnen til reduksjon i antall årsverk henger sammen med reduksjoner og endringer i tjenesteproduksjonen (herunder også overfor enkelt brukere).

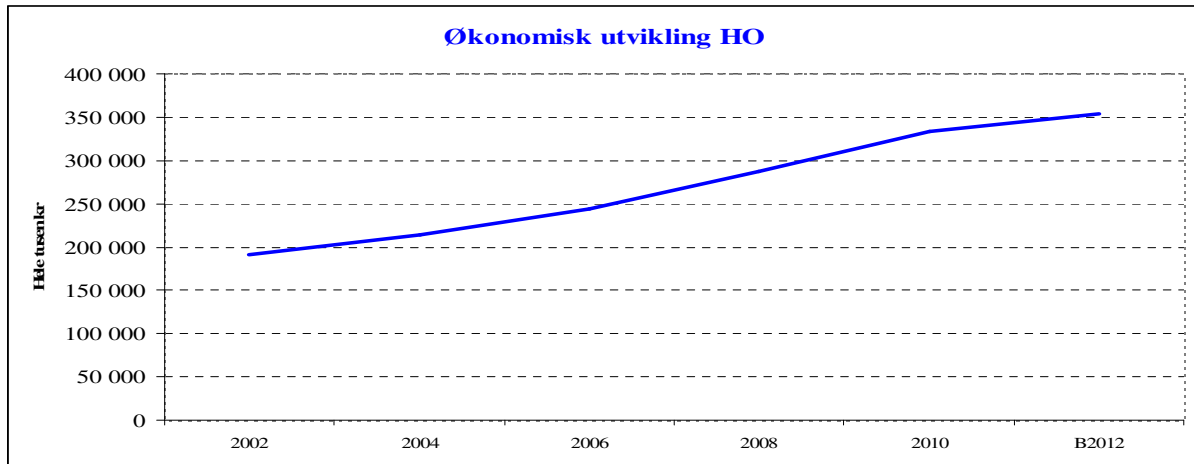
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – HO

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	353.325	340.089	333.977
- Inntekter/tilskudd	-44.240	-43.799	-56.254
Netto ramme	309.085	296.290	277.722

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Økonomisk utvikling for avdelingen

Tabellen nedenfor viser den økonomiske endringen i avdelingen fra 2002 frem til budsjettet for 2012. For å viser reel vekst så bruker en i denne sammenheng brutto driftsutgifter. Dette henger sammen med synliggjøring av midler til tjenesteproduksjon samt å fange opp endringer mht reformer og hvordan midlene har blitt fordelt.

Økningen i perioden henger sammen med flere forhold. Foruten lønnsvekst (som følge av lønnsoppgjør) henger også veksten sammen med følgende forhold:

- Økte tilskudd til eksterne aktører.
- Nye tilskudd til eksterne aktører.
- Vi drifter interkommunale tiltak (for eksempel IBO).
- Flere tiltak/prosjekt opp mot enkelt brukere – og hvor vi har ressurskrevende tjenester.
- I løpet av denne perioden har vi økt antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger.

Kostra-tall for Levekårsavdelingen - HO

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Brutto driftsutg. pr institusjonsplass (kr)	708.822	1.028.560	895.149	765.838	841.917	842.704
Netto driftsutgifter til pleie og omsorg pr innbygger som er 67 år og over	144.022	105.507	120.034	103.426	100.500	104.217
Netto driftsutg. Pleie og omsorg i totale driftsutgifter	40,5	31,7	36,1	37,4	36,7	34,3
Andel beboere 80 år + i institusjon (%)	64,3	74,0	66,9	75,2	73,8	43,6
Andel innbyggere 80 år + i bolig med heldøgns bemanning (%)	13,6	2,4	0,7	-	15,7	3,5

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten. Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det kan foreliggefeil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Mål og prioriteringer for Levekårsavdelingen – HO

1. Ferdigstille plan for fremtidens helse og omsorgstjenester.
2. Øke andel ansatte med høyskoleutdanning og fagutdanning i helse- og omsorgsavdelingen og stimulering til tverrfaglig samarbeid til beste for brukerne.
3. Øke bruk av Qm+, et system for avviksbehandling og rutiner.
4. Arbeide aktivt for å sikre at oppsøkende behandlingsteam Dalane (OBD) når sitt mål om at mennesker med samtidige rus- og psykisk lidelser som ikke nyttiggjør seg ordinært behandlingstilbud i kommunene og i spesialisthelsetjenesten får gode og samordnede tjenester.
5. Elektronisk meldingsutveksling med alle fastlegene i kommunene og med SUS (ElinK).
6. Videreutvikle og forbedre tilbudet til pasienter med demens og tilbudet om lindrende omsorg.

Forslag til økonomiplan for Levekårsavdelingen – HO 2012 – 2015

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	296 290	296 290	296 290	296 290
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	2 285	2 510	2 510	2 510
Prisjustering tilskudd Krisesenter	27	27	27	27
Prisjustering tilskudd Voldtekstmottak	13	13	13	13
Korttidslager - sommeråpent	25	25	25	25
Drift av legevakt kveld- og natt	620	620	620	620
Medhjelper legevakt - sommerferie	65	65	65	65
Programvarelisens legevakt	20	20	20	20
Tilskudd til Fyrlýssenteret		-1 200	-1 200	-1 200
G-regulering Kvalifiseringsprogram	190	190	190	190
Red. sosialutbetalinger	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduksjon kommunale avgifter Slettebø	-554	-554	-554	-554
Nedbemanningsprogram Overgangsboliger	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Prisjustering TIPO ress.tj.	180	180	180	180
Stenge ett bofellesskap Lundeane	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Samhandling - Kvalitetssikring 30% 2-vest	200	200	200	200
Samhandling - Konsulent 10% stilling	55	55	55	55
Medisindosetter	95	95	95	95
Div. prisreguleringer - avtaler	360	360	360	360
Red. vertskom.tilskudd	-1 000	-2 000	-3 000	-4 000
Samhandlingsreformen - innfasing	15 164	15 164	15 164	15 164
Mottak flyktninger - økt sosialstøtte		200	250	250
Avvikling tiltak mot barn pga. flytting	-250	-250	-250	-250
Samlet ramme avd.	309 085	306 310	305 360	304 360

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen HO

- I forbindelse med samhandlingsreformen avsetter rådmannen det beløp vi får via statsbudsjettet. Rådmannen frykter at dette blir et spill som vil føre til at kommunene sitter igjen med en regning som er høyere enn de midler vi har mottatt. Det vil overhode ikke være midler i ordningen – slik den nå er – til å drive med forebyggende arbeide. De penger som er mottatt er knyttet opp mot utskrivningsklare pasienter og medfinansieringsansvar for pasienter. Det er spesielt knyttet opp mot det siste forholdet utgiftene lett kan bli betydelig høyere enn det som er mottatt. Samtidig så har vi liten – om noen – styring med disse forhold.
- Det foreligger en del prisjustering på tiltak.
- Det settes av midler til legevakt kveld/natt.
- Rådmannen påpeker at de økninger som ligger ved HO finansieres ved nedbemanning ved overgangsboliger. Dette er knyttet opp mot ett enkelt tiltak hvor en bruker har valgt å flytte til en annen kommune. Reduksjonen (på 2,7 millioner kroner) brukes til å dekke andre forhold hvor utgiftene øker.

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO

Som følge av presset økonomi og budsjettvedtak fra 2011 knyttet opp mot stillingsreduksjoner foreslår rådmannen følgende driftsreduksjoner:

- Avtalen med Fyrlyssenteret (avtalen er frem til 31.12.2012) forlenges ikke. Dvs. at tilskuddet tas ut fra og med 2013.
- Basert på beregninger og vurderinger reduseres sosialhjelpsutbetalingene samlet med 1 million kroner fra og med 2012.
- Poster knyttet opp mot kommunale avgifter relatert til Slettebø-området kan reduseres med totalt 554.000 kroner fra og med 2012.
- Ett bofellesskap ved Lundeåne bo- og servicesenter stenges i løpet av 2012 – og med helårsvirkning fra 2013.
 - Reduksjonen gjøres kun av økonomiske årsaker. Tjenesteproduksjonen blir redusert og det er negativt/uheldig.
 - Konsekvensene kan bli økte ventelister på sykehjemsplasser.
 - Pr i dag har vi 5 ledige sykehjemsplasser ved Lagård sjukeheim – samt 2 ledige plasser ved Lundeåne bo- og servicesenter.
 - En avdeling ved Lundeåne bo- og servicesenter omfatter 7 plasser.
 - Det er knyttet 3,9 årsverk til bofellesskapet en foreslår reduksjoner innenfor. I tillegg kommer nettevakter og kryssende vakter mellom andre enheter.
 - Rådmannen er kjent med det fokuset som nå er på sykehjemsplasser (og omsorgsplasser) fra både statens sin side, pårørende og massemedia. Dog så er situasjonen slik at Eigersund kommune må spare/kutte driftsutgifter og ett sted må disse reduksjonene tas. Ut fra dette foreslår rådmannen denne reduksjonen med virkning fra 2012 (hvor en ikke vil få helårsvirkning).
 - Utfordringer ved nedleggelse:
 - I forbindelse med samhandlingsreformen som starter opp 1.1.2012 påregner man et mye større trykk for å motta utskrivningsklare pasienter fra SUS enn det vi har gjort frem til nå. Forskjellen er også at vi fra 1.1.2012 skal motta utskrivningsklare pasienter fra dag 1, samtidig som Eigersund kommune i mye større grad enn i dag skal forsøke å forhindre innleggelser ved SUS. (Ved medisinske innleggelser er det 20 % kommunal medfinansiering).
 - Dermed er det rimelig at man vil få overbelegg og det vil bli en spesiell og utfordrende situasjon når vi i perioder vil måtte ha korridorpasienter

samtidig som vi vet at vi har en avdeling som står tom. De fysiske forhold på korttidsavdelingen 2 vest tillater ikke korridorpasienter, og det å ha korridorpasienter i avdelinger/ bofellesskap der folk har fast boplass vil gi mange utfordringer.

- Pr. 1.1.2012 har vi heller ikke hatt økonomiske midler til å ruste opp hjemmetjenesten. Når etterspørselen på plasser på våre institusjoner/bo- og servicesentere er større enn det faktiske tilbudet, blir trykket større på hjemmetjenesten om å motta sykere og samtidig et større antall pasienter. Man kan neppe påregne å klare dette innenfor eksisterende rammer.

Ellers ligger følgende reduksjoner inne i rådmannens budsjettforslag:

- En gradvis nedtrapping av tjenester knyttet opp mot beboere som omfattes av Vertskommunetilskuddet. Nedtrappingen skal skje ved naturlig bortgang – og er budsjettert til å være 1 million kroner pr. år (dette er anslag og det kan derfor bli justeringer). Vi viser nok en gang til at det gjenstår å redusere HO - knyttet opp mot vertskommunetilskuddet - 1.415.000 kroner fra 2011. Hvordan dette skal dekkes inn er ikke avklart, men danner en økonomisk utfordring for 2012.
- Rådmannen finner ikke økonomisk rom for å legge inn driftsmidler til drift av nytt bo- og servicesenter / sykehjem for eldre iht. omsorgsplanen. Samlede driftskostnader med et slikt senter vil ligge på ca. 33 - 35 millioner kroner.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

Det foreslås ingen endringer i brukerbetalingene ved avdelingen. En påpeker at gitte tjenester reguleres iht. statlige retningslinjer (for eksempel betaling for opphold på sjukeheim).

Forslag til investeringer innenfor Levekårsavdelingen – HO

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Inventar/utstyr HO	1333	100	100	100	100
Trygghetsalarmer og nøkkelbokser	1303	75	75	75	75
Lysgården (Tyrigården) - trappeheis	1326	100			
Lysgården buss	1320		600		
Lagård-komplekset inventar	1327	260			
Samhandling - Medisinrom 2-vest	1310	70			
Samhandling - Ombygging av pas.rom	1311	200			
Samhandling - Pasientutstyr	1312	100	100		
Samlet ramme avd.		905	875	175	175

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til investeringene ved HO

Det foreslås mindre investeringer innenfor HO, men det påpekes at de investeringene som foreslås vil lette arbeidsbelastningen på ansatte.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved HO

En viser til eget oppsett over investeringer som en ikke har funnet økonomisk rom for. En peker på at det ikke ligger inne midler til nytt bo- og servicesenter (investeringene ville vært på ca. 150 millioner kroner). Dette skulle stått ferdig før 2015 om omfattet 36 plasser. En

påpeker at frem mot 2015 er det en egen refusjonsordning / tilskuddsordning knyttet opp mot bygging av nevnte plasser. Det er helt klart at dette ville vært økonomisk forsvarlig, men det er ikke økonomisk rom for å finansiere drift eller egenandel i investeringen. Dette er høyst beklagelig. Videre viser rådmannen til at vi har vært nødt til å foreta reduksjoner innenfor dette felt.

En påpeker at vi arbeider med å kartlegge mulighetene for å anlegge nytt senter på Lagård. Det er dialog med Stavanger Universitetssykehus vedrørende dette forhold.

Kommentarer knyttet til Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Nøkkeldata for Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Enheter ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Enhetene omfatter bla.:

- De kommunale grunnskolene (barne- og ungdomsskolene)
- Voksenopplæringssenteret
- Kommunale barnehager / Tilskudd til private barnehager
- Kulturskolen
- Barnevernet
- Ungdomskontakten

Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

For Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst er det følgende bemanning:

- Fast ansatte ved skoler og barnehager: 345,69 årsverk
- Prosjektansatte ved skoler og barnehager: 41,47 årsverk.

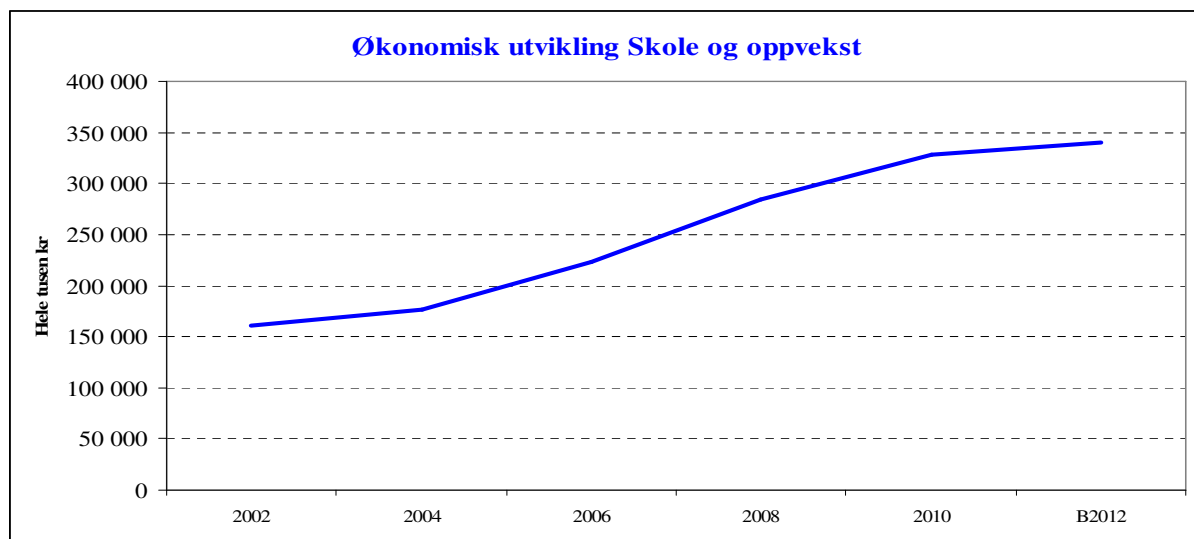
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	340.618	339.613	328.105
- Inntekter/tilskudd	-39.065	-46.192	-116.533
Netto ramme	301.553	293.421	211.571

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Økonomisk utvikling for avdelingen

Tabellen nedenfor viser den økonomiske endringen i avdelingen fra 2002 frem til budsjettet for 2012. For å vise den reel vekst så bruker en i denne sammenheng brutto driftsutgifter. Dette henger sammen med synliggjøring av midler til tjenesteproduksjon samt å fange opp endringer mht reformer og hvordan midlene har blitt fordelt.

Økningen i perioden henger sammen med flere forhold. Foruten lønnsvekst (som følge av lønnsoppgjør) henger også veksten sammen med følgende forhold:

- Økte tilskudd til private barnehager.
- Nye tilskudd til eksterne aktører.
- Økt tjenesteproduksjon – økt antall barn. Dette har ført til en betydelig vekst i antall barnehageplasser, men også antall timer i skolen.
- Flere tiltak/prosjekt opp mot enkelt brukere – og hvor vi har ressurskrevende tjenester innenfor barnehage og skole. En viser her til følgende tall fra Skolekontoret:
 - a. Vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehage: Oppl. § 5-7: 27 barn
 - b. Styrkingstiltak etter barnehageloven § 13 er ikke tatt med.
 - c. Vedtak om spesialundervisning etter oppl. § 5-1 grunnskolen: 203 elever
 - d. Vedtak om spesialundervisning etter oppl. I private skoler: 14 elever
- Statlige reformer.
- En betydelig vekt innenfor barnevernet.

- a. I 2003 var brutto driftsutgifter 8,6 millioner kroner. For 2012 er brutto driftsutgifter budsjettert til være 29,1 million kroner. Vi har da ikke tatt med andre forhold enn barnevernet i Eigersund kommune – og ikke tatt hensyn til interkommunalt samarbeid og nye øremerkede stillinger.
- b. Barneverntjenesten er for tiden inne i forhold til ca. 200 barn, inkludert undersøkelse, hjelpetiltak og plasserte. Av disse er:
 - i. Barn i fosterhjem: 39
 - ii. Barn i institusjon: 3
 - iii. Ettervern: 3

Kostra-tall for Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det kan foreligge feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Andel elever i kommunale skoler (%)	92,1	96,9	91,9	101,1	100,7	96,8
Andel elever som får skoleskyss (%)	24,3	10,4	16,0	26,6	31,2	22,9
Brutto driftsutg til skole pr elev (kr)	81.157	69.736	69.929	68.029	75.335	72.552
Andel barn 1-5 år med barnehagepl. (%)	84,0	88,1	81,9	86,8	92,0	89,3
Brutto driftsutg til musikkskolen kr/bruker	10.840	10.471	13.995	16.134	20.139	14.296
Barnevern – brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (tiltak i fam)	32148	12233	40268	37886	27877	31700
Barnevern – brutto driftsutg pr barn utenfor opprinnelig familie	322.691	277.182	207.825	426.634	269.591	265.554
Netto driftsutg pr innbygger til barnevern	1.775	1.314	958	1.284	1.780	1.355
Timer spesialundervisning i % av antall lærertimer totalt	26,4	17,8	11,7	17,5	19,5	17,0
Andel elever med spesialundervisn. (%)	1,8	0,7	0,4	0,9	0,4	0,8
Andel brukere av antall barn 6-15 år som brukere av musikkskolen (%)	23,5	18,3	14,2	9,5	12,6	14,8

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, MK = Mandal kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

I de siste årene har det vært fokus på ressurskrevende tjenester overfor barn og elever i barnehager og grunnskoler. Dvs. barn som trenger et utvidet tilbud innenfor nevnte sektor. Ulike rapporter og oversikter viser at vi ligger høyere enn andre kommuner på dette område. Videre ser en et betydelig behov innenfor flere områder og hvor en mot slutten av budsjettarbeidet ser nye brukere som kommer inn (og som vi i skrivende stund ikke kjenner det økonomiske omfanget av). Ut fra dette må vi gjøre regningen med fortsatt fokus på denne gruppen og hvor vi kan komme i en situasjon med økte utgifter.

Mål og prioriteringer for Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

1. Økt fokus på arbeid mot mobbing gjennom manifest mot mobbing. 0-toleranse.
2. Fortsatt vektlegging av leseferdigheter på alle trinn.
3. Økt læringsutbytte for elevene og bedre vurderingsgrunnlag for lærere gjennom deltakelse i prosjektet "Vurdering for læring".
4. God ivaretagelse av høytbegavede førskolebarn og elever.
5. Videreutvikle Grøne Bråden barnehage som ressursbarnehage for førskolebarn med spesielle behov.
6. Fokus på arbeid med sosial kompetanse, språklig utvikling og tall, rom og mengde i barnehagene

Forslag til økonomiplan for Levekårsavdelingen – SO 2012 – 2015

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett/økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	293 421	293 421	293 421	293 421
Fratrekk engangsforhold 2011	100	100	100	100
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	1 882	2 057	2 057	2 057
Økt tilskudd private barnehager	5 600	5 600	5 600	5 600
Barnehagetiltak - funksjonshemmede barn	2 500	2 500	2 500	2 500
Økt SFO-betaling fra foreldre	-400	-850	-850	-850
Økte barnehagebetaling (makspris alle)	-150	-300	-300	-300
Kunnskapsløftet	80	80	80	80
Introduksjonslønn	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Annet forbruksmatr. flyktninger	-350	-350	-350	-350
Valgfag - endring i Statsbudsjettet	180	180	180	180
Barnevernsvakt - felles interkommunal	300	300	300	300
Barnevern - tiltak utenfor/i familie	2 000	2 000	1 900	1 700
Barnevern - tiltak utenfor/i familie	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
PK11 - avvikle Juliåpen SFO	-90	-90	-90	-90
Mottak flyktninger - integrasjonslønn		-2 020	-2 020	-2 020
Fremmedspråklige elever	850	850	850	850
Tiltak Husabø skole - div	250	250	250	250
Ressurskrevende tjenester barn	575	575	575	575
F3 - Totalt 3 st SFO/tiltak/skole/barneh.	-50	-50	-50	-50
PK11 - Helleland ungdomsskole	-520	-520	-520	-520
PK11 - avvikle Ungdomskontakten	-730	-730	-730	-730
PK11 - 60%-stillingskutt Voksenoppl.	-195	-195	-195	-195
PK11 - Stillingsred. PPT	-180	-180	-180	-180
Samlet ramme avd.	301 553	299 108	299 008	298 808

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst

Rådmannen har følgende kommentarer:

- Banehagetilskuddet ble lagt i rammen fra 2011. Det påpekes at dette ikke er friske penger, men øremerkede midler som skal inn i rammetilskuddet.
- For 2012 viser beregningene at vi må økte tilskuddet til private barnehager med 5,6 millioner kroner. Dette henger sammen med økt antall barn og lønnsvekst fra 2011 (og 2012 som vil komme med senere).
- Videre må et tidligere øremerket tilskudd for funksjonshemmede barn (ved barnehage) legges inn som rammeøkning.
- Vi er nå i en situasjon hvor vi bruker ca. 17 millioner kroner mer enn det rammetilskuddet gav direkte til barnehageformål. Gitte forhold av dette kan en diskutere om ligger innen i rammetilskuddet, men likevel viser det at barnehagesektoren ikke ble fullfinansiert i Eigersund kommune.
- En tar videre hensyn til forhold som ligger i statsbudsjettet knyttet opp mot valgfag.
- Når det gjelder barnevernet legges Eigersund kommune sin andel knyttet opp mot interkommunal barnevakt (kveld/helg) inn. Videre er det ikke mulig å gjennomføre tidligere forslag om å redusere barnevernet (tiltak i/utenfor familien) med 2 millioner kroner. Disse midlene må legges tilbake. Dette viser hvor lett det er å legge inn reduksjoner i fremtiden, men hvor vanskelig det er å redusere. Årsaken til at rådmannen ikke kan gjennomføre denne reduksjonen henger sammen med antall barn. Antallet stiger og en forventer en ytterligere økning – noe som en skal ha tatt hensyn til i rådmannens budsjettforslag.
- Det legges inn midler til Kunnskapsløftet.

Rådmannen er klar over den politiske avtalen knyttet opp mot bla. Ungdomskontakten. Rådmannen har ikke funnet økonomisk rom for denne i budsjettforslaget. Rådmannen varsler at dette er forhold som vil bli vurdert i forbindelse med organisasjonsgjennomgangen. En ser videre at det er viktig å øke mulige synergieffekter innenfor dette område – derfor må dette sees på i sammenheng med andre forhold.

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst

I motsetning til andre kommuner (som nå har lagt frem budsjettene) foreslår rådmannen ingen reduksjoner ved skolene/barnehagene/avdelingen. Rådmannen viser snarere til at flere forhold blir styrket.

Når det er sagt så ser rådmannen at vi bruker betydelig med ressurser til spesialtiltak knyttet opp mot enkelt brukere. I denne sammenheng er det viktig å ikke foreta konklusjoner ensidig på KOSTRA-tall, men foreta en gjennomgang. Rådmannen varsler at dette – i tillegg til barnevern – er forhold som vil bli sett spesielt på i forbindelse med organisasjonsgjennomgangen.

Ellers viser en til oversikt over forhold som ikke er kompensert.

Oversikt over beregnet banehagetilskudd til private barnehager for 2013

Iht. forskrift skal banehagetilskudd til private barnehager fremkomme i forbindelse med budsjettet. Informasjon kan gis på ulike måter. Eigersund kommune har foretatt en beregning av tilskuddet til den enkelte private barnehage for 2013 (noe som er betydelig mer enn det som forskriften sier). Grunnen til dette er at det er sum tilskudd som er viktig for den enkelte barnehage. Dette er videre informasjon som vil bli sendt til barnehagene.

En påpeker at beregningene tar utgangspunkt i antall barn pr september 2011. I begynnelsen av 2012 skal tilskuddet (iht. forskrift) beregnes etter antall barn på fastsatt tidspunkt. Videre vil det bli etterberegninger knyttet opp mot lønnsendringer i Eigersund kommune (innenfor barnehagesektoren). Dvs. at tilskuddene kan/vil endres for den enkelte barnehage.

Tilskudd drift pr omholdstime (inkl. administrative kostnader):

- Små barn – 67,70 kr
- Store barn – 32,41 kr

Når det gjelder sum tilskudd viser en til følgende tabell:

	Driftstilskudd	Kapitaltilskudd	Totalt tilsk. 2012	Tilskudd 2011
Jernhagen	2 862 561	234 000	3 096 561	3 152 300
Helleland	2 989 386	243 809	3 233 195	3 032 899
Raketten	3 008 600	241 784	3 250 384	3 152 028
Varden	4 926 087	389 710	5 315 797	4 790 454
Lykkeliten	6 125 596	535 898	6 661 494	6 539 897
Eigerøy	4 592 725	366 497	4 959 222	5 157 586
Robåten	5 264 783	422 497	5 687 280	5 847 209
Kiellandsskogen	7 167 365	603 594	7 770 959	8 208 525
Skattekosten	10 169 120	744 659	10 913 779	9 598 322
Hestnes	8 650 618	601 753	9 252 370	8 084 113
	55 756 840	4 384 201	60 141 041	57 563 333

En viser her til at Skattekosten og Hestnes har økt antall barn i løpet av 2011. Dette fører til endringer i tilskuddet for 2011 (som alle har fått melding om) – i tillegg til at dette får konsekvenser for tilskuddet i 2012. Videre ser vi at tilskuddet for Jernhagen blir redusert for 2012. Dette henger sammen med sammensetningen av barn. Vi har tatt opp dette forhold med barnehagen og kommer til å ha en dialog med bla. Fylkesmann i Rogaland om gitte forhold.

Som en videre kjenner til pågår det samtaler med Helleland FUS barnehage as om fortsatt drift. Det legges ikke opp til økt kapitaltilskudd til denne barnehagen – ut over det som ligger i beregningene. En viser videre at også andre kommuner har bedt om økt kapitaltilskudd, dvs. hvis en gir til en må det være en diskusjon om hvorfor en ikke gir til flere. Det vil bli sendt brev til Helleland FUS barnehage as knyttet opp mot ulike forhold.

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Kommentarer knyttet til barnehagesatsene

I regjeringens forslag til statsbudsjett ligger det inne at denne satsen ikke skal økes for 2012, men nominelt videreføres. Regjeringen legger til grunn at foreldrebetalingen for en barnehageplass videreføres på samme nominelle nivå som i 2008 helt frem til målet om maksimalpris på 1.750 kroner / måned (i 2005 kroner) er nådd. Dette vil trolig skje i 2012. Rådmannen legger til grunn regjeringens kriterier og foreslår ingen endringer i satsene. Men rådmannen foreslår endringer knyttet opp mot den differensieringen Eigersund kommune har. Rådmannen foreslår at Eigersund kommune går vekk fra differensiering og hvor alle må betale maksimalsats (rådmannen vil evaluere dette frem mot detaljbudsjettet). Dvs. at inntektsgraderingen fjernes. En viser til satsene pr. 2011 er slik:

Inntektsgrunnlag	5 dagers plass	4 dagers plass	3 dagers plass	2 dagers plass
Under 4 G (-- 291.523,-)	1.000,- (11.000,-)	800,- (8.800,-)	600,- (6.600,-)	400,- (4.400,-)
Fra 4 G – 6 G (291.523 – 437.285,-)	1.800,- (19.800,-)	1.440,- (15.840,-)	1.080,- (11.880,-)	720,- (7.920,-)
Høyere 6 G (fra 437.286,-)	2.330,- (25.630,-)	1.864,- (20.504,-)	1.398,- (15.378,-)	932,- (10.252,-)

Årsbeløp i parentes.

Som informasjon er det 29 plasser som betaler minstesats (dvs. 1.000 kroner pr mnd). Videre er det 21 barn som omfattes av ordningen 1.800 kr/mnd.

Økt SFO-betaling

Rådmannen legger til grunn en økning på 200 og 300 kroner i SFO-betalingen. For skoleåret nå gjelder følgende priser:

- Tilbud t.o.m. 15 timer pr. uke: 1.415,- kr (10 betalingsterminer)
- Tilbud over 15 timer pr. uke: 1.815,- kr (10 betalingsterminer)
- Helårsåpen SFO: 250,- kr (11 terminer)

Forslag til investeringer innenfor Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett/økonomiplan – er markert med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Grøne Bråden skole - kledning/vinduer	1252			850	
Lagård u.skole - bygg P og G	1253			2 300	
Lagård ungd.skole - nytt skolekjøkken	1255	3 000	1 300		
Hellvik barnehage - tilbygg	1256	6 500			
Eigerøy skole - bygningstek. oppgrad.	1203		1 500		
Hellvik skole - branntekn. oppgrad.	1204	150			
Husabø barnesk.-utv.malig.nye vinduer	1208		2 100		
Helleland skole - Ventilasjon/div utbedringer	1815	11 800			
Husabø b skole- Bygningsmasse forprosj.	1220		500		
Husabø u skole- Tilsynskrav brannteknisk	1221				1 000
Husabø u skole- personaltoaletter	1222	200			
Rundevoll barnehage utvidelse garderobe	1223	275			
Voksenopplæringscenteret - renovering bygg	1233	2 000			
Samlet ramme avd.		23 925	5 400	3 150	1 000

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Levekårsavdelingen – Skole og oppvekst

- En viser til det enkelte investeringsprosjekt. Rådmannen viser til at det settes av betydelig midler til renovering av flere skoler – herunder midler til branntekniske utbedringer. Rådmannen påpeker at dette er et betydelig løft – og til det beste for både brukere, ansatte og bygg.

- Foreløpige kalkyler på ventilasjon, brannteknisk og bygningsmessig ved Helleland skole utgjør 13,7 millioner kroner. Det ble avsatt kr. 1.900.000 i budsjett for 2010. Det framgår ved brannteknisk vurdering feil i brannskiller, bygningsteknisk vurdering viser feil i difusjonssperre/isolasjon mot kaldt loft, inneklimatestingene viser ikke tilfredsstillende luftkvalitet samtidig som det er utvendig sikkerhetsproblem forårsaket av istapper hengende i takkasse rundt bygget. Før dette prosjektet igangsettes blir det fremmet en egen sak på dette forhold.
- Rådmann har avsatt totalt 9,5 millioner kroner til utvidelse av Hellvik barnehage. Rådmannen viser til følgende forhold:
 - Beløpet lå tidligere inn, men ble trukket ut av budsjett/økonomiplan.
 - Det er et behov for utvidelse av dagens bygg (noe som i seg selv er positivt).
 - Det er åpnet for nye boligtomter på Hellvik – og det er ønskelig med økt etablering av barnefamilier på Hellvik.
 - Det har blitt vurdert om andre lokaler egner seg til deler av barnehagen – noe en har konkludert med at så ikke er tilfelle.
 - Tidligere anslag (for budsjettåret 2011) viser at prisen på en ønsket utbygging ligger på opp mot 9,5 millioner kroner. Det blir avsatt totalt 6 millioner kroner (inkludert moms) i økonomiplan for budsjettåret 2011. Ny gjennomgang viser at en redusert utbygging kommer på 9,5 millioner kroner.
- Det har tidligere blitt avsatt 1,7 millioner kroner til ombygging ved Lagård ungdomsskole knyttet opp mot det bygg bla. skolekjøkkenet ligger. Årsakene til ombyggingene henger sammen med krav fra Mattilsynet – videre at Levekårsavdelingen melder om at det er lovpålagt med "heimkunnskap" i undervisningen. Dette bygg har en gjort lite med siden det var nytt (på 60-tallet). Gjennomgang viser at elektrisk anlegg, ventilasjon, varme og energiforbruk må utbedres. Prognose på projektkostnader er budsjettet til 6 millioner kroner. Rådmannen legger midlene inn som følge av pålegg og at Eigersund kommune tidligere har lovt å rette seg etter disse forhold (innen utgangen av 2008).
- Rådmannen viser til at det settes av 2 millioner kroner til renovering av bygg for Voksenopplæringen. Tidligere har det blitt bevilget 1,4 millioner kroner til ventilasjonsanlegg på Steingården. Rådmann vil foreta bygningstekniske utbedringer i nedre etasje av Steingården slik at Voksenopplæringen kan flytte fra Skole 2- bygget på Slettebø. Rådmannen viser at Skole 2 tidligere har blitt lovet til Røde Kors.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – skole og oppvekst

En viser til egen oversikt over forhold som det ikke er funnet rom til. En viser spesielt til at det ikke ligger inne midler til utbygging av Husabø skole. Det er meldt inn ett behov for utvidelse. I forbindelse med kommuneplan i 2010 vil vi ha en gjennomgang av befolkningsutvikling innenfor bydelene i Eigersund. En vil da ha et spesielt fokus på Husabø og utviklingen der. En viser videre til at en utbygging vil være vanskelig rent økonomisk. Det er dog avsatt midler til kartlegging og prosjektering på muligheter for en eventuell og fremtidig utbygging.

Kommentarer knyttet til Levekårsavdelingen – Kultur

Nøkkeldata for Levekårsavdelingen – Kultur

Enheter ved Levekårsavdelingen – Kultur

Enhetene som KUO-utvalget har politisk ansvar for omfatter:

- Kulturadministrasjonen
- Bibliotekene
- Pingvinen Fritidsklubb
- Kulturforvaltning
- Turistinformasjon
- Tilskuddsordninger til lag og foreninger
- Kinoen i Egersund

Antall ansatte ved Levekårsavdelingen – Kultur

Det er 11,29 årsverk ved Kultur (fast ansatte).

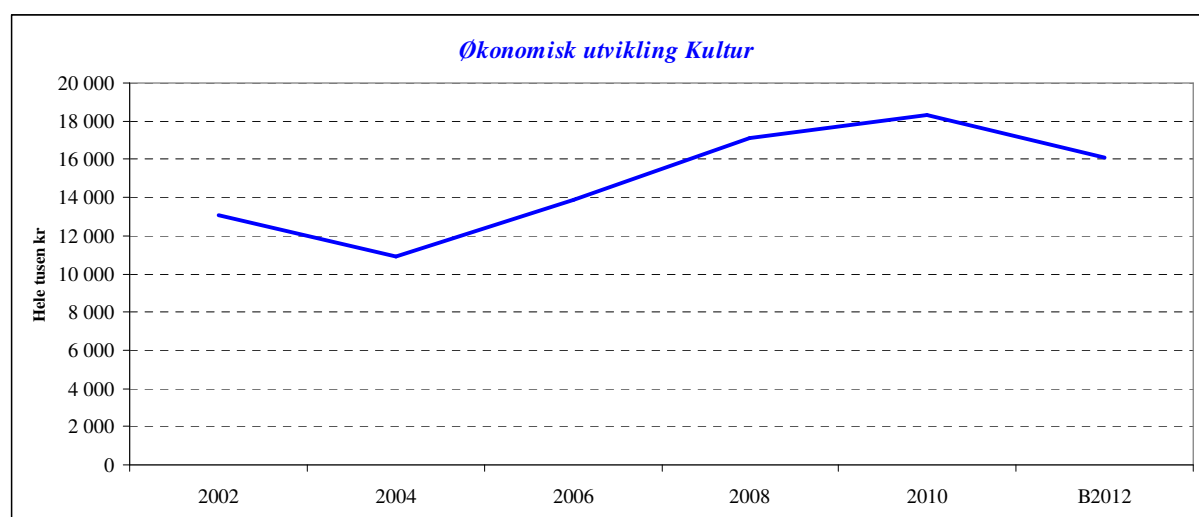
Økonomiske hovedtall Levekårsavdelingen – Kultur

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	16.062	15.874	22.152
- Inntekter/tilskudd	-4.467	-4.592	-7.259
Netto ramme	11.595	11.282	14.893

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Økonomisk utvikling for avdelingen

Tabellen nedenfor viser den økonomiske endringen i avdelingen fra 2002 frem til budsjettet for 2012. For å vise reel vekst så bruker en i denne sammenheng brutto driftsutgifter. Dette henger sammen med synliggjøring av midler til tjenesteproduksjon samt å fange opp endringer mht reformer og hvordan midlene har blitt fordelt.

En viser til at ved Levekårsavdelingen – Kultur har det være ulike endringer. Bla. ble Aktivitetssenteret flyttet til HO i 2002. Årsaken til nedgangen mot slutten av perioden henger sammen med følgende forhold:

- Vedtatte reduksjoner knyttet opp mot bibliotekene (hvor filialene på Hellvik og Helleland ble lagt ned – og driften ved biblioteket i Egersund ble redusert stillingsmessig.
- Stillingsreduksjoner ved Kulturkontoret.
- Stillingsreduksjoner ved kinoen.

Kostra-tall for Levekårsavdelingen – Kultur

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vil Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det foreligger feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Netto driftsutg kultur i %/totale driftsutg	4,6	5,2	5,8	3,1	3,7	4,4
Netto driftsutg. kultur kr/innbygger	2040	1724	1946	1130	1552	1734
Netto driftsutg til kommunale idrettsbygg pr innbygger (kr/innb)	384	253	-	510	260	362
Ant. Lag som mottar kommunalt tilskudd	63	24	38	2	44	36
Netto driftsutg til museer kr/innbygger	105	96	52	45	31	64
Kommunale driftstilskudd til lag pr lag som mottar tilskudd (enhet/kr)	18730	158667	217816	25000	23886	30297
Netto driftsutg til aktivitetstilb. kr/innb	157	256	188	40	125	192
Netto driftsutg til idrett/innbygger	318	274	660	-2	356	163
Netto driftsutg bibliotek kr/innbygger	241	294	273	156	372	254
Netto driftsutg til kino kr/innbygger	96	11	-	19	107	15

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Mål og prioriteringer for Levekårsavdelingen – Kultur

1. Arbeide for kulturelt mangfold ved å ta initiativ til eller støtte et bredt spekter av arrangement.
2. Styrke samarbeid med lag og foreninger.
3. Gi et bedre og mer variert kino- og kulturtilbud som følge av en opprustning av kulturhuset.
4. Publikumsvennlige åpningstider og et bredt innholdsmessig tilbud på biblioteket..
5. Gi organisert og uorganisert ungdom et attraktivt og innholdsrikt tilbud på Pingvinen.

Forslag til økonomiplan for Levekårsavdelingen – Kultur

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	11 282	11 282	11 282	11 282
Fratrekk engangsforhold 2011	-55	-55	-55	-55
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer	35	35	35	35
Kiosk - redusert kioskvarer	-50	-50	-50	-50
Indeksregulering tilskudd DFM	50	50	50	50
Økt husleie Biblioteket	25	25	25	25
Økt husleie Pingvinen	38	38	38	38
Pingvinen redusert inntekter	40	40	40	40
Kinoen - div regulering	215	-35	-35	-35
Kulturhus - div. reguleringer	-210	-210	-210	-210
Leieinntekter Byteltet	60	60	60	60
Indeksregulering - lag og foreninger	65	65	65	65
Kulturfestival i Dalane	100	0	100	0
Samlet ramme avd.	11 595	11 245	11 345	11 245

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til driftsmessige endringer ved Levekårsavdelingen – Kultur

Allerede vedtatte forhold videreføres.

Rådmannen viser videre til følgende forhold:

- Gitte reguleringer foretas innenfor økonomisk ramme.
- Indeksregulering av tilskudd til Dalane Folkemuseum (DFM)
- Indeksregulering på husleie til biblioteket og Pingvinen.
- Leieinntektene for Byteltet må justeres ned (viser her til uleiereglementet).

Forslag til driftsreduksjoner ved Levekårsavdelingen – Kultur

Rådmannen foreslår ingen reduksjoner, men peker på at det ikke er blitt prioritert å øke driftstilskuddet med ytterligere 144.000 kroner til DFM. DFM har sendt en søknad om et nytt tiltak med kommunal delfinansiering. Hele søknaden legges med budsjettet som vedlegg.

Samtidig peker rådmannen på at det er vurdert å stenge Kulturhuset totalt. På denne måten ville en sluppet en dyr ombygging samtidig som driftsutgiftene ved Miljøavdelingen (ca. 500.000 kroner) og Kultur (ca. 700.000 kroner) ville blitt redusert. Dette er dog ikke foreslått av rådmann.

Ett annet forhold som er vurdert er reduksjoner i tilskudd til lag og foreninger. Dette blir ikke forslått da rådmann peker på at dette er viktige oppgaver som på mange vis hadde blitt dyrere hvis Eigersund kommune måtte gitt tilsvarende tilbud. Dvs. rådmann mener vi får mye igjen for disse tilskudd. Videre peker rådmann på at dette er forebyggende arbeid– i tillegg til at det på flere av tilskuddene ligger driftsavtaler til grunn (herunder dekning av investeringer som er foretatt). Dog så varsler rådmannen en gjennomgang av tilskuddene som Eigersund kommune gir til ulike lag og foreninger. Det er gitte tilskudd som ligger ved Miljøavdelingen og andre

som ligger i Levekårsavdelingen – Kultur. Videre må en diskutere om ikke gitte tilskudd bør avvikles og midlene omprioriteres til andre forhold. Det vil bli fremmet egen sak på dette i løpet av 2012.

Selv om det ikke er reduksjoner trekker rådmannen frem følgende:

- Det har vært arbeidet med å tilby et alternativt lokale til rockeklubben. Det finnes alternativer, men prisen på dette er for høy og det har ikke vært rom for å legge inn midler til å fremskatte lokaler i kommunal regi.
- Nordsjøkirken har tatt kontakt og ber om å få disponere et kommunalt bygg. Det finnes alternativer, men prisen på dette er for høy og det har ikke vært rom for å legge inn midler til å fremskatte lokaler i kommunal regi.

Forslag til investeringer innenfor Levekårsavdelingen – Kultur

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett/øk.plan – er markert med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Kulturhuset – heis universell utforming	1502	0			700
Samlet ramme avd.		0	0	0	700

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Kultur

I 2010 og 2011 har det blitt satt av totalt 10.450.000 kroner til full brannsikring og nytt ventilasjonsanlegg for Kulturhuset. Prosjektet er ikke igangsatt. En venter inn anbud på prosjektet. Ut fra dette må vi komme tilbake med en melding om økonomisk status i prosjektet. Videre legger rådmannen inn 700.000 kroner i 2015 til ny universell utformet heis i Kulturhuset.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Levekårsavdelingen – Kultur

Ingen nye driftsreduksjoner, men hvor en trekker frem følgende:

- Skatebane
 - Rådmannen har arbeidet med mottatt henvendelse.
 - Rådmannen vurderer et uteområde ved Husabø skole som best egnet.
 - Skatebanen må bygges i betong – dette for å unngå vedlikeholdsarbeid.
 - Samlet kostnad er beregnet til 1,5 millioner kroner.
 - Basert på økonomisk situasjon har dette ikke blitt prioritert inn.
- Kunstgrasbaner på Hellvik og Helleland.
 - Idrettslagene på Hellvik og Helleland har i løpet av 2011 tatt kontakt med rådmann/administrasjon ang. bygging av kunstgrasbaner på dagens kommunale grasbaner.
 - Det har ikke blitt fremlagt skriftlig søknad, men alle tall er oppgitt muntlig i møter med representanter for idrettslagene.
 - Hver kunstgrasbane er beregnet til å koste ca. 7,5 millioner kroner.
 - Det er en klar fordel at byggingen av banene skjer samtidig.
 - Begge baner vil være berettiget tippemidler. Det er oppgitt at dette vil omfatte 2,5 millioner kroner for hver bane. En viser til at det vil gå tid før slikt tilskudd kan utbetales pga. redusert beløp i tippemidler og ”ventetid”.
 - Videre er det opplyst at det enkelte idrettslag kan bidra med 1 millioner kroner for hver bane.
 - Fratrullet momsen vil den kommunale utgiften bli ca. 3,2 millioner kroner for den enkelte bane.
 - Basert på økonomisk situasjon har dette ikke blitt prioritert inn.

ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR

En viser til at i løpet av 2011 er Bakkebø gård avviklet og hvor det ble avholdt livdyrauksjon. I skrivende stund er samtlige sauer hentet ned fra Sirdal og solgt/sendt til slakt. Jorden er leid ut og det blir fremmet sak om driftsbygget.

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Ansvarsområdet for Planteknisk utvalg er Miljøavdelingen.

Kommentarer knyttet til Miljøavdelingen

Nøkkeldata for Miljøavdelingen

Enheter ved Miljøavdelingen

Avdelingen omfatter følgende seksjoner/kontor:

- Bygg og eiendomsforvaltning
- Seksjon Kommunalteknisk (vei, vann, avløp og utemiljø).
- Oppmålingskontoret
- Byggesakskontoret
- Brannvesenet
- Prosjektansvar for kommunale byggeprosjekt.

Antall ansatte ved Miljøavdelingen

Ved Miljøavdelingen er det pr. 30.09.11 totalt 117,55 faste årsverk. I 2003 var det 113,85 årsverk ved Miljøavdelingen (Vi kommer til å referere en del til 2003 for Miljøavdelingen).

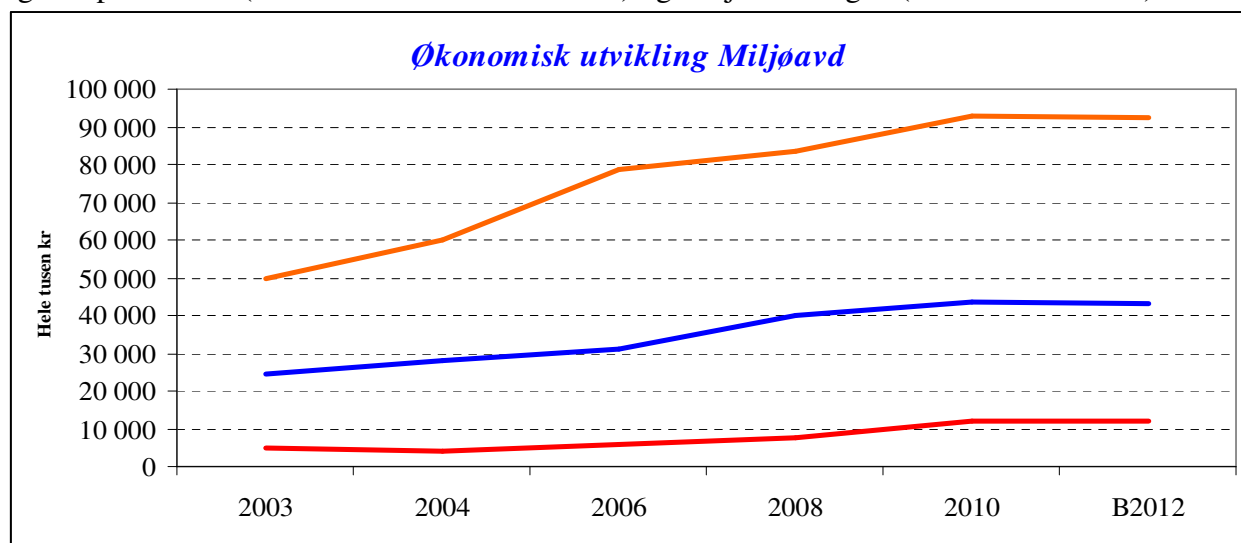
Økonomiske hovedtall Miljøavdelingen

Moment/år	B-2012	B-2011	R-2010
Utgifter	147.259	143.223	148.350
- Inntekter/tilskudd	-81.443	-78.575	-80.374
Netto ramme	65.816	64.648	67.976

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Økonomisk utvikling for avdelingen

Tabellen nedenfor viser den økonomiske endringen i avdelingen fra 2002 frem til budsjettet for 2012. For å vise reel vekst så bruker en i denne sammenheng brutto driftsutgifter. Dette henger sammen med synliggjøring av midler til tjenesteproduksjon samt å fange opp endringer mht reformer og hvordan midlene har blitt fordelt. I figuren skiller vi mellom Vann- og avløpssektoren (selvfinansierende – rød strek) og Miljøavdelingen (ex. VA – blå strek).

Fargeforklaring: BLÅ-strek: Vann, avløp og feier; RØD-strek: Andre selvkostområder (byggesak, oppmåling etc); ORANGE-strek: Miljø ex selvkostområder.

I oversikten har vi delt opp Miljøavdelingen i ulike områder. Dette henger sammen med at gitte områder ligger inn under selvkost-prinsippet. Basert på de investeringer som er foretatt innenfor vann- og avløpssektoren er stigningen mindre enn det en i utgangspunktet kunne forvente – samtidig som stigningen for Miljøavdelingen kan oppfattes å være stor. Økningen i perioden henger sammen med flere forhold. Veksten henger sammen med følgende forhold:

- Lønnsvekst (som følge av lønnsoppgjør og eventuelle endringer i tjenestetilbudet). For Miljøavdelingen utgjør lønnsveksten fra 2003 til 2012 totalt 23 millioner kroner. Av økningen utgjør 20,9 millioner kroner endringer i fast lønnen (av dette utgjør 3,7 årsverk nye stillinger opprettet etter 2003 (dette utgjør ca. 1,5 million kroner)). Det en ser videre er at enkelt personer har hatt en lønnsvekst på fra 57% til 95%. Nå har en innenfor privat næringsliv/andre aktører i samfunnet hatt betydelige endringer og det er ikke derfor en viser disse oversiktene. Det som er meningen med å trekke frem eksempler rundt lønnspostene er å vise at mye av avdelingens økonomiske utvikling henger sammen med lønnsoppgjør.
- Utgiftene knyttet opp mot brannvesenet har økt med 6,5 millioner kroner i perioden.
- Utgifter knyttet opp mot strøm har økt med 7 millioner kroner i perioden.
- Nye bygg har kommet inn (som fører til at gitte utgifter øker)
- Når det gjelder den økonomiske utviklingen over tid – og spesielt for Miljøavdelingen – vil vi bruke noe mer tid på å analysere hva som ligger i tallene.). Som en kjenner til er økonomien ved avdelingen anstrengt og hvor vi har hatt merforbruk i flere år.

Kostra-tall for Miljøavdelingen

Kostra er forkortelse for **Kommune Stat Rapportering** og er en felles rapporteringsmåte for økonomiske og tjenestemessige data fra samtlige av landets kommuner til staten.

Rapporteringen finner sted løpende i året på gitte områder, men hvor hovedrapporteringen finner sted i forbindelse med årsregnskapet. I denne oversikten viser vi Kostra-data i forbindelse med årsregnskapet for 2010 – for avdelingen. En har valgt noen kommuner som vi naturlig kan sammenligne oss med. Det påpeker følgende forhold:

- Selv om Kostra-rapporteringen skal være lik for alle kommuner vet vi at det finnes lokale tolkninger – som kan/vil gi ulike utslag.
- Det foreligger feil i rapporteringen (for eksempel ved at feil antall brukere er oppgitt).
- En kan sammenligne seg med feil kommuner. Vi har gjort et begrenset valg og hvor de samme kommunene går igjen for samtlige avdelinger.

Kostra-forhold	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Brann – netto driftsutg/pr innbygger (kr)	882	249	314	510	737	604
Energikostnader pr m2 (kommunale bygg)	115	109	170	89	80	139
Netto driftsutgifter i kr/innb samferdsel	813	588	669	641	901	744
Netto driftsutg til kommunal eiendomsforvaltning pr innbygger	83	208	77	7	93	111
Korr. brutto driftsutg. pr komm. bygg m2	675	752	789	687	700	859

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune, MK = Mandal kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Ulike gebyrsatser/brukerbetalingar	EK	TK	HK	MK	KK	Landet
Årsgebyr for vann (kr) – def. bolig	2428	1365	1103	1500	1449	2838
Årsgebyr for avløp (kr) – def bolig	4154	2060	1932	3850	2438	3203
Saksgebyr for oppføring av enebolig (kr)	7800	7100	7460	6500	11993	8104
Årsgebyr for feiing og tilsyn	260	160	214	212	346	344
Årsgebyr for avfallstjenesten (kr)	4154	2060	1932	3850	2438	2414

Forkortelsene gjelder følgende kommuner: EK,= Eigersund kommune, TK= Time kommune, MK = Mandal kommune, HK = Hå kommune, KK = Kragerø kommune. Alle Kostra-tallene er fra 2010.

Mål og prioriteringer for Miljøavdelingen

1. Trygg og god beredskap for kommunens innbyggere.
2. Trygge veier med fokus på myke trafikanter.
3. Hygienisk betryggende drikkevann til kommunens innbyggere.
4. Rask og effektiv saksbehandling for kommunens innbyggere.

Forslag til økonomiplan for Miljøavdelingen 2012 – 2015

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Drift - endringer	2012	2013	2014	2015
Nettobudsjett	64 648	64 648	64 648	64 648
Fratrekk engangsforhold 2011	310	310	310	310
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer	498	518	518	518
Økt husleie	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Drift av nye brakker Husabø u skole	50	50	50	50
Tap på krav (husleie)		100	100	100
Parkeringsgebyrinntekt faller ut	225	225	225	225
Reelle driftsutgifter vei (tidl. Merforbruk)	1 000	1 000	1 000	1 000
Vedlikehold veier/bygg		800		
Div. prisreguleringer div kto/enheter	1 000	1 000	1 000	1 000
Grøne Bråden skole - forsterket avd.	120	120	120	120
Hellvik barnehage - tilbygg	45	45	45	45
Steingården - luftbehandlingsanlegg	25	25	25	25
Ventilasjonsanlegg Kulturhus		-90	-90	-90
Driftsmessige konsek. utvidet ATO	70	70	70	70
Flytte stilling mellom Miljø og Sent.adm	-175	-175	-175	-175
Samlet ramme avd.	65 816	66 646	65 846	65 846

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Miljøavdelingen

I forbindelse med en økonomirapport i 2011 ble budsjettposter for avdelingen omarbeidet betydelig. Dette ble finansiert innenfor egne inntekter (økt husleie). Hvis vi skal unngå merforbruk ved avdelingen viser ulike gjennomganger at det må tilføres mer penger. Rådmannen legger derfor opp til at avdelingen skal få beholde de økte husleieinntekten – og hvor gitte driftsposter da kan økes. Dette gjelder en økning på vei med 1 million kroner og en tilsvarende økning på diverse prisreguleringer innenfor ulike enheter og flere konto (herunder avtaler som prisjusteres fra leverandør). En viser til at dette er den første prisstigning knyttet opp mot prisstigning i samfunnet siden 1991 (en har korrigert enkelt poster, men da på en annen måte enn dette). Rådmannen peker på betydningen av at disse postene **IKKE** tas ut. Hvis så skjer må tilsvarende kutt vises samtidig som det blir meget vanskelig å få avdelingen i balanse. For å skape balanse er det også nødvendig å foreta ulike reduksjoner – herunder omdisponering av midler og ressurser.

For en periode siden ble det utarbeidet en rapport knyttet opp mot universell utforming knyttet til kommunale bygg og anlegg (herunder gater etc). Gitte forhold er utført, mens andre ligger bla. inne i rådmannens forslag til økonomiplan.

Driftsmessige reduksjoner ved Miljøavdelingen

Informasjon om forhold som burde vært lagt inn

Rådmannen viser til at de økonomiske rammene ved avdelingen er stramme – og hvor avdelingen har hatt merforbruk i flere år.

KS har foretatt en større undersøkelse av vedlikeholdsbehovet på kommunale bygg. KS sin beregning viser at oppgraderingsbehovet i Eigersund kommune (for kommunale bygg) er beregnet til å ligge på 107 – 150 millioner kroner (i en samlet periode på 10 år). Det sier seg selv at dette er et beløp som det ikke er rom å avsette – samtidig som rådmannen mener at beregningene gir et for høyt beløp. En gjennomgang vi har hatt i forbindelse med budsjettet knyttet opp mot bygningsvedlikeholdet vårt tilsier dog at vedlikeholdspostene skulle blitt økt med 6,5 millioner kroner pr år. Dette har det på ingen måte vært rom for å dekke – noe som også har konsekvenser av at bygningsvedlikeholdet blir holdt på et for lavt nivå.

Når det gjelder vei/park har en omfattende gjennomgang vist at disse områdene burde samlet vært økt med 3,8 millioner kroner pr. år. Dette inkluderer flytting av stillinger fra maskinparken som går mot investeringsprosjekt. Dette har det ikke vært mulig å innarbeide.

På grunn av kommunens økonomi har det vært nødvendig å redusere antall stillinger og foreta kutt i driftsbudsjettene. I seksjon vei- og utemiljø har denne prosessen rammet de ulike driftsenhetene hardt. Kuttet en stilling er det åpenlyst at en må kutte tilsvarende i driftsoppgavene, og får en nye driftsoppgaver må en oppbemanne tilsvarende. Denne vurderingen er ikke utført ved kutt i seksjon vei- og utemiljø. En forsterkende effekt har vært at nedbemanningen har skjedd i en periode hvor seksjonens driftsoppgaver har økt jevnt. I et forsøk på å rekke over ”alt”, noe som selvsagt ikke er mulig, har en fått stor slitasje på bemanning og et svært stort etterslep av utsatt vedlikehold som vil bli svært kostbart å hente inn igjen.

Kasernert brannvakt

Rådmannen viser også til at det i dette budsjettforslag ikke foreslås å legge ned kasernert brannvakt. Dette er forhold som er foreslått og vurdert flere ganger tidligere. Rådmannen er kjent med inngått avtale om å sikre kasernert brannvakt og gjør ingenting med dette på eget initiativ.

Som følge at det ikke har vært mulig å få til en parkeringsordning legges denne budsjettposten inn igjen. Rådmannen må komme tilbake til forhold relatert til parkering i sentrum og parkeringskontroller.

Forslag til reduksjoner og endringer innenfor vei og park:

Med dagens bemanning og budsjettforslag for 2012 foreslås følgende midlertidige kutt i tjenestetilbudet de kommende årene:

- Sommerblomstene i byen, ampler og urner, avvikles. Dette er et samarbeid mellom Sentrumforeningen, Hageselskapet og Eigersund kommune. Kommunen bekoster de store bakkeurnene og forestår vanning. Vanning krever 2 dagsverk per uke (til sammen 2 månedsverk). Pga. gjødselvann må en vanne selv om det er perioder med nedbør. Frigivelse av arbeidsressurs benyttes til renovering av lekeplasser.
- Vår-, sommer- og høstblomstene i sentrum avvikles. Dette er blomster som plantes i rabatter og bed. Det foreslås at bedene gis gressdekke. Kostnader til blomster i sentrum var i 2011 mellom kr 80.000,- og kr 100.000,-. I tillegg krever dette forholdsvis store arbeidsressurser som kan benyttes til å utbedre lekeplassene.
- Drift av nedgravd konteiner (storsekk) utenfor Okka Bu bør utgiftsføres Gjestehavna. Årlig påløper det ca kr 25-30.000,- i driftskostnader forbundet med tømning og deponiavgifter. Sekken må hentes med lastebil med kran, en tjeneste som må kjøpes. Så

lenge Gjestehavna er et eget ansvarsområde bør også drift av deponipunkt tillegge dette ansvaret. Dersom utgiften blir for stor må en vurdere å øke døgnleien i Gjestehavna.

Andre forhold som kan bli vurdert redusert

Dette er forhold som vil bli omhandlet i detaljbudsjettet og hvor gitte av tiltakene kan måtte gjennomføres. Dette vil en komme tilbake til overfor Planteknisk utvalg. Dog så er det rett å påpeke at hvis budsjettbalansen endres i negativ retning, viser rådmannen til at følgende driftsreduksjoner må igangsettes:

- Byteltet avvikles, alternativt må det tilføres ekstra driftsmidler og driftspersonell. Slik det er i dag inntekstføres leieinntektene fra byteltet kulturkontoret etter satser fastsatt gjennom politisk vedtak, mens alle utgifter belastes seksjon vei- og utemiljø. Inntektene står ikke i forhold til ressursbruken. I 2011 vil byteltet trolig koste kr 150.000,- i drift og antatt 800 arbeidstimer pluss strøm og økte renovasjonskostnader. En del av dette er førstegangsutgifter relatert til tilpasning av teltet, men en kan anta at årlige driftskostnader vil beløpe seg til kr 80.000 - 100.000,- og ca 300 - 500 arbeidstimer til opprigging, nedrigging, lagring og oppfølging av ulike arrangement i teltet. Rådmannen viser til at ulike arrangement er positive og får omtale ut over byens grenser (for eksempel Oktoberfestivalen). Rådmannen vil gå i dialog med ulike aktører for å vurdere høyere utleiepris.
- Innføring av parkeringsgebyr i sentrum av Egersund. Foreslått før. Rådmannen påpeker at utgangspunktet er at Gruset skal være gratis videre at det blir parkering i sentrum mot betaling. Dette fordrer ulike forhold – og rådmannen følger tidligere vedtak (om at dette ikke skulle innføres).

Endringer i brukerbetalinger for tjenester ved avdelingen

Endringer i leiebeløp for båtplassene som Eigersund kommune eier

Utleieprisene på båtplassene i Lervike endres ikke.

Endring av husleie – til gjengs leie

Vi har over flere år justert husleiene fortløpende – og da til gjengs leie. Dette har en tidligere informert om bla. i økonomirapporter. Det som ligger i dette er at det ved uleie er regler om hvordan husleiene kan reguleres. Dette fører til at endringer må skje med ulike varsel og hvor det er klare tidsfrister – til beste for leietakerene. I dette ligger det også at vi praktiserer justeringer til ”gjengsleie” (dvs. det som oppfattes som ny/justert leie). Dette er et forhold som er praktisert i flere år, men det er behov for at en i budsjettet gir rådmannen den fullmakt. Derfor fremmes dette som et punkt – av formelle grunner.

Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp

For å beregne seg frem til korrekt gebyr nyttes selvkostberegninger. Disse er foretatt etter Kommunal- og regionaldepartementet sine ”Nye retningslinjer for bergning av selvkost for kommunale betalingstjenester” H-2140 fra januar 2003. Beregningene foretas i forbindelse med budsjett og etterberegnes i forbindelse med årsregnskapet. I forbindelse med årsregnskapet foretar revisjonen en gjennomgang av selvkostberegningene. Revisjonen har videre foretatt en gjennomgang av selvkostberegningene våre (inkludert et eget forvaltningsprosjekt) og deltatt i utarbeidelsen av disse. Dvs. at hvis en ønsker reduserte gebyrer må foreslåtte investeringer reduseres betydelig samtidig som driftskostnadene reduseres ved konkrete tiltak.

En viser til at for eksempel økende rente fører til at kostnadene ved tjenestene øker. Som rente skal en nytte en spesiell kalkylerente (norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid +1%). Utgangspunktet har vært å holde gebyrene lavest mulig – dette også for perioden.

Ingen endringer i Avløpsgebyr

- Tjenester innenfor avløpssektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår ingen endringer i avløpsgebyret for 2012.
- Rådmannen peker på at det i 2011 ble innført en nytt gebyrregulativ for vann og avløp. Dette har – som det også ble presisert i saken – ført til omfordelinger mellom ulike kundegrupper. Frem mot budsjettet for 2013 vil rådmannen foreta en evaluering av dette forholdet og komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettforslaget for 2013.

Ingen endringer i Vanngebyr

- Tjenester innenfor vannsektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår ingen endringer i vanngebyret for 2012.
- Rådmannen peker på at det i 2011 ble innført en nytt gebyrregulativ for vann og avløp. Dette har – som det også ble presisert i saken – ført til omfordelinger mellom ulike kundegrupper. Frem mot budsjettet for 2013 vil rådmannen foreta en evaluering av dette forholdet og komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettforslaget for 2013.

Endringer i Feiegebyr

- Feiing er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr. Feiegebyret for 2011 er 260 kroner.
- Rådmannen foreslår ingen endringer i feiergebyret for 2012.

Endringer i Renovasjonsgebyr

Selv om renovasjonen blir utført av Dalane Miljøverk IKS (DIM) ligger det til kommunestyret å fastsette renovasjonsgebyret for Eigersund kommune.

Styret i DIM har vedtatt (foreslått) at avgiftene endres med ca. 8% for 2012. DIM har foreslått følgende (eks. mva.) fra 01.01.2012, hvor renovasjonsgebyret settes til :

- 2.500 kroner for boliger.
- 1.500 kroner for hytter/fritidsboliger.
- 2.200 kroner for septiktanktømming (standard tank)
- Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.

Dato for fakturering av kommunale gebyr

Forfallsdatoene for kommunale gebyr ble i 2010 og 2011 satt til 20.03, 20.06 og 20.10. Dette er datoer som videreføres i 2012. Til info har DIM forfall 31.01 og 31.07.

Samlet endring i kommunale gebyr for 2012

Gebyrtype	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Endr kr
Vannavgift	1 283	1 283	1 386	1 649	1 888	2 209	2 430	2 430	2 430	0
Avløpsavgift	2 476	2 228	2 429	3 011	3 612	4 155	4 155	4 155	4 155	0
Renovasjonsavgift	1 550	1 600	1 730	1 870	2 220	2 400	2 300	2 300	2 500	200
Feieavgift	175	175	175	175	175	175	250	260	260	0
<i>Sum netto avgifter</i>	<i>5 484</i>	<i>5 286</i>	<i>7 798</i>	<i>6 705</i>	<i>7 895</i>	<i>8 939</i>	<i>9 135</i>	<i>9 145</i>	<i>9 345</i>	<i>200</i>
Merverdiavgift	1 371	1 322	1 430	1 676	1 974	2 235	2 284	2 286	2 336	50
Sum totalt	6 855	6 608	9 228	8 381	9 869	11 174	11 419	11 431	11 681	250

Forventet endring i kommunale gebyr for perioden 2004 - 2015

Tabellen nedenfor viser vi beregnede økninger innenfor kommunale avgifter.

Gebyrtype/år	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Avløpsavgift	2,5 %	-10 %	9 %	24 %	20 %	15 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vannavgift	2,5 %	0 %	8 %	19 %	14,5 %	17 %	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Feieavgift	0,0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	43 %	4 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Veksten i årene 2013, 2014 og 2015 er nominell vekst. Dvs. en har ikke tatt hensyn til lønns og prisstigning. Denne vil for nevnte år komme i tillegg. En viser til at tjenestene er selvfinansierende og økningene har kommet som følge av bla.:

- Økte kvalitetsmessige krav.
- Foretatte og kommende investeringer.
- Økte lønnskostnader (lønnsvæksten – i form av nye stillinger og/eller generell lønnsøkning må dekkes innenfor sektoren).
- I forbindelse med at selvkostberegningene ble endret (statlig forskrift) førte dette bla. til at beregningene skulle omfatte flere områder enn tidligere, i tillegg til at både finansierungsordningene og beregningene av finanskostnadene ble endret. Dette har ført til at gebyrene innenfor dette felt har økt.

I denne sammenheng er det viktig å peke på følgende forhold – som vil føre til økte gebyr innenfor spesielt vann- og avløpssektoren:

- I forbindelse med selvkostberegningene skal en bruke en fastsatt kalkylerente – som er koblet opp mot statsobligasjoner til Norge. Hvis kalkylerenten stiger mer enn det som ligger inne i beregningene betyr dette at vann- og avløpsgebyret må settes opp. Økningen kan isolert sett utgjøre ca 10 – 15% for det enkelte område.
- Når en tar igjen dagens etterslep innenfor investeringsprosjekt på vann- og avløpssektoren – samt har realisert foreslåtte investeringer – vil gebyrene øke.
- Vi har sett spesielt på konsekvensene av en ny vannkilde. Hvis investeringene ble bla foretatt i år betyr dette at vanngebyret måtte økes med 60% for ordinære boliger/hus (tilsvarende 1.800 kroner/år).
- Etterslepet innenfor sektoren er delvis innarbeidet i selvkostberegningene, men med en sen virkning. Hvis etterslepet innarbeides raskere vil en måtte øke gebyrene raskere enn det som er skissert.

Rådmannen påpeker at vi bruker av Vannfond og Avløpsfond for å balansere driften i de år som kommer. Dog så er dette iht. forskrift om selvkostområder. Dvs. at innenfor dette området vil en da tilføre midler tilbake til brukerne over tid.

Forslag til investeringer innenfor Miljøavdelingen

Investeringer innenfor Miljøavdelingen – vann- og avløpssektoren

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Vannforsyning					
Tiltak på vannledningsnettet	1647	500	500	500	500
Vann Nordre Eigerøy	1601	600	600		
Planlegging/utbygging ny vannkilde	1604	0	0	0	20 000
Sanering vannledning sentrum	1605	0	0	0	4 000
Varebiler	1618	800			
Vann Seglem	1901	500			
Sanering Kjeld Buggesgate	1900	1 500			
Utbedring dam Helleland vannverk.	1610	1 500			
Sum vannforsyning		5 400	1 100	500	24 500
Avløp					
Sanering/renseanl. Hellvik	1655				
Tiltak på avløpsnettet	1697	1 000	1 000		1 000
Oppgradering Skjerpe renseanlegg	1651		4 000		
Avløp Skadberg - Ystebrød m/renseanl.	1669	4 000			4 000
Mjøhus - avløp	1902	1 500			
Nye kloakkpumpestasjoner	1650	1 000	1 000	1 000	1 000
Varebiler	1660	800			
Sanering Kjeld Buggesgate - avløp	1900	2 500			
Sanering Strandgt. - Lervika	1 659		2 000		
Avløp - Rundevollsveien	1 654	3 000	4 000		
Avløp - Renovering Fotland - Tengs	1 656	5 000			
Sanering avløpsledning sentrum	1657	0	0	0	5 000
Sum avløp		18 800	12 000	1 000	11 000
Samlet ramme avd.		24 200	13 100	1 500	35 500

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at nytt vannverk (med ledningsnett, pumper, vei og vannbehandlingsanlegget) vil komme på 119 millioner kroner (i 2011-priser). Som følge av økte krav, økt nedbørsmengde, ny teknologi og kjennskap (herunder økt farge på vann) har en nå tatt hensyn til at det kan være at vi må ha et fellingsanlegg for å fjerne farge. Dette er det tatt hensyn til.

Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Miljøavdelingen VA-sektoren

I forrige økonomiplan lå følgende investeringssummer for det enkelte år:

- 2012 – 36,2 millioner kroner
- 2013 – 32,1 millioner kroner
- 2014 – 30,5 millioner kroner

I forhold til denne er det en vesentlig reduksjon det enkelte år – tilsvarende følgende beløp:

- 2012 – 12 millioner kroner
- 2013 – 19 millioner kroner
- 2014 – 29 millioner kroner

Årsaken knyttet opp mot denne reduksjonen henger sammen med følgende forhold:

- Det er et etterslep på investeringssiden med ca. 50 millioner kroner pr. 31.12.11.
- En ønsker å ta igjen etterslepet og slutføre flere prosjekter.
- Følger for gebyrberegningene.
- Behov for å øke investeringene innenfor andre områder – samtidig som vi ønsker å gjøre dette innenfor eksisterende lånerammer. I dette ligger bla. Hellvik barnehage og Lagård ungdomsskole.
- Det er behov for å legge inn to nye (større prosjekt) knyttet opp mot avløp ved Fotland og Rundevollsveien. Begge er forhold hvor andre aktører skal inn og hvor vi da bør unngå at to ulike aktører graver opp ”samme grøft” på ulike tidspunkt.

Forslag om nye stilling ved VA-sektoren

Rådmannen foreslår at det ansettes en 100%-stilling innenfor Vann- og avløpssektoren.

Stillingen skal styre investeringsprosjekt og lønnskostnadene skal dekkes på investeringsprosjekt (noe som skal føre til redusert behov for innleid konsulenthjelp).

Grunnen til behovet for en 100%-stilling er:

- Etterslep ved investeringer innenfor vann- og avløpssektoren.
- Enhetsleder og avdelingsingeniør går i dag både på omfattende driftsoppgaver og styrer investeringsprosjekt. Dette går ikke lengre arbeidsmessig og styringsmessig.
- Det er behov for økte ressurser knyttet opp mot nytt gebyrregulativ som fører til innføring av flere vannmålere.

En viser til det enkelte prosjekt. Videre viser en til at i forbindelse med avløpsaneringen på Eigerøy legges det inn 4 millioner kroner i 2012 og tilsvarende i 2015. Dette er for å slutføre prosjektet og er en økning i forhold til tidligere økonomiplan. Miljøavdelingen vil legge frem informasjon knyttet opp mot dette.

Investeringer innenfor Miljøavdelingen – kommunal del

Rådmannens endringer – i forhold til justert budsjett og økonomiplan – er markert med blå skrift:

Investeringer	Prosjekt	2012	2013	2014	2015
Fornyelse maskinpark	1981	1 400	1 400	1 400	700
Tiltak på veianlegg	1711	400	500	500	
Egenandel trafikksikkerhetstiltak	1774	500	500	500	
Nærmiljøanlegg	1414	100	100	100	
Friluftsomåder	1425	250	250	250	
Opprustning lekeplasser	1401	500	500	500	
Renovering kommunale bygninger	1830	500	500	500	
Vaktbiler brannvesen (2 stk)	1986	450			
Geovekstprosjekt FKB-data (Oppmåling)	1837	600			
Oppgradering Kjeld Buggesgate	1702	2 300			
Rådhuset - Brann teknisk oppgradering	1822	1 700			
Fjellheim-isolering vegger, vinduer, dør	1821			2 400	1 000
Midler til flomsikring	1101	1 000	1 000	1 000	
Større renoveringsprosjekt Veisektor	1714	3 000	3 000	3 000	2 000
Utbygging Hestnes-Rundevoll	1890	100 000			
Minibuss transportavdelingen	1417	450			450
Skolevei Vadlåsen (Grautgramsen)	1705	500			
Egersundshallen - univ.utf./wc	1838				200
Egersundshallen - sandfilter	1839	750			
Egersundshallen - skifte dusjarmaturer	1840	300			
Rådhus - nytt varmestyringsanlegg	1841				200
Rådhus - Kloakk/avløp	1842	300			
Stallkroa - tilrettelegging for utleie	1843	250			
Tengsareidveien 2 og 3 - Base	1844	250			250
Erverv grunnareal	1880	2 000	3 000	4 000	5 000
Opparbeidelse tomter Kabelhusvn.	1891	1 200			
Oppmålingsutstyr (kikkert + GPS)	1792				300
Kart i 3D	1793				200
Oppmåling - Ny bil	1794		250		
Kryssutbedring Strandgt. og skiltplan	1700		2 000		
Sletteveien til Hellvik skole	1720	2 000			
Nyåsveien rassikring	1708	400			
Samlet ramme avd. (ex tilbakebet)		121 100	13 000	14 150	10 300

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Miljøavdelingen**Utbygging Hestnes – Rundevoll: nytt boligfelt**

En viser her til egen sak om boligområdet. Iht. vedtak er Eigersund kommune utbygger av feltet. På den måten vil en måtte foreta en viss utbygging før inntektene kommer. Rådmannen foreslår at det gis mulighet til å ta opp 100 millioner kroner for realisering av deler av feltet. Merk videre at finansutgiftene knyttet opp mot feltet IKKE legges inn i drift. Dvs. at prosjektet selv må og skal finansiere utbyggingen – herunder finansutgifter. Dog så vil

Eigersund kommune ikke ha nok likviditet til å realisere ett slikt felt og det å foreta opplån på en kassakreditt er altfor dyrt.

Investeringer hvor Tomteutviklingsfondet nyttes

Tomteutviklingsfondet brukes på følgende prosjekt:

- Sletteveien ved Hellvik skole – 2 mill. kr (kommer også i egen sak i 2011)
- Opparbeidelse av tomter i Kabelhusveien – 250.000 kr
- Erverv grunnareal – 2 mill. kr

Kommentarer knyttet til andre investeringer ved Miljøavdelingen

- Investeringene ved avdelingen omfatter også andre avdelingen.
- Det settes av penger til kjøp av grunn for fremtidig boligbygging. Dette videreføres i perioden og vil være viktig for å kunne realisere fremtidige kommunale tomteområder på andre steder i kommune. Dette er et beløp som øker i perioden.
- Det settes av 3 millioner kroner knyttet opp mot renoveringsprosjekter innenfor veisektoren.
- Det settes av midler knyttet opp mot branntekniske oppgaderinger.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Miljøavdelingen

En viser til egen oversikt.

LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON

Til nå har vi klart oss uten bruk av kassakreditt. Vi må likevel regne med at den likviditetsmessige situasjonen vil bli anstrengt/presset i løpet av perioden. Dette av flere årsaker, hvor vi trekker frem følgende forhold:

- I gitte perioder har vi betydelige utbetalinger (mellom 80 – 90 millioner kroner i en uke). Vi har derfor lagt inn forslag til vedtak opptak av kassekredittlån i løpet av driftsåret på inntil 50 millioner kroner. Kassekreditt lån har vi hatt mulighet til å ta opp fra 2003 uten at det foreløpig har vært nødvendig å bruke av den, men den har vært tilgjengelig som en likviditetsmessig reserve. Kassakreditten ligger også inne i inngått bankavtale.
- Driftsutgiftene øker.
- Vi har økt lånegjeld og større finansutgifter.
- Lånene tas opp tidligere – noe som gjør at finansutgiftene øker.
- I dag har vi betydelige ubrukte lånemidler. Når disse går til vedtatte investeringer betyr det at denne bufferen ikke finnes lengre. Dette er videre en tidsbegrenset situasjon.
- Fondsmidlene blir disponert – og brukt opp.
- Vi regnskapsfører bruk av premieavvik og i økonomiplanperioden. Dette betyr at vi bruker en regnskapsteknisk inntekt ("Monopolpenger") til å finansiere driften.

Vi er kjent med at en rekke kommuner nå har problemer med likviditeten og må bruke kassekreditt samt holde igjen på utbetalinger. I gitte kommuner ser vi at det har vært problematisk med dekning av lønnsutbetalingene. Vi har hatt et løpende fokus på likviditet i alle år og hvor vi fra 1996/1997 har bygget opp et godt verktøy for å se historiske svingninger med fokus på "kritiske tidspunkt" i løpet av året.

For å bedre likviditeten kan dette skje ved følgende forhold:

- Foreta låneopptak tidligere. Dette vil føre til at finansutgiftene vil øke det enkelte kalenderår – ved at lån tas opp tidligere. Lån for 2011 vil bli tatt opp i forkant av sommerferien.
- Øke inntektene våre.
- Økte statlige overføringer – slik at reformer blir selvfinansierende.
- Foreta driftsmessige reduksjoner slik at vi slipper å bruke av premieavviket.

Det vises videre til følgende forhold:

- Likvide midler for Eigersund kommune står på ulike bankkonto i Sparebank 1 SR-Bank (vår bankforbindelse). Dette oppfattes som en sikker plassering.
- Eigersund kommune har ingen direkte finansplasseringer i form av grunnfond, aksjer, ulike fond eller rentebytteavtaler. Også av likviditetsmessige forhold.

FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER

Tabellen viser hvordan investeringene (herunder Start-lån) blir finansiert:

Investeringer	2011	2012	2013	2014	2015
Lån Hestnes-Rundevoll		100 000			
Bruk av lånemidler (VA)	27 800	24 200	13 100	1 500	35 500
Bruk av lånemidler (kommunalt)	33 500	37 100	21 500	17 500	13 000
Låneopptak Start lån	6 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Sum eksternt finansiering	67 300	171 300	44 600	29 000	58 500
Avsetning til Investeringsfondet	2 950	2 950	2 950	2 950	2 950
Egenkapital					
Bidrag fra drift (mva-refusjon)	1 900	7 000	3 900	3 550	2 500
Bruk av investeringsfondet	3 160	145	125	325	175
Avdrag ansvarlig lån Lyse	2 950	2 950	2 950	2 950	2 950
Bruk av Skattereguleringsfondet	270				
Salg av tomter Kabelhusveien		950			
Bruk av Tomteutviklingsfondet		4 250	3 000	4 000	5 000
Tilskudd (flyktningebolig)	500				
Sum egenkapital	8 780	15 295	9 975	10 825	10 625

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at tabellen viser fordeling av finansieringen – herunder hvordan låneopptakene fordeles.

Informasjon om Start-lån

Start-lån er lån som den enkelte kommune kan ta opp via Husbanken og låne ut til unge førstegangsetablerere, rene kjøpslån og/eller som refinansiering av dyrere lån (herunder forbrukslån).

Rådmann foreslår at låneopptak for kommende periode foreløpig settes til 10 millioner kroner i 2011. Eigersund kommune vil også motta ca. 200.000 kroner i boligtilskuddsmidler som kan gis i forbindelse med boligtilpasning (i forbindelse med for eksempel handikapp).

En påpeker at dette med å gi Startlån er risiko. Vi gir her lån – og på den måten ligger det alltid inne forhold som tilsier at dette kan medføre tap. En viser videre til at Husbanken vil bli

invitert til Formannskapet for å presentere ulike ordninger. Videre kommer vi til å fremlegge sak om finansreglementet og kommer da tilbake til Start-lån ordningen.

En viser videre til at det er mulig å foreta endring av lånebeløpet i 2012 etter en gjennomgang av hvordan saksbehandlingen skal foregå.

Iht. tilbakemelding fra Husbanken skal disse lån dekkes av låntaker. Derfor legges ikke disse inn med driftsmessig dekning. Dette er et forhold som vi har vært kritiske til over flere år og som vi kommer til å følge spesielt i 2012.

Informasjon om punktene ”bidrag fra driften”

Kommunestyret vedtok 09.05.05 i ”Økonomirapporten for januar – mars 2005” at momskompensasjon relatert til investeringer skulle nyttes som egenkapital i det enkelte investeringsprosjekt. Iht. nye regnskapsforskrifter skal momsrefusjon knyttet til investeringer gradvis inntektsføres i investeringsbudsjettet (dette skjer ved at midlene overføres fra driftsbudsjettet).

Informasjon om bruk av lån i økonomirapporten

En viser til oversikten over finansiering. Denne viser at lån er hovedkilden til finansiering.

GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE

Gjeldsutviklingen i økonomiplanperioden

Legger en til grunn rådmannens forslag til låneopptak får vi følgende gjeldsutvikling (merk at hovedlånet for investeringer i 2011 tas opp i 2011, men hvor vi av økonomiske grunner forsøker å legge utbetalingene i 2012):

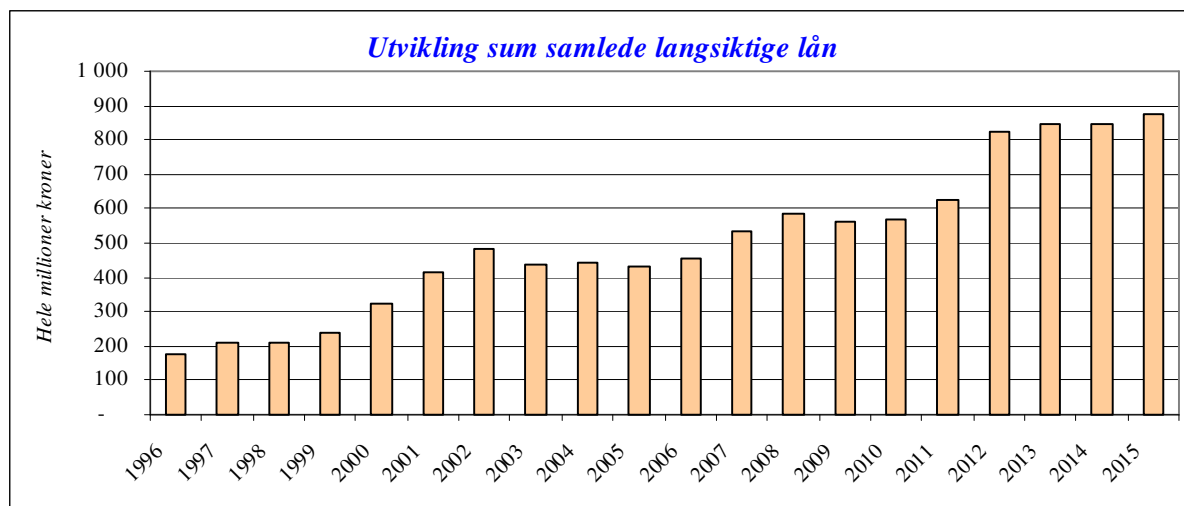
Gjeldsutvikling	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo pr 01.01	646 923	623 523	826 573	844 723	845 873
Nye låneopptak totalt	6 000	229 600	44 600	29 000	58 500
Samlede avdrag på lån	29 400	26 550	26 450	27 850	28 650
Sum lånegjeld pr 31.12	623 523	826 573	844 723	845 873	875 723

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

Det som en ser er at gjelden er budsjettet til å komme opp i 876 millioner kroner ved utgangen av 2015. Tabellen viser tydelig at det årlige låneopptaket er betydelig høyere enn årlig nedbetaling – noe som fører til at lånegjelden øker i perioden.

Lånegjelden pr innbygger var 01.01.2010 ca. 39.450 kroner. Basert på analyse over befolkningsutviklingen i perioden vil gjelden pr innbygger stige til totalt ca. 60.400 kroner mot slutten av 2015. Lånegjelden pr. innbygger varierer betydelig i kommunene, men en lånegjeld på 60.400 kroner må betraktes som høy. [Rådmannen vurderer gjelden som for høy.](#)

En ønsker å påpeke at [ved en renteøkning vil dette få store økonomiske konsekvenser](#) for Eigersund kommune. Videre skal lån knyttet opp mot vann- og avløpssektoren være selvfinansierende – ved at finanskostnadene skal dekkes. Det er tidligere beregnet at ca. 50% - 60% av kommunens låneportefølje er ”selvfinansierende”.

Mulige tiltak for å redusere gjelden til Eigersund kommune

For å redusere gjelden kan dette skje ved bl.a. følgende forhold:

- *Redusere investeringene.*
 - Rådmannen viser til at i vedtatte forslag til investeringer ligger det ikke inne prosjekt hvor vi "flotter" oss, men det som en isolert sett må bedømme som nødvendige investeringer.
- *Salg av tomter.*
 - Rådmann viser til arbeidet knyttet opp mot Rundevoll / Hestnes.
 - Mulige/eventuelle salgsgevinster ligger fremme i tid og er avhengig av at utbyggingen blir økonomisk vellykket.
 - Ved slutføring av dette boligfeltet må lånet tilbakebetales i sin helhet.
- *Øke avdragene i driftsbudsjettet*
 - Dette er ikke innarbeidet i fremlagt forslag til økonomiplan.
 - Vi har ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre dette – uten å foreta tilsvarende driftskutt andre steder.
- *Salg av eierandeler i Lyse energi og / eller Dalane energi.*
 - Det er betydelige "utfordringer" knyttet mot et salg – og hvor Eigersund kommune har forsøkt dette tidligere (uten å lykkes).
 - En tidligere runde ble vi stoppet av de andre eierne i selskapet.
 - I ettertid har lovendringer gjort dette mer komplisert og hvor et slikt salg vil kreve en betydelig utredning og vil ta tid.
 - Samtidig så er det grunn til å peke på at de utbyttene vi mottar fra energiselskapene ikke samsvarer med de verdier vi antar vi besitter.
 - I dag får vi ett utbytte som utgjør 1% - 3% av de verdier som er "våre" i nevnte selskap.
 - Vi har budsjettet med et utbytte/rente ansvarlig lån på totalt 20.450.000 kroner.
 - Ved å realisert et salg – og nyttet salgssummen til å nedbetale gjeld – ville vi kunne nedbetale gjeld tilsvarende 600 millioner kroner. Dette ville gitt en besparelse på finanskostnadene våre med 47 millioner kroner. Dvs. at vi hadde frigjort 26,5 millioner kroner.
 - Rent økonomisk er dette en løsning som rådmannen hadde sett – spesielt basert på at vi må forvente økonomiske reduksjoner innenfor ulike områder i fremtiden samtidig som behovet for kommunal tjenesteproduksjon er stigende. For eksempel ville et slikt salg kunne realisert drift ved ett nytt sjukeheim i Eigersund kommune.

AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET

I rådmannens budsjettforslag ligger følgende forslag som grunnlag (en viser til forslag til budsjettvedtak):

- Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnspotten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
- Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over justert budsjett settes av på Skattereguleringsfondet.
- Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
- Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på ”Finansfondet”). I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
- Et positivt premieavvik settes av på ”Premieavviksfondet”. Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av ”premieavviksfondet” og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.

PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER

Antall årsverk i Eigersund kommune

Tabellene nedenfor viser antall stillingshjemler – og utviklingstrekk / endring antall ansatte over flere år - i Eigersund kommune.

Informasjon om stillingsmessige ressurser i organisasjonen pr 31.12.09

Avd.	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Lærlinger	Faste, årsverk	Diff faste still.
Sentraladm.	59,25	0	15,51	43,65	0
skole/barnehage	384,70	41,47		343,23	0
helse/omsorg	439,26	9,80		429,46	-0,16
kultur	13,89	0		13,89	0
Levekårsavd. tot.	837,85	51,07		786,58	-0,16
Miljøavdelingen	118,17	0,12		118,05	0
Totalt	1015,27	51,39	15,51	948,37	- 0,16

Antall årsverk pr 30.09.10 i Eigersund kommune

Avd.	Enhet	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Lærlinger	Faste, årsverk	Diff faste still.
Sentraladm.		59,25	0,00	15,51	43,65	0,00
	skole/barnehage	384,70	41,81		342,89	0,00
	helse/omsorg	432,58	9,80		422,78	-6,68
	Kultur	11,89	0,00		11,89	-2,00
Levekårsavd. totalt		829,17	51,61		777,56	-8,68
Miljøavdelingen		117,17	0,12		117,05	-1,00
Totalt		1005,59	51,73	15,51	938,26	-9,68

Antall årsverk pr 30.09.2011 i Eigersund kommune

Avd.	Enhet	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Lærlinger	Faste, årsverk	Diff totale still.
Sentraladm.		56,75	0,00	15,51	41,24	- 2,50
	skole/barnehage	387,16	41,47		345,69	2,46
	helse/omsorg	426,48	12,35		414,13	- 6,10
	Kultur	11,29	0,00		11,29	- 0,60
Levekårsavd. totalt		824,93	53,82		771,11	- 4,24
Miljøavdelingen		118,17	0,62		117,55	1,00
Totalt		999,85	54,44	15,51	929,90	- 5,74

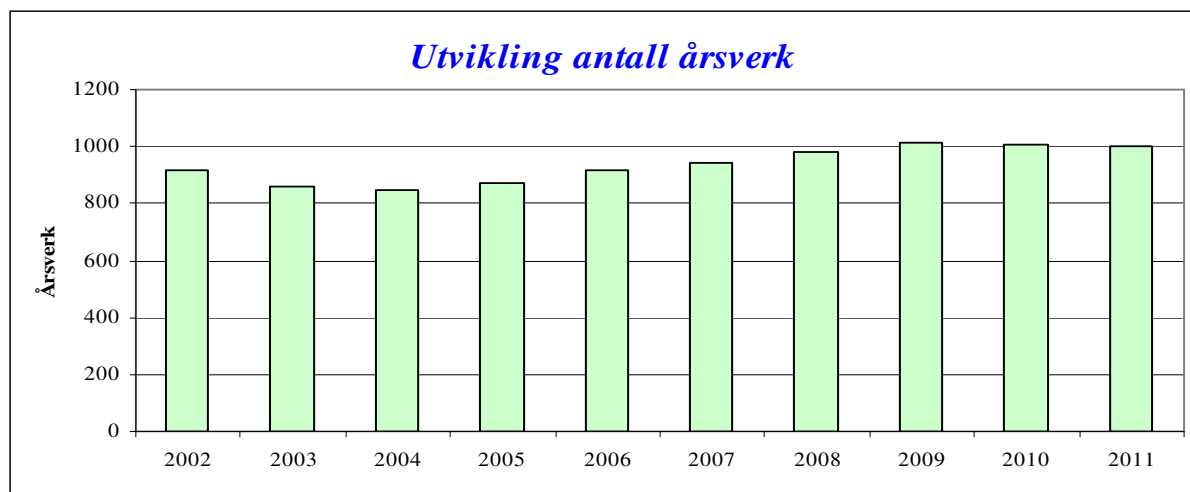
Dette året har det vært foretatt driftsreduksjoner knyttet til overflytting av ungdomstrinnet ved Helleland skole, nedleggelse av ungdomskontakten, reduksjon i en stilling ved PP-tjenesten og en stilling ved voksenopplæringscenteret. Bakkebø gård er nedlagt og samarbeidsavtale med Sirdal kommune (en stilling) er avsluttet. Det er foretatt en betydelig turnusrevisjon ved IBO, samt andre reduksjoner i enkeltstillinger knyttet til driftsmessige forhold. Økninger er knyttet til SLT-koordinator, prosjektmidler fra fylkesmannen knyttet til barnevern, overflytting av stillinger innen barnevern fra Lund kommune og enkeltstillinger til prosjekter innen skole/ barnehage, ungdomsskole, legevakt og samhandlingsreform. Totalt er det blitt foretatt en reduksjon av årsverk på nærmere 6 stillinger siden 30.09.2010.

Utviklingstrekk antall årsverk i Eigersund kommune

Utviklingen i antall ansatte henger sammen med bla. følgende forhold:

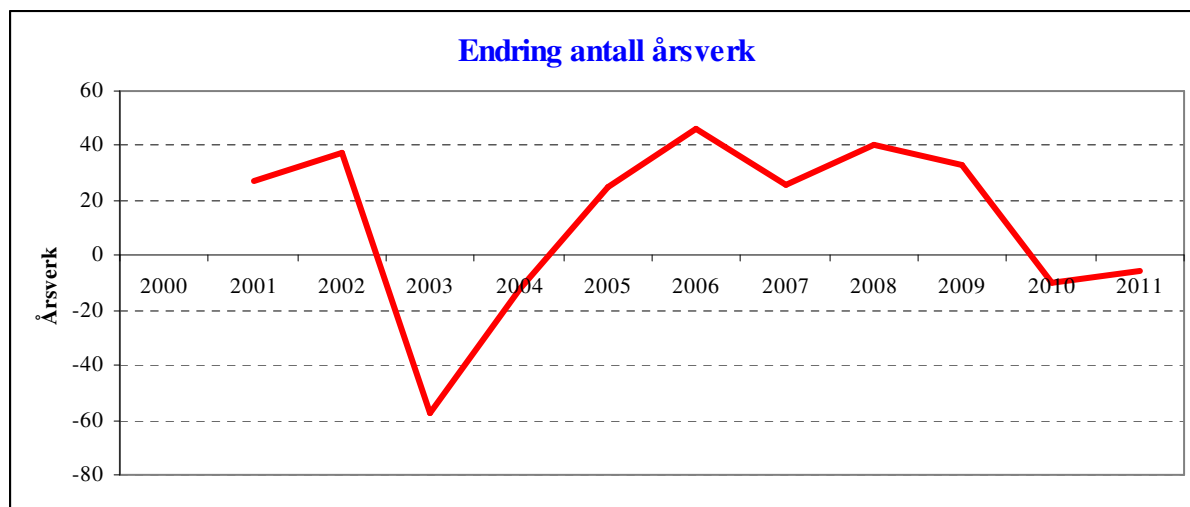
- Igangsetting av nye prosjekt (for eksempel IBO)
- Ressurskrevende tjenester – hvor enkelt brukere krever økt bemanning.
- Statlige reformer (i oversikten har reformer/statlige endringer innenfor skole, helse- og omsorg, rus og barnehage hatt følger for bemanningen).
- Reduksjoner (viser til at vi har foretatt flere reduksjoner i perioden).
- Endringer knyttet opp mot vertskommuneordningen.
- Behov for økt tjenesteproduksjon og økt tjenesteproduksjon.

Vedlagt tabell viser utviklingstrekkene det enkelte år (tilbake til 2002). Som oversikten viser har vi gått fra 914,6 årverk i 2002 til 845 årsverk i 2004. Siden 2004 har vi hatt en vekst til 999,85 årsverk i 2011. En viser til at vi i 2009 hadde 1.015,27 årsverk.

En påpeker at i spesielt 2000 og 2001 kan det være noe usikkerhet knyttet opp mot at antall årsverk er korrekt.

Hvis vi videre ser på endringen fra år til år viser tabellen nedenfor utviklingstrekkene:

En viser videre til at antall årsverk totalt har gått ned, samtidig som en skal være klar over at innenfor gitte fagfelt/områder øker bemanningen, men vi innenfor andre områder har foretatt en reduksjon.

Aldersfordeling – ansatte

Aldersfordelingen i Eigersund kommune er som følger:

Aldersgruppe	Pr. 01.01.10	Fordeling kvinner	Fordeling menn
Under 30 år	12 %	88 %	12 %
30 – 39 år	23 %	82 %	18 %
40 – 49 år	25 %	82 %	18 %
50 – 59 år	27 %	82 %	18 %
Over 60 år	13 %	76 %	24 %

Det er vedtatt en overordnet Personalpolitisk plan hvor satsningsområdene er *trivsel*, *tilhørighet* og *kompetente medarbeidere*. I planen fremkommer mål og virkemidler i forhold til å nå satsningsområdene.

Høsten 2011 blir det gjennomført en medarbeiderundersøkelse blant kommunens ansatte. Resultater av denne undersøkelsen vil vise om det er spesielle satsningsområder en må gripe fatt i, samt innarbeides når ny personalpolitisk plan skal revideres. Medarbeiderundersøkelse vil etter planen bli gjennomført hvert 2. år.

Likestilling

I gjeldende personalpolitisk plan er det vedtatt følgende målsetninger for likestilling/mangfold:

- Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte – uavhengig av kjønn, religion, funksjonshemming, seksuell orientering eller etnisk bakgrunn.
- Eigersund kommune vil arbeide for en jevnere fordeling mellom kvinner og menn i alle typer stillinger.

- Eigersund kommune vil arbeide målrettet for å heve andelen av menn i barnehager til minimum 20 %.
- I administrative/ partsammensatte arbeidsgrupper skal begge kjønn være representert.

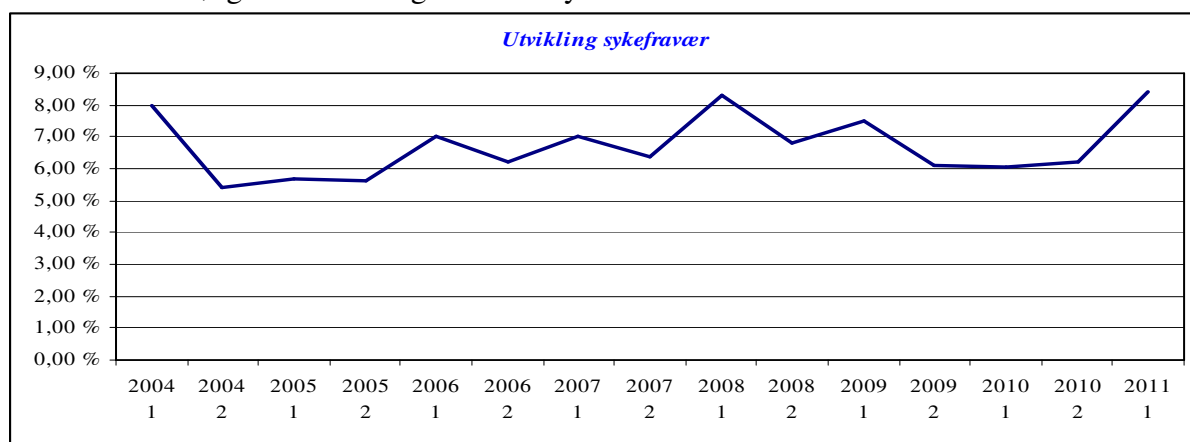
Kommunen har en egen delplan for likestilling og mangfold som vil belyse problemstillingene nevnt i personalpolitisk plan, samt angi videre satsningsområder.

Kommunen har over flere år arbeidet målrettet for å få ned antall ansatte i uønsket deltid i kommunen og kan vise til en reduksjon i dette antallet på nærmere 50 % i perioden 2007 – 2011. En vurderer kontinuerlig aktuelle virkemidler for å få til ytterligere reduksjoner innenfor de gjeldende budsjetttrammer.

Sykefravær i Eigersund kommune - utvikling

År	1. halvår	2. halvår	Totalt
2004	8,0 %	5,4 %	6,7 %
2005	5,7 %	5,6 %	5,7 %
2006	7,0 %	6,2 %	6,6 %
2007	7,0 %	6,4 %	6,7 %
2008	8,3 %	6,8 %	7,6 %
2009	7,5 %	6,1 %	6,8 %
2010	6,05 %	6,2 %	6,1 %
2011	8,4 %		

Grafisk har en følgende utvikling innenfor sykefraværet totalt:

Forklaringen: **2004 1** – betyr første halvdel 2004, mens **2004 2** betyr andre halvdel i 2004

I 2009 og 2010 var det en større nedgang i sykefraværet, men 1. halvår 2011 viser en betydelig økning i fraværet slik at en nå er tilbake på det fraværsnivået en hadde 2008. Denne trenden finner en også hos andre kommuner i Rogaland og i landet for øvrig. En fortsetter arbeidet med å få ned sykefraværet med å følge opp enkeltansatte og arbeidsmiljø dersom det er nødvendig. En vurderer kontinuerlig behov for forebyggende tiltak.

En påpeker at ulike årstider normalt gir ulikt sykefravær. Dette fremkommer tydelig på grafen.

Basert på at vi ikke får dekket pensjon eller arbeidsgiveravgiften på denne koster sykefravær betydelig – både kortidsfravær og langtidsfravær.

Personalforvaltning - Helse, miljø og sikkerhet

Kommunen arbeider kontinuerlig for å videreutvikle sin arbeidsgiverpolitikk. Driftstilpasninger i både 2009/ 2010/ 2011, konflikthåndtering, fokus på sykefraværsoppfølging, ansettelse og arbeid for å redusere uønsket deltid gjør at en ikke har fått videreutviklet planer, retningslinjer og reglementer i den grad en kunne ønsket.

På den andre side gjenspeiler god personalpolitikk seg nettopp gjennom ivaretagelse av ansatte ved driftstilpasninger/ samarbeidsproblemer, sykdom, ansettelse og tilsetningsforhold.

SAMKO er kommunens eksterne bedriftshelsetjeneste. Evalueringer viser at en er godt fornøyd med disse tjenestene. Det utarbeides en årlig HMS-handlingsplan hvor de ulike satsningsområder fremkommer. Denne godkjennes av AMU. Det er startet ett arbeid med å evaluere måten AMU er organisert på for å se om dette kan gjøres på en annen måte, samt sikre at de oppgaver AMU skal ivareta blir fulgt opp på en god måte.

Personalforvaltning - Helse, miljø og sikkerhet

Kommunen arbeider kontinuerlig for å videreutvikle sin arbeidsgiverpolitikk. Driftstilpasninger, konflikthåndtering, fokus på sykefraværsoppfølging, ansettelse og arbeid for å redusere uønsket deltid gjør at en ikke har fått videreutviklet planer, retningslinjer og reglementer i den grad en kunne ønsket.

På den andre side gjenspeiler god personalpolitikk seg nettopp gjennom ivaretagelse av ansatte ved driftstilpasninger/ samarbeidsproblemer, sykdom, ansettelse og tilsetningsforhold.

VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG

Vedlegg 1 - Driftsmessige forhold som ikke er med

Følgende konkrete forhold med økonomisk beregning er meldt inn fra avdelingene, men som det ikke har vært økonomisk mulig å få med. En viser til oversikten.

Drift - Endringer	Avd	2012	2013	2014	2015
Dagsenter for demente	HO	1 100	1 100	1 100	1 100
Lundeane b/s - bemanning bofelleskap 2	HO	940	940	940	940
Nedbemanning Overgangsboliger alternativ	HO				
Sommeråpent dagsenter for demente	HO	46	46	46	46
Bemanning Rusomsorg	HO	635	635	635	635
Fysioterapi - 1 ny stilling	HO	490	490	490	490
Fysioterapi - 1 privat dr.tilskudd	HO	353	353	353	353
Lagård - bemanning	HO	188	188	188	188
Lagård - bemanning	HO	767	767	767	767
Lagård - bemanning	HO	1 320	1 320	1 320	1 320
Leasingbil Fysio- Ergoterapitjenesten	HO	70	70	70	70
OBD - drift	HO	-	-	350	700
Prosjektstillinger - Kvalifiseringsprg.	HO	-	-	-	-
Samsonautvalg - Psykisk helse	HO	ukjent	ukjent	ukjent	ukjent
Tilskudd Senter for kreativitet og livsglede	HO	1 220	1 220	1 220	1 220
Tilskudd Senter mot seksuelle overgrep	HO	45	45	45	45
Kjøkkendrift Lagård	HO	ukjent	ukjent	ukjent	ukjent
Driftsendring IBO	HO	220	200	200	220
Samhandling - Åpen omsorg 200%	HO	1 230	1 230	1 230	1 230
Samhandling - Ergoterapeut 100%	HO	503	503	503	503
Samhandling - Fysioterapeut 40%	HO	195	195	195	195
Samhandling - Grunnbemanning 100%	HO	666	666	666	666
Samhandling - Spesialsykepleier 100%	HO	533	533	533	533
Samhandling - Legedekning (20-40%)	HO	0	150	300	300
Vedlikehold av båthus	Miljø	100	100	100	100
Bygningsvedlikehold	Miljø	6 500	6 500	6 500	6 500
Byggeledelse, prosjektering m.v.	Miljø	200	200	200	200
1 stilling vaktmester	Miljø	500	500	500	500
Renhold søndager i servicebygget	Miljø	42	42	42	42
Kurs / opplæring	Miljø	60	60	60	60
Vakttilllegg/befalstillegg	Miljø	246	246	246	246
Økte drivstoff-, vedlikeholds-, forsikringsutg.	Miljø	50	50	50	50
IT-utstyr	Miljø	10	10	10	10
Verneutstyr	Miljø	60	60	60	60
Vedlikehold røykdykkerutstyr	Miljø	50	50	50	50
Betaling 110-sentral	Miljø	10	10	10	10
Nytt IT-utstyr til nyansatte forebyggende	Miljø	20			
Utdanning/kurs nyansatte	Miljø	60			
Generell prisøkning	Miljø	10	10	10	10
Kalkdoserer og prisstigning	Miljø	12	12	12	12
Drift av uteområder og park	Miljø	1 050	1 050	1 050	1 050
Drift av baner	Miljø	60	60	60	60
Renovasjon, maskinutgifter, sertifikater	Miljø	70	70	70	70

Drift - Endringer	Avd	2012	2013	2014	2015
Reele driftsutgifter	Miljø	200	200	200	200
Moms på tjenester	Miljø	135	135	135	135
Kurs, sertifikater	Miljø	70	70	70	70
2 fagarbeidere 100 %	Miljø	950	950	950	950
10 % stillingsøkning	Miljø	50	50	50	50
1 fagarbeider 100 %	Miljø	475	475	475	475
0,5 stilling merkatile oppgaver vei/utemiljø	Miljø	250	250	250	250
Kvelds-/natttillegg	Miljø	70	70	70	70
Lørdags-/søndagstillegg	Miljø	30	30	30	30
Helligdagstillegg	Miljø	15	15	15	15
Andre avtalefestede tillegg	Miljø	15	15	15	15
Beredskapsvakt	Miljø	50	50	50	50
Reduksjon i belastning av investeringsprosjekter for byggeleder	Miljø	200	200	200	200
Stilling til utbyggingsavtaler, kjøp/salg av kommunale eiendommer osv.	Miljø	650	650	650	650
Nytt tiltak DFM	KUL	144	144	144	144
Div lønn for lørdagsåpent bibliotek	KUL	75	75	75	75
Felles opplæring/kursmidler	Sent	850	850	850	850
Drift nye sjukeheimsplasser	Diverse			35 000	35 000
Sum økte kostnader		23 860	23 910	59 410	59 780

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Vedlegg 2 – Investeringer som ikke er med

Følgende forhold er meldt inn fra avdelingene, men som det ikke har vært økonomisk mulig å få med. En viser til oversikten.

Investeringer EK	Avd	2012	2013	2014	2015
Ny sjukeheim/omsorgsboliger	HO			150 000	
Damsgård menighetsenter	Kirken	200			
Mur kirkegården	Kirken	350			
Skatepark	KUL	100	1 400		
Egenandel kunstgrasbane Helleland	KUL	3 200			
Egenandel kunstgrasbane Hellvik	KUL	3 200			
Ny lift	Miljø	500			
Rådhus nye vinduer 1., 2. og 3 etg.	Miljø			1 900	
Renovering boliger Bruvik og Nonsfjellvn	Miljø		1 800		
Stallkroa tilrettelegging for utleie	Miljø	250			
Tengsareidveien 3 Base	Miljø	250	5 000	5 000	
Tilsynskrav Branteknisk Eigerøy skole - prosjektering	Miljø	500			
Oppgradering av el-tavler i kommunale bygg	Miljø	200	200	200	200
Forprosjekt nytt tak svømmehall Lagård U skole	Miljø	50			
Slettebø svømmehall - forprosjekt energieffektivisering/økonomisering	Miljø	60			
Ny pizzabil	Miljø	130			
Minitraktor - brøyting m.m.	Miljø	115			
Stor brannbil	Miljø				3 000
Bil til hjemmevakten	Miljø			500	
Frislippområde hund	Miljø	300			
Nyanlegg park og bymiljø	Miljø	200	200	200	200

Investeringer EK	Avd	2012	2013	2014	2015
Bytte ut transporter m/tipp	Miljø	600			
Bytte ut transporter u/tipp	Miljø		450		
Bytte ut caravelle 5-seter	Miljø		450		
Mitsubishi Pajero	Miljø			350	
Kvistknuser til bil	Miljø			150	
Opel	Miljø				450
Stor plenklipper (kun til idrettsmarka)	Miljø	200			
Stor plenklipper (til alle eksterne baner)	Miljø			250	
Vertikalskjærer	Miljø		100		
Såmaskin	Miljø		100		
Storevollsveien	Miljø	900			
Bruettersyn	Miljø	150			
Mitsubishi (arvet av VA)	Miljø	50			450
Mitsubishi (arvet av VA)	Miljø	50			450
Wille 855	Miljø		1 600		
Scania sopebil	Miljø			1 800	
Scania lastebil	Miljø		1 500		
Veivals	Miljø				300
Front sopekost til Wille	Miljø	80			
Asfalsag	Miljø		20		
Brøyteutstyr hjullaster	Miljø	85			
Mitsubishi (arvet av VA)	Miljø	50			450
Stor plenklipper	Miljø	120			
Gravemaskin	Miljø		500		
Brøyteutstyr hjullaster L20	Miljø	?			
Opparbeidelse Skadbergstrondvn.	Miljø		200		
Tilsynskrav Brannteknisk Eigerøy skole - gjennomføring	Skole		4 500		
Slettebø barnehage ny takteking	Skole		350		
Sum investeringsforslag		11 890	18 370	160 350	5 500

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Når det gjelder en eventuell flerbrukshall på Lagård er denne beregnet til å koste 40 – 50 millioner kroner. En peker på at dette er grove anslag – som kan ha en oppside. Dersom idrettshallen fremstår som et regionalt anlegg for Dalane-kommune vil spillemidler kunne utgjøre ca 10 millioner kroner. Videre har vi fått informasjon om at Rogaland fylkeskommune kan gi et tilskudd på ca. 4 millioner kroner. Fylkeskommunen har tidligere presisert at de ikke kan stå som utbygger av et slikt anlegg, men kan leie lokaler for ca. 1 million kroner/år. Dog så viser anslag på årlige driftsutgifter at dette kommer på ca. 1,5 millioner kroner i tillegg kommer finansutgiftene.

Vedlegg 3 – Andre vedlegg

Gjelder innspill til budsjettet fra eksterne aktører (søknader som det ikke har vært økonomisk rom for å finansiere/dekke). En viser her til følgende søknader / innspill til budsjettet:

- Egersund kirkelige fellesråd – Økonomiplan 2012 – 2015
- Budsjett fra kontrollutvalget (en viser til at forskjellen mellom saken i kontrollutvalget og innarbeidet budsjett ligger på beregning av møtegodtgjørelse)
- Brev fra Pinsemenigheten Evangeliehuset
- Forslag fra Felles Brukerutvalg – Lundeåne kafe; senior-/aktivitetssenter
- Status fra Ungdomskontakten fremlegges som en referatsak til FS 23.11.11. Dette iht. tidligere vedtak i KUO.